

Chapadla justiční chobotnice v České republice a jejich dosah

Nadační fond proti korupci

Obsah

Prolog	3
Předmluva	4
Úvod – sicilská příchut' kolem jednoho soudce	10
1 Pavel Němec – mladý muž s vlivem	15
1.1 Životopis v kostce	15
1.2 Slibné začátky vycházející hvězdy	16
1.3 Vydání katarského prince	17
1.4 Pavel Němec a exekutorský byznys	20
1.5 Poradcem předsedy vlády Topolánka	26
1.6 Pavel Němec a tzv. justiční mafie	27
1.7 Veleúspěšná Němcova advokátní kancelář	34
1.7.1 Služby pro Ministerstvo spravedlnosti a pro Ministerstvo pro místní rozvoj	35
1.7.2 Služby pro Vězeňskou službu	36
1.7.3 Software na vymáhání dluhů pro Všeobecnou zdravotní pojišťovnu .	37
1.7.4 Spory s Protonovým centrem	40
1.7.5 Společně s Milanem Kindlem poradcem pro giganta ČEZ	43
1.7.6 Objem získaných veřejných prostředků do roku 2014	44
1.8 Pavel Němec a Marek Šnajdr – úzká kooperace	49
1.9 Poskytování šifrovací aplikace aneb agenti 007	51
1.10 Schůzka (ne)vlivných a jejich zájmy	53
2 Jaroslav Bureš – od taláru k politice a zpět	55
2.1 Životopis v kostce	55
2.2 Začátek s touhou po odbornosti	56
2.3 Ministr Jaroslav Bureš	59
2.4 Odbočka – kandidát na prezidenta	62
2.5 Ale jsem soudce!	64
2.6 Vrchní soud v Praze – tajemný hrad v Karpatech	68
2.7 Průtahy kauzy a skandální verdikt	74
2.8 Opět předsedou Vrchního soudu aneb rajská doba	77

3	Jan Sváček – justiční funkcionář s kontakty	82
3.1	Životopis v kostce	82
3.2	Kamarád z kauzy H-System	83
3.3	Omylem v odposleších	85
3.4	Prostě dobré reference	89
3.5	Zbytečně se do toho zaplétat	91
3.6	Důležitý výběr insolvenčního správce	93
3.7	O soudcovské cti	94
4	Pavel Kučera – soudce, který ztratil soudnost	97
4.1	Životopis v kostce	97
4.2	Soudce–lobbista	98
	Příloha – Chapadla v insolvenčních řízeních	101
	Příloha – Chronologie kauzy konkurzní mafie	104
	Literatura	106

Prolog

Ze závěrečné řeči Jana Buchala před odsouzením k trestu smrti v procesu s Dr. Miladou Horákovou:

Obžalovaný Jan Buchal: „*Bude-li skutečně nade mnou vynesena ten nejtěžší trest, který očekávám, prosím, aby před vykonáním byl ke mně poslán některý inženýr z továrny, abych mu myšlenku svého patentu, tedy ten patent je v Ostravě zabavený.*“

Předseda soudního senátu: „*No tak se posaďte. Další, prosím.*“

Z rozhovoru se soudcem JUDr. Vojtěchem Ceplem (*Boj s korupcí? Ještě jsme nezačali.* 1. července 2014. Aktuálně.cz):

Jak jste vnímal Klausovu amnestii?

„*Byla to ukázka nejzazší bídy, kam české právo dospělo po listopadu 89. Klaus přece amnestii nevymyslel, nenapsal. Jsem přesvědčen, že na tom mohli mít aktivní podíl právní zástupci konkrétních osob, které byly stíhány a které díky amnestii vyvázly bez trestu.*“

Co říkáte názorům, že morálka do práva nepatří? Že stačí dobrý profesionál, který přesně aplikuje právo?

„*Právo není hodnotově neutrální záležitost, má sloužit a být ku prospěchu lidem. Jako například lékař. U toho předpokládáte, že pomáhá pacientovi. V případě, že pouze odborně a kvalitně aplikuje své poznatky, může z něj také vzniknout heparinový vrah Zelenka. Tomu nikdo nemohl vyčíst nedostatek odbornosti. A pokud jako právník využijete svých znalostí, abyste lépe podplatil soudce, aby to nešlo zjistit, pak fungujete zhoubným způsobem, i když jste odborně zdatný.*“

V čem je hlavní nebezpečí organizovaného zločinu?

„*V jeho neodstranitelnosti. Když se zločinci spojí se zákonnou i vládní mocí. To znamená, že jsou podplaceni soudci, žalobci, policisté i politici, kteří dělají tomu zločinu střechu. A tento stav u nás už prokazatelně několikrát nastal. (...)*“

Předmluva

Každý to zažil a každý se s tím již v útlém dětství setkal. Poctivě jste se učili na písemku, plni obav a trémy jste ji vypracovali, načež jste obdrželi horší známku, než spolužák, který se neučil – zato však správné odpovědi opsal. Pociťovali jste krivdu, stěžovali jste si rodičům, možná i paní učitelce. Přemýšleli jste o tom. Byla to vlastně jenom taková „maličkost“. Dokládá však, že s nespravedlností – a to i s mnohem významnější – se člověk setkává už od svých prvních let a silně ji prožívá.

S věkem člověk zjistí, že na tu spravedlnost a nespravedlnost není úplně sám. Že má silného spojence – celou instituci, celý úřad. Nese hrdé jméno „Ministerstvo spravedlnosti“. Tak jako Ministerstvo zdravotnictví „má na starosti“ lékaře, kteří léčí a navracejí zdraví, Ministerstvo spravedlnosti „má na starosti“ soudce, kteří by měli navracet – spravedlnost. Podle stejné logiky. Nač by jinak neslo ministerstvo takový název?

Nalistujete-li si slib ústavního soudce, jenž chrání dodržování Ústavy, zjistíte, že se v něm slovo „spravedlnost“ nevyskytuje [259]. Pokud si nalistujete slib ostatních soudců, zaradujete se [260]:

„Slibuji na svou čest a svědomí, že se budu řídit právním řádem České republiky, že jej budu vykládat podle svého nejlepšího vědomí a svědomí a že v souladu s ním budu rozhodovat nezávisle, nestranně a spravedlivě.“

Nakonec se tam ta „spravedlnost“ přece jen objevila – až jako poslední slovo! Nejdůležitější věci se zpravidla nedávají na úplný konec. Ze slibu soudce tedy plyne prioritní zásada. Snadno ukážeme, že všechny tyto pojmy v podmínkách České republiky nestojí za řeč.

Všichni naši prezidenti počínaje T. G. Masarykem skládali slib, ve kterém se odvolávali na „svou čest a svědomí“ (poslední dva prezidenti sousloví narušili, ale oba pojmy v jejich slibu zůstaly). Můžeme k tomu přidat i „podle svého nejlepšího vědomí“. Pod praporem těchto pojmů se tak ocitly různé postavy – od vrcholného humanisty po masového vraha. Tedy vznešená slůvka, která nic nezaručují.

V soudcovském slibu se dále objevuje „právní řád“. Ten ale může být velmi špatný. Tvoří jej politici, a to zpravidla tak, aby se jim takový „řád“ hodil. Nebo aby se hodil lidem v pozadí, kteří je ovládají. Předseda Nejvyššího správního soudu JUDr. Josef Baxa k tomu již před lety řekl [132]:

„Zdejší justice rozhoduje ve velmi nestabilních podmínkách, zákony připomínají tekuté písky, jde o permanentní změnu, a tam se pak stěží dá řídit nějakými dřívějšími verdikty.“

Takže tekuté písky. Zkuste se v nich pohybovat – utopíte se. Představte si rozhodčího (třeba v hokeji), jemuž by co chvíli měnili pravidla hry. Někdy by se za hru vysokou holí provinilec posílal na trestnou lavici, jindy by se to nepískalo, někdy by se pískalo postavení mimo hru na modré čáře, za rok nato by se modrá čára úplně zrušila. Kdo by se na takový

sport vydržel dívat? Citovaný Josef Baxa k tomu v listopadu 2013 řekl: „*Právo se tvoří ukvapeně a nekompetentně, jen podle hry vadí–nevadí.*“ [235]. Takový právní řád tedy také nic nezaručuje, ostatně za Protektorátu Čechy a Morava a v 50. letech byli lidé popravováni také podle „právního řádu“.

Ve slibu je dále slovo „nezávislost“. Jde o vůbec nejpoužívanější termín, který se v souvislosti s profesí soudce objevuje. Známa věta o „*respektování rozhodnutí nezávislého soudu*“ je takřka svatým zaklínadlem, obranou, útěchou, ale především projevem cynismu. Co se pod touto „nezávislostí“ skrývá? Na poznámku redaktora, že „*jeden soudce rozhodl nějak a druhý přesně naopak*“ odpověděl v roce 2001 v České televizi předseda Městského soudu v Praze JUDr. Jan Sváček takto [161]:

„*V tom je nezávislost soudního rozhodování. Nelze konkrétním soudcům ukládat, jinak než podle zákona, jak mají rozhodovat. (...)*“

Tato slova přitom nepocházejí jen tak od „nějakého“ zástupce soudcovského stavu, ale od významného představitele české justice a favorita Václava Klause (a také prezidenta Miloše Zemana) na ústavního soudce. Vztah k nezávislosti vyjádřil i někdejší dlouholetý místopředseda Nejvyššího soudu JUDr. Pavel Kučera, který v květnu 2007 před svědky domlouval státní zástupkyni ve smyslu, že „*hrozí pád vlády, a proto musí nezávislost v rozhodování ustoupit politickým zájmům*“ [262], [52]. Bylo to v souvislosti s trestním stíháním místopředsedy Topolánkovy vlády. V podkapitole 2.7 popíšeme případ, kdy soud poslal obžalované na osm a na devět let za mříže, načež nadřízený – tedy mocnější – soud tyto tresty zrušil a obžalovaným udělil jen podmíněné tresty. Podobných případů jsou tisíce. Není ani třeba pátrat v daleké minulosti. Jen nedávno uložila soudkyně JUDr. Helena Králová v kauze sledování manželky předsedy vlády Nečase vojenskou zpravodajskou službou, zneužitou a úkolovanou milenkou premiéra Janou Nagyovou, podmíněný trest. Nadřízený soud její rozhodnutí zrušil s tím, že trestný čin „*je evidentní*“ a „*takový závěr není nijak mimořádně složitě si učinit, snadno by si ho učinil kterýkoli laický občan České republiky*“, načež ta samá soudkyně rozhodla znovu – a všechny úplně osvobodila. Přitom popřela to, co sama dříve tvrdila [261]. Soudce je tedy podle zákona tak nezávislý, že se může významně odchýlit nejen od rozhodnutí kolegů v podobné věci, ale dokonce se může významně odchýlit i od svého vlastního dřívějšího rozhodnutí – v téže věci. Řekněme to bez obalu. Ona soudcovská nezávislost je v mnoha případech libovůle, jen trochu okleštěná „tekutým“ právním řádem – např. nelze nikoho poslat na smrt. A protože soudce je – až na úplné výjimky – podle zákona neodvolatelný a vysoké platy bez faktické zodpovědnosti jsou příjemné, budou sami soudci tuto značnou libovůli, do které se snadno zabalí i vlastní neodbornost, hájit – s poukazem na svoji nezávislost. Čtenáři prozradíme tajemství: z nepřesných pojmů lze přesně odvodit cokoli. Cokoli! Rada soudců a advokátů toho hanebně využívá. Formalismus v principu vždy vede k výkladovým sporům a bez vyššího nadhledu se nelze dobrat přijatelné spravedlnosti.

V soudcovském slibu je také „nestrannost“. Nestrannost soudce je opak podjatosti. Soudce Jan Sváček k tomu v říjnu 2013 trefně řekl [229]:

„Vzpomínám na vyprávění doktora Motejla o tom, jak anglický soudce, ctihodnost, lord v tradiční paruce, vmetl obžalovanému hned na začátku: ‚Pane obžalovaný, váš čin i vy sám jste mi hluboce odporný.‘ To český soudce udělat nemůže, protože by byl okamžitě z procesu vyloučen pro podjatost. Soudce musí potlačit do jisté míry své lidství.“

Takže tak je to – soudce by měl být cynik. Nebo by se tak měl aspoň tvářit. Bez emocí. Aby bylo úplně jasné, jak to Jan Sváček myslel, doplníme k tomu jeho dřívější vysvětlení z roku 2001 [161]:

„A k vaší otázce, soudce musí vždycky rozhodovat podle práva a pak se nějakým způsobem vypořádat se svými pocity. A je na soudci, aby ty své pocity tomu právu co nejlépe přizpůsobil.“

Lze si tedy směle představit, jak si soudci přizpůsobovali svoje pocity, když podle „práva“ posílali za Protektorátu nevinné lidi pod gilotinu. Nebo později na šibenici – a nehnuli u toho brvou. Z takové nestrannosti nebo nepodjatosti mrazí.

Nakonec se v soudcovském slibu objevuje kýžená „spravedlnost“. To vůbec nejdůležitější slovo, kvůli kterému justice existuje. Kvůli kterému existují soudci. Trefně se k němu před několika měsíci vyjádřil v České televizi bývalý ministr spravedlnosti, později neúspěšný kandidát na prezidenta, poté místopředseda Nejvyššího soudu, v současné době předseda Vrchního soudu v Praze a oblíbenec Václava Klause v jedné osobě JUDr. Jaroslav Bureš. Na naivní laický dotaz moderátorky, zda není osobní bankrot trochu nespravedlivý pro věřitele, Bureš odpověděl [153]:

„Mně jako soudci nepřísluší posuzovat, je-li nespravedlivý, je to vůle zákonodárců (...).“

Čtenáři doporučujeme, aby si tu větu přečetl ještě jednou – nebo raději pětkrát. Měla by být vytesána nad hlavním vchodem soudu, jehož je Bureš předsedou – aby tam lidé raději vůbec nechodili. Soudci **nepřísluší** posuzovat, zda je něco spravedlivé! Ale komu to tedy přísluší, když soudcům to nepřísluší? Přidá-li se k tomu Sváčkova úvaha o „přizpůsobování svých pocitů“ právu, tedy vůli zákonodárce, vyjde z toho poměrně jasný závěr – ochota „srazit paty“ podle vůle vrchnosti. A spravedlnost? To, že řada soudních rozhodnutí je zjevně nespravedlivá a současně v souladu se zákonem, přiznala i bývalá soudkyně Ústavního soudu a později dlouholetá předsedkyně Nejvyššího soudu JUDr. Iva Brožová [159]. Jiný významný představitel justice Josef Baxa již před lety řekl: „Chybí mi tu cit pro spravedlnost.“ [130]. Ze slibu soudce tak zbyl jenom prach.

Tento text Nadačního fondu proti korupci popisuje některé momenty z působení významných představitelů české justice v uplynulých patnácti letech, a to na pozadí řady mediálně známých kauz. Značný negativní dopad těchto kauz na společenské vnímání soudců a státních zástupců je pochopitelný a zcela oprávněný. Na korupci a klientelismus v české justici opakovaně upozorňuje i Bezpečnostní informační služba (BIS). Citujme z veřejné části její výroční zprávy za rok 2010 [263]:

„I v roce 2010 byly zaznamenány případy nestandardního jednání některých soudců a státních zástupců, jež představovaly ohrožení řádného výkonu justice. Nestandardní aktivity představitelů justice vykazovaly v mnoha případech znaky kriminálního jednání, které vzhledem k zákonnému vymezení postavení soudců a státních zástupců nelze odpovídajícím způsobem postihnout. Jednalo se mimo jiné o úniky informací z databází soudů či státních zastupitelství, korupční jednání nebo manipulace řízením před soudem.“

„Specifický problém představuje bezpečnostní nespolehlivost některých soudců a státních zástupců. BIS zaznamenala kontakty představitelů justice na osoby z kriminálního prostředí či existenci klientelistických vazeb, které mohou závažným způsobem ovlivnit průběh soudního řízení.“

Zdůrazněme, že autorem těchto závažných obvinění je tajná služba, tedy instituce, která v každé zemi patří vůbec k nejmocnějším úřadům. Nikoho v civilizovaném světě by nezapadlo je zpochybňovat. Tentýž den, kdy tato obvinění byla zveřejněna, se k nim v rozhovoru pro Českou televizi kategorickým způsobem vyjádřil tehdejší předseda Městského soudu v Praze Jan Sváček [216]:

„BIS, stejně tak jako jiné instituce v této zemi, má oznamovací povinnost, pokud k tomu má důkazy, tyto předat policii nebo státním zastupitelstvím. Předpokládám, že pokud by důkazy měla, předložila by je. Pokud takové důkazy BIS nemá, pak radíme její výroční zprávu do kategorie bulvárních sdělení. Zprávu BIS pokládám za bezprecedentní útok tajných služeb na nezávislé soudnictví v ČR. V každé jiné demokratické zemi předpokládáme, že by nesl představitel těchto tajných služeb osobní odpovědnost za únik takovýchto neadekvátních informací.“

Ze zákona prakticky neodvolatelný soudce Jan Sváček dobře ví, že si může taková slova dovolit. Dobře ví, že kárná řízení se soudci a se státními zástupci za jejich nejružnější provinění jsou bezzubými komediami. Ostatně na to upozorňuje opět tajná služba ve své výroční zprávě [264]. Uved'me příklad. Soudce JUDr. Pavel Nagy si vymyslel a zaprotokoloval závěrečnou řeč obhajoby a vynesl rozsudek u líčení, které se ve skutečnosti vůbec neuskutečnilo. Kárný senát Nejvyššího soudu jej potrestal – snížil mu plat na půl roku! Již citovaný Josef Baxa k tomu v roce 2008 řekl [130]:

„Já se především zlobím na rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího soudu, který sice potvrdil, že Nagy zfalšoval jednání, ale podržel ho ve funkci. Odůvodnění je neuvěřitelně špatné. To je ukázka institucionalizované tolerance. Ten, kdo by měl být ‚čističem‘, projevil absolutní toleranci k něčemu, co by podle mne mělo být trestným činem. Je to jedno z těch rozhodnutí, které nejen popudí veřejnost, ale vzbudí rozhořčení i uvnitř justice samé.“

Poté, co byl soudce Nagy kamerou natočen při braní úplatku, mu lékaři vystavili potvrzení, že není duševně zdrav. Později byl dokonce zbaven svéprávnosti [265]. Ještě zavčas na funkci rezignoval.

Sváčková silná slova na adresu tajné služby a její výroční zprávy coby „bulvárního sdělení“ jsou urážkou nejen tajné služby, ale i inteligence občanů. O vině či nevině soudce bude totiž u soudu rozhodovat opět – soudce. Ten ale sám může být součástí korupční či klientelistické sítě. Kdyby nejvyšší špičky justice byli mafiáni, nemá přece smysl si právě k nim stěžovat na nepoctivost jejich „podřízených“. A kdyby nakrásně se někdo takový našel, vždy se s tím lze nějak vypořádat. Citujme opět Jana Sváčka, který v roce 2001 řekl [161]:

„Ne, ne. Já se nedomnívám, že by zde došlo k pochybení. Vyšetřovatel dělal správně svojí práci, rovněž tak nepochybně státní zástupce i soud. Ale pak v určité fázi nadřízený odvolací soud dospěl k závěru, že ten který důkazní prostředek nebyl opatřen v souladu s formálním pojetím práva, nebyl opatřen zákonně, a proto jej nebylo možné použít.“

Tedy, i když všichni pracují správně a nikdo nepochybí, přesto může vyšší instance „dospět k závěru“, že správně odvedená mravenčí a bezchybná práce vyšetřovatelů a státních zástupců je bezcenná! Tato slova by si měli dobře přečíst pánové Šlachta, Ištvan, Komár, Borgula a další – dělejte, pánové, co umíte, ale když vyšší instance dospěje k závěru...

V České republice existuje 86 okresních soudů, 8 krajských soudů, dva vrchní soudy (jeden v Praze, jeden v Olomouci) a dva nejvyšší soudy (Nejvyšší soud a Nejvyšší správní soud). Stranou stojí Ústavní soud. Klíčovými postavami v systému české justice jsou vyšší instance, tedy osm předsedů krajských soudů, předsedové vrchních a nejvyšších soudů. Ti rozhodují o nepsaných pravidlech, o atmosféře. Těchto několik osob je plně zodpovědných za to, jak se společnost staví k dodržování pravidel. Konkrétní roli předsedů krajských soudů vysvětlil soudce JUDr. Vojtěch Cepl [267]:

„Je to naprosto klíčová osoba. Rozhoduje, kdo se stane soudcem, ale i co soudci budou dělat. Celá justice stojí na osmi předsedech krajských soudů. Pokud si chcete personifikovat justici, tak si představte těch osm rozhodujících lidí.“

Výběr klíčových postav justice byl donedávna v rukou Ministerstva spravedlnosti a jejich jmenování v rukou prezidenta se spolupodpisem premiéra (s výjimkou ústavních soudců, o nichž hlasuje Senát Parlamentu České republiky na prezidentův návrh, a s výjimkou prezidentova výlučného práva jmenovat předsedu Nejvyššího soudu a se spolupodpisem premiéra i předsedu Nejvyššího správního soudu [154]). To bylo předmětem letité kritiky, jež opakovaně vedla k úvahám po větší soudcovské samosprávě. Již v roce 2001 si k tomu postěžoval tehdejší prezident Soudcovské unie České republiky JUDr. Libor Vávra [132]:

„Předsedové soudů, kteří rozhodují o přidělování kauz, o rozvrhu soudcovské práce a třeba i o penězích, jsou závislí na politicích, kteří je jmenují a odvolávají. To přece není nezávislost.“

Teprve nedávno bylo zavedeno, že při výběru předsedů soudů (s výjimkou obou nejvyšších soudů a Ústavního soudu) je povinné výběrové řízení s tím, že u okresních soudů jej vypisuje

a organizuje nadřízený krajský soud, při obsazování předsedů krajských a vrchních soudů tak činí Ministerstvo spravedlnosti [258]. Samotné řadové okresní a krajské soudce i nadále vybírali předsedové krajských soudů, a to dle jejich uvážení buď přímým výběrem, nebo skrze výběrová řízení – Ministerstvo spravedlnosti přitom takto vybrané soudce mohlo odmítnout [258]. Poslední navržená úprava z jara 2015 počítá s tím, že by výběrová řízení byla povinná i na řadové okresní soudce a krajské správní soudce a že by Ministerstvo spravedlnosti nemohlo – až na výjimky – vítěze těchto řízení odmítnout [268]. Vliv politiků na výběr soudců by tak byl umenšen.

Podle sociologického průzkumu ústavu Akademie věd České republiky z června 2013 patří mezi šest nejprestižnějších povolání u nás profese lékaře, vědce, zdravotní sestry, učitele na vysoké škole a soudce [269]. Naopak poslední tři příčky počínaje 24. místem obsazuje ministr, ukližečka a poslanec. Prestiž soudce je tradičně vysoká, byť objektivní důvody pro to jsou problematické. Studium práv např. nepatří mezi nejnáročnější studia, a to nejen ve srovnání se studiem medicíny, ale také ve srovnání se studiem např. budoucího projektanta, který se v žebříčku umístil na osmém místě. Faktická zodpovědnost práce soudce je opět problematická, neboť soudce je ze zákona nezávislý a může rozhodovat i chybně – a nic se mu nestane. Naproti tomu pochybení lékaře nebo projektanta může mít fatální následky. Žádnou podobnou zodpovědnost soudci nemají. Naprostá většina soudců nemusí ovládat cizí jazyky. Ani jejich „morální profil“ nemusí být výtečný – Václav Klaus např. jmenoval soudcem bývalého správce konkurzní podstaty, který byl z důvodů machinací odvolán pro „*naprosté selhání*“ s tím, že vyvést majetek z firmy byl jeho předem připravený plán [200], [202]. Rozsudky, tedy výsledky své práce, soudci píšou tak, že jim laik nerozumí (a často jsou obtížné i pro odborníky), ačkoli je to právě veřejnost, komu jsou ve skutečnosti určeny. Soudce je ze zákona prakticky neodvolatelný a sedmdesátitisícové platy jsou zaručeny státem – až do důchodu. Je to zkrátka uzavřený svět, jehož příslušníci jsou přesvědčeni o své výjimečnosti, exkluzivitě a elitářství. Co si lze např. pomyslet o větě „*v právním státě se nesluší komentovat rozhodnutí soudu, ale respektovat je*“, kterou svého času pronesla předsedkyně Nejvyššího soudu Iva Brožová [91]? V totalitním státě si rozhodnutí soudu komentovat nikdo netroufne a v právním státě se to nesluší – jaký je v tom pak rozdíl? A proč by se to neslušelo? Copak jsou soudci nějakí neomylní bozi? A kde svoji neomylnost získali?

Přejeme všem odvážným a poctivým soudcům a státním zástupcům se zdravým rozumem, kterých je drtivá většina, mnoho zdaru v jejich práci.

V Praze dne 20. 6. 2015

Autoři

Úvod – sicilská příchut' kolem jednoho soudce

Na jaře 2003 soudce Krajského soudu v Ústí nad Labem Jiří Berka vyhlásil konkurz na tehdejší Union banku. Učinil tak na základě padělaných dokumentů, které nejenže bance daly jiné jméno, ale rovněž ji „papírově“ přestěhovaly z Ostravy do Mostu tak, aby o konkurzu mohl rozhodnout právě Berka. Návrh na konkurz si dokonce sám vyzvedl v podatelně a banku s přibližně dvaceti miliardovým majetkem poslal během čtyř hodin do konkurzu [193]. Několik dní nato ovšem konkurz zrušil, neboť se kolem jeho neobvykle rychlého postupu začaly objevovat nepříjemné otázky. Argumentoval přitom, že sám byl uveden v omyl. Ani změnu jména banky a ani její „přesídlení“ přitom nepovažoval za podezřelé záležitosti. Po dvou týdnech od vyhlášení konkurzu byl Jiří Berka obviněn ze zneužití pravomoci veřejného činitele a o dva dny později byl vzat do vazby [190]. Od vzniku České republiky byl nanejvýš druhým vazebně stíhaným soudcem a celkově pátým soudcem, který byl od té doby trestně stíhán pro trestný čin spojený s výkonem funkce [191]. V reakci na značný mediální ohlas a na obecné závěry, že „*případ Berka je svědectvím o poměrech v české justici*“ napsal na konci dubna 2003 tehdejší místopředseda Nejvyššího soudu Pavel Kučera do deníku *Právo* článek, v němž se soudců zastává a poukazuje na to, že z obvinění jednoho soudce nelze dělat závěry o celé justici [192]. Jak bude patrné z dalšího textu, soudce Kučera se nemohl více mýlit a dokonce ani pozdější Klausově amnestii se nepodařilo vše zastavit. Ale nepředbíhejme.

Kromě postupu při konkurzu na Union banku se policie zaměřila i na okolnosti, za kterých soudce Berka prohlásil konkurz na další firmy, mezi kterými byla brněnská Zbrojovka (tu Berka poslal do konkurzu tři dny před konkurzem na Union banku), Báňské stavby Most, strojírna ZKL Klášterec nad Ohří, Krušnohorské strojírný Komořany či Stavební podnik Ralsko [190]. Pro začátek toho bylo zkrátka dost.

Jak čas plynul, začala se kauza kolem soudce Berky nepříjemně rozrůstat. V únoru 2004 se čtenář v tisku mohl dočíst, že policie Berku obvinila dokonce ze zločinného spolčení [194]. Podle obvinění se soudce Berka zločinně spolčil se správcem konkurzní podstaty, s jeho zástupcem, se soudním znalcem a s pracovníkem zpeněžování podstaty, a to v souvislosti s konkurzy na ZKL Klášterec nad Ohří a na stavební podnik Ralsko. Skupina způsobila škodu ve výši 76 milionů korun [194]. Tehdejší šéf Útvaru odhalování korupce a finanční kriminality poznamenal, že jeho útvary včasným zásahem zabránili dalším škodám [194]:

„Způsobená škoda úpadcům ZKL Klášterec nad Ohří je 68,635 miliónu korun a stavebnímu podniku Ralsko 7,33 miliónu. Nebýt včasného zásahu, mohl mít stavební podnik škodu vyšší o 201 miliónů.“

Berka, pracovník zpeněžování podstaty Lubor Kindl a soudní znalec Martin Jurenka byli po výsleších propuštěni na svobodu, konkurzní správce Daniel Thonat a jeho zástupce

Petr Tuhý byli vzati do vazby – kde si rok pobýli [195], [197]. Další obvinění ze zločinného spolčení a účasti na zločinném spolčení směřovalo opět proti Berkovi a proti konkurznímu správci a souviselo s pochybným konkurzem na Union banku, kterým jsme začali tuto podkapitolu. Berkův obhájce přitom na adresu policie a státních zástupců nešetřil silnými výrazy, jejichž věrnou kopii bude mnohem později možné slyšet i v souvislosti se zásahem policie na Úřadu vlády, v bytě tehdejší milenky premiéra Nečase Jany Nagyové a na jiných místech. Obhájce Berky v souvislosti se zatčením zmíněné pětice řekl [195]:

„Byla to monstrakce uspořádaná proto, aby se psalo, že jsou mafiáni.“

Nezapomněl přitom zdůraznit i výchovně sociální a lidský aspekt zatčení jeho klienta [195]:

„Třeba pro doktora Berku si v pondělí ráno přijeli na hory, kde byl s dětmi na prázdninách.“

Taková nehoráznost! Obhájce Berky také podotkl, že v osmadvacetistránkovém sdělení obvinění se nedočel, z čeho policie usuzuje, že by se mělo jednat o zločinné spolčení...[195]. Pětičlenná skupina ovšem čelila i dalším obviněním: Berka obvinění ze zneužívání pravomoci veřejného činitele, Thonat, Tuhý a Kindl z porušování povinnosti při správě cizího majetku (Thonat navíc z podvodu), Jurenka z pomoci k porušování povinnosti při správě cizího majetku a z pokusu o trestný čin křivá výpověď a nepravdivý znalecký posudek – vždy ve prospěch zločinného spolčení [195], [194]. Zkrátka „úctyhodný“ výčet.

Tím však celý příběh zdaleka neskončil. Přibývala totiž další obvinění již obviněných osob, nová obvinění dosud neobviněných osob, uvalení vazeb, policejní vyšetřování a to vše za současného bohatého mediálního doprovodu s detaily neuvěřitelných osobních a klientelistických provázaností. V médiích se tak objevilo jméno kriminalisty Vlastimila Paroulka, prorektora soukromé Vysoké školy Karla Engliše v Brně Vladislava Větrovce, který byl dokonce považován za hlavu celé této konkurzní mafie (nakonec si pobyl rok ve vazbě), mezi prověřovanými osobami byl také státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství Libor Nedorost, bývalý soudce Nejvyššího soudu Zdeněk Sovák či ředitel Sekce kanceláře Národního bezpečnostního úřadu Vladimír Šiša. Dozorující státní zástupce Jaroslav Dolejší navíc v interním materiálu z května 2004 uvedl, že v kauze Berka se objevily vazby i na některé další vysoce postavené soudce a státní zástupce a k tomu ve zprávě varoval [189]:

„Proto také ona soudcovská lobby začala našeho pana ministra tlačit ve snaze přimět jej ke krokům k regulaci té mediální vlny, co hrozí a v níž nikdo neví, kdy a kde se zastaví. Či spíše u koho z nich se zastaví.“

Do toho všeho přibylo i obvinění vysokoškolského pedagoga Vladislava Větrovce, soudce Zdeňka Sováka a státního zástupce Libora Nedorosta z plagiátorství odborných článků a textů a z podvodu (více je o této paralelní kauze pojednáno v podkapitole 3.3). Bylo toho zkrátka dost. Tehdejší ministr spravedlnosti Karel Čermák se k celé vzdouvající se vlně tsunami vyjádřil v červnu 2004 velmi kategoricky a příznačně [187]:

*„Je trochu překvapivé, že se ten případ rozrůstá do takových šířek, výšek a délek. A to nemám na mysli jen ta justiční patra, ale i další resorty – policii, správce konkurzů a znalce. Má to vlastně takovou **italskou** či **sicilskou příchut**, to nikterak nechci popírat.“*

Sicilskou příchut' to skutečně mělo i proto, že jenom několik dní po těchto slovech média přinesla zprávu, že jakýsi ústecký policista se v souvislosti s kauzou zastřelil [186]. Avšak ušetřen nezůstal ani samotný ministr spravedlnosti Čermák – naštěstí nikoli tak tragicky. Dozorující státní zástupce Dolejší totiž v citované interní zprávě na jeho adresu uvedl [189]:

„Disponuji nejméně dvěma nahrávkami telefonických rozhovorů, v nichž dává generální pardon jednomu význačnému právníkovi ve dvou jeho trestných činech s tím, že se v případě jednoho jedná o džentlmenský delikt. Domnívám se, že ministr spravedlnosti je z názvu ministrem spravedlnosti, ne ministrem obhajoby.“

Média hojně spekulovala, že oním „význačným právníkem“ mohl být bývalý soudce Nejvyššího soudu Zdeněk Sovák a oněmi trestnými činy mohlo být Sovákovo plagiátorství (porušení autorských práv a podvod) a také jeho autonehoda pod vlivem alkoholu (Sovákovi naměřili skoro 2,5 promile alkoholu), ze které díky pomoci více osob (včetně Vladislava Větrovce) vyvázl pouze s pokutou ve výši 1 500 korun, byť skutečná škoda převyšovala 200 tisíc korun (více je o této Sovákově autonehodě pojednáno v podkapitole 3.3). Tuto verzi podporují skoro dva roky později zveřejněné úryvky z policejních odposlechnutí, které měl v roce 2004 dozorující státní zástupce k dispozici a ve kterých figuruje i bývalý děkan právnické fakulty v Plzni doc. Milan Kindl. Jeho sekretářka v odposlechnutém telefonickém hovoru s Větrovcem přečetla Kindlovo vyjádření [181]:

„Já budu přesně číst, jo? Úplně náhodou jsem potkal pana ministra Čermáka. Kupodivu na Zdeňkovu (Sovákovu) věc nahlíží úplně mírně. Proto bych ve vztahu k ministerstvu asi nic nepodnikal. Ihned po návratu se ozvu, držím palce.“

Dodejme, že dne 12. června 2004 ministr spravedlnosti Karel Čermák na funkci rezignoval [189] a na jeho místo v srpnu nastoupil mladičkový Pavel Němec. Za další půl rok přibylo další obvinění ze zmanipulovaného konkurzu, a tak si čtenář denního tisku mohl v únoru 2005 přečíst, že policie v té době stíhala skupinu lidí kvůli zmanipulování konkurzů Union banky, ZKL Klášterec nad Ohří, Stavebního podniku Ralsko, Zbrojovky Brno, firmy Retema, Krušovických strojírén a Báňských staveb Most. Mělo z nich zmizet celkem téměř 265 milionů korun [197].

V našem vyprávění nyní uděláme časový skok, neboť kauza se dále vyvíjela v duchu toho, co jsme již uvedli (chronologický přehled kauzy tak, jak jej zveřejnila Česká tisková kancelář, uvádíme v příloze tohoto textu). Pro doplnění obrázku závažnosti případu na tomto místě alespoň uveďme, že kvůli podezření z napojení na skupinu lidí kolem soudce Berky rezignoval v roce 2006 tehdejší ředitel Národního bezpečnostního úřadu (NBÚ) Jan Mareš. Do kompetence NBÚ přitom také patří udělování bezpečnostních prověrek pro nakládání s utajovanými skutečnostmi. Přeskočme tedy do dubna 2010, kdy v tábořské

pobočce Krajského soudu v Českých Budějovicích byl Jiří Berka nepravomocně odsouzen na devět let odnětí svobody, stejný trest dostali i Daniel Thonat a Vladislav Větrovec. Za účast na zločinném spolčení byli dále odsouzeni konkurzní správce Petr Tuhý na osm let, soudní znalec Martin Jurenka na sedm let a osm měsíců, podnikatelé Miroslava a Karel Melicharovi na osm let a Lubor Kindl na 6,5 roku. Marta Čiháková byla uznána vinnou z porušení povinnosti při správě cizího majetku, soud jí ale trest neuložil. Pavel Hlavatý, Vladimír Šiša a Jan Harangozzo byli zproštěni obžaloby. Z devíti nepravomocně odsouzených se jich sedm proti verdiktu odvolalo [198]. V srpnu 2011 Nejvyšší soud rozhodl, že odvoláním se má zabývat Vrchní soud v Olomouci, a nikoli Vrchní soud v Praze. Důvodem byla obava z vazeb mezi některými obžalovanými a pražským soudcem Zdeňkem Sovákem. Odvolací soud v Olomouci následně případ vrátil tábořské pobočce krajského soudu s nařízením rozsudek lépe odůvodnit [198]. Stále tak Berkovi a jeho lidem hrozilo, že skutečně půjdou na mnoho roků do vězení.

A pak přišel blesk – tedy alespoň pro někoho. Skutečný zvrat v celé rozsáhlé kauze konkurzní mafie soudce Berky se stamilionovými škodami přinesla amnestie prezidenta Václava Klause z ledna 2013. Na jejím základě soud v Táboře zastavil Berkovo stíhání, v celém rozsahu zastavil také stíhání Thonata a Kindla, částečně pak zastavil stíhání Větrovce a Čihákové. Státní zástupce proti tomu podal stížnost [198]. A tak, jak v lednu 2013 mohli Berka a jeho lidé pořádně slavit „dárek“ od Václava Klause, v dalších měsících jim patrně radostný úsměv alespoň trochu povadl. V dubnu 2013 totiž Vrchní soud v Olomouci rozhodl, že amnestie platí pro Berku, Thonata a Kindla jen částečně. Stíhání v jejich případech tak mělo pokračovat pouze v několika případech konkurzů. Vrchní soud zároveň potvrdil částečné zastavení řízení u Vladislava Větrovce [198]. V červnu 2013 Nejvyšší státní zástupce Pavel Zeman podepsal dovolání k Nejvyššímu soudu, jímž napadl částečné zastavení stíhání Berky, Thonata a Kindla. A Nejvyšší soud Pavlu Zemanovi v srpnu 2014 vyhověl a věc předal k novému projednání krajské soudní instanci v Táboře [198]. Soudce Zdeněk Kučera tak v březnu 2015 mohl pronést [199]:

„Takže u pana Berky jsme v podstatě úplně na samém začátku a obžalovaný Berka je tedy trestně stíhán.“

Podstatně lépe dopadla „hlava“ celé konkurzní mafie – bývalý prorektor Vysoké školy Karla Engliše v Brně Vladislav Větrovec. Díky Klausově amnestii je Větrovec podle Kučerových slov *„v podstatě v současné době trestně stíhán již pouze pro trestný čin podplácení“* [199]. A tak to má asi být. Co by to bylo za hlavu organizace, kdyby se nechala „chytit“. Člověk se přece stává hlavou skupiny právě díky tomu, že svými „schopnostmi“ převyšuje pěšáky, které řídí... Nebo existuje ještě jiná a „větší“ hlava?

V září 2004, kdy kauza mediálně vrcholila, tehdejší ministr spravedlnosti Pavel Němec odhadl, že v souvislosti s tehdy připravovanou kontrolou úředníci odhalí stovky zmanipulovaných případů konkurzů [196]. Taková slova jsou od ministra šokující a ve skutečnosti znamenají otevřené obvinění jeho předchůdců z nekompetentnosti nebo z úmyslu – případně z obojího. Bývalý ministr spravedlnosti a tehdejší člen vlády Jaroslav Bureš se k právní úpravě, která takové případy umožnila, vyjádřil se zdrcující otevřeností [196]:

„Ona má jednu vlastnost – a to, že je založená na velké důvěře k osobě soudce. To je správné, ale je třeba to doplnit systémovými zárukami.“

Jinými slovy, soudcům se nedá vůbec věřit. Bureš ke svým slovům ale dodal i další obvinění [196]:

„To, co se nyní zjišťuje v kauze Berka, není náhodná věc a je to projev určitého systému. Ten je třeba změnit.“

Tento systém se přitom začal budovat dávno předtím a na jeho závažné nedostatky byly orgány státní správy upozorňovány nejméně již od konce devadesátých let. Nebyla tomu ale věnována náležitá pozornost. Proč?

Kapitola 1

Pavel Němec – mladý muž s vlivem

1.1 Životopis v kostce

JUDr. Pavel Němec se narodil 20. července 1971 v Praze. Po absolvování gymnázia v Táboře a Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze působil jako právník a podnikatel. Titul „JUDr.“ získal na právnické fakultě Západočeské univerzity v Plzni obhájením rigorózní práce před hlavními aktéry pozdější aféry na plzeňských právech, a to v době, kdy byl ministrem pro místní rozvoj [21]. V letech 1996–2002 byl místopředsdou představenstva společností INGSPED a.s. a ČSAD INGSPED Praha a.s., ve kterých figurovali také matka a otec Pavla Němce (od roku 2009 také jeho sestra). V letech 1998 až 2006 byl za Unii svobody poslancem Parlamentu České republiky, kde zastával funkci místopředsedy mandátového a imunitního výboru. Dále byl členem ústavně právního výboru, podvýboru pro dopravu a členem stálé komise Poslanecké sněmovny pro kontrolu Bezpečnostní informační služby. V období 15. července 2002 – 4. srpna 2004 zastával funkci ministra pro místní rozvoj ve vládě Vladimíra Špidly. Od 4. srpna 2004 do 16. srpna 2006 zastával funkce ministra spravedlnosti a místopředsedy vlády (do 25. dubna 2005 ve vládě Stanislava Grosse, poté ve vládě Jiřího Paroubka). V červnu 2004 byl zvolen za předsedu strany Unie svobody – Demokratické unie. V roce 2007 se stal majitelem poloviny společnosti IP Dreams s.r.o. a je jím dodnes. V letech 2007–2009 vykonával externí služby v legislativní oblasti a v rámci připomínkového řízení pro šéfa Úřadu vlády a pro Úřad vlády, a to na základě „úplně standardní externí smlouvy“ [3]. Od roku 2009 je jednatelem a společníkem v Advokátní kanceláři Němec, Bláha & Navrátilová, s.r.o. Právě tato advokátní kancelář získala od svého založení řadu zakázek od veřejných institucí včetně ministerstev, v jejichž čele Němec působil. S Němcovým jménem je spojena řada kauz, z nichž nejzávažnější se týká tzv. justiční mafie, jejíž důsledky jsou pro justici dalekosáhlé. V létě 2012 byla Němcova advokátní kancelář jediným akcionářem společnosti Hightech investiční a.s. (v létě 2014 byl jediným akcionářem uvedené akciové společnosti přímo Pavel Němec), jež sama postupně zvyšovala svůj podíl (až na 50 % od léta 2014) ve společnosti Circle Tech, s.r.o., která vybraným politikům, byznysmenům, pracovníkům justice a lobbistům dodává šifrovací systém do mobilních telefonů [24]. Mezi jeho záliby patří létání a motorismus [1], [2].

1.2 Slibné začátky vycházející hvězdy

Každý musí v životě nějak začít. Někdo je rozenou hvězdou od mládí a zažije úspěch ve své činnosti již velmi brzy, někdo si úspěch musí vydobýt postupně a ten se dostaví třeba až později. Rozenými talenty však příroda nehýří. Kdyby byla politika úctyhodnou lidskou činností podobně, jako je třeba umění či sport, byl by Pavel Němec považován za „záračné dítě“. Považte sami: poslancem parlamentu se stal ve svých sedmadvaceti letech, k jeho teprve jednatřicátým narozeninám mu byl nadělen dárek v podobě postu ministra pro místní rozvoj a teprve k třiatřicátým narozeninám dostal dárek v podobě postu ministra spravedlnosti a místopředsedy vlády! Ale takové závratné kariéry minulost zná. Tak třeba Isaac Newton byl ve svých 29 letech zvolen členem učené Královské společnosti pro podporu věd (jejím předsedou se stal až ve svých 60 letech) a poslancem anglického parlamentu se poprvé stal až ve svých 46 letech. Pochopitelně nelze srovnávat středověkou Anglii s novodobým Českem. Nějaké významnější zásluhy Pavla Němce před jeho vstupem do politiky lze hledat jen velmi obtížně...

Po studiích na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze Němec působil jako právník a podnikatel. Avšak mnoho toho před tím, než se stal v létě 1998 poprvé poslancem, stihnout nemohl. V letech 1996–2002 byl místopředsedou představenstva společností INGSPED a.s. a ČSAD INGSPED Praha a.s., ve kterých figurovali také jeho matka a otec (od roku 2009 také sestra Pavla Němce). Obě společnosti měly široký záběr co do předmětu svého podnikání – vedle zprostředkovatelské činnosti, provádění přepravní kontroly ve veřejné silniční dopravě, poradenské činnosti či pronájmu motorových vozidel se později objevilo také vedení účetnictví, vyučování řízení motorových vozidel, psychologické poradenství a diagnostika, služby soukromých detektivů a mnoho dalších činností. Pavel Němec tedy „rozjel“ svoje podnikání společně se svými nejbližšími a krátce nato se stal v červnu 1998 poslancem. Zvolen byl na kandidátce tehdejší Unie svobody a rychle sbíral parlamentní funkce [74]. Ještě v létě 1998 se stal členem a místopředsedou mandátového a imunitního výboru, členem ústavně právního výboru, od podzimu 1998 pak členem dvou podvýborů, v létě 2000 se stal členem dozorčí rady Státního fondu dopravní infrastruktury a v září 2001 pak členem stálé komise pro kontrolu činnosti Bezpečnostní informační služby. To je nebývale rychlý vzestup zodpovědnosti s ohledem na tehdejší jeho mládí a s tím související nezkušenost. To nejlepší ale teprve následovalo. V létě 2002 se Pavel Němec stal ministrem pro místní rozvoj (byl jím až do srpna 2004) a od 4. srpna 2004 do 16. srpna 2006 byl dokonce ministrem spravedlnosti a místopředsedou vlády. Ministr spravedlnosti přitom spravuje nejen celý justiční aparát soudců a státních zástupců, ale patří pod něho také např. fungování vězeňské služby. Svých kontaktů z této jemu podřízené vlivné oblasti v budoucnu také náležitě využije. Ještě v době, kdy byl ministrem pro místní rozvoj, stihl Pavel Němec získat titul „JUDr.“. Stalo se tak na právnické fakultě Západočeské univerzity v Plzni obhájením rigorózní práce před hlavními aktéry pozdější aféry na plzeňských právech. S mediálně nejznámější postavou této aféry bude Němec opakovaně úzce spolupracovat.

Ještě jako „pouhý“ poslanec byl Pavel Němec spolupředkladatelem řady návrhů a novel zákonů, jež pokrývaly široké spektrum oblastí. Ke dvěma z nich se v návrzích opako-

vaně vracel. Byla to problematika týkající se dopravy a silniční daně a dále problematika soudních exekucí, soudních exekutorů, konkurzu a vyrovnání [281]. Je to pochopitelné, neboť doprava se týkal předmět podnikání Němcovy firmy, založené ještě před jeho vstupem do politiky. A bagatelní pokuty za jízdy načerno v dopravních prostředcích zase měly vztah k exekucím. Pavel Němec dokázal obojí využít ve svůj prospěch. Podrobnosti k tomuto jeho úspěchu jsou uvedeny v podkapitole 1.4 (*Pavel Němec a exekutorský byznys*), v podkapitole 1.7.3 (*Software na vymáhání dluhů pro Všeobecnou zdravotní pojišťovnu*) a částečně v podkapitole 1.7.6 (*Objem získaných veřejných prostředků do roku 2014*). Podobný model Němec zopakoval i později. Klíčové pro jeho celou další kariéru však bylo jeho působení na Ministerstvu spravedlnosti. A právě tam začneme náš příběh.

1.3 Vydání katarského prince

Významnou pozornost nejen ze strany médií si před deseti lety vysloužil tehdy mladičkový ministr spravedlnosti Pavel Němec v souvislosti s jeho urputnou snahou nedovolit českým soudům odsoudit cizího státního příslušníka. Ten přitom nebyl jen tak nějaký obyčejný cizinec, nýbrž princ emirátu nacházejícího se v jihozápadní části Perského zálivu s kolosálními zásobami ropy a zemního plynu. To je, řekněme, silná karta. Skutek, kterého se měl bohatý princ na území České republiky dopustit, ovšem představoval také silnou kartu – šlo totiž o zneužívání nezletilých dívek. Pavel Němec tehdy dělal vše pro to, aby byl princ vydán do své vlasti – a nakonec se mu to podařilo.

Na konci května 2005 byl u Obvodního soudu pro Prahu 2 přes odpor Ministerstva spravedlnosti, v jehož čele tehdy Němec stál, odsouzen katarský princ na dobu 30 měsíců do vězení, a to za zneužívání nezletilých dívek [29]. Rozsudek padl i přes odpor ministra, který rozhodl o vydání obžalovaného prince k trestnímu stíhání do své vlasti, avšak soud trval na pokračování soudního řízení v České republice. Soudkyně trestního senátu k tomu dodala [28]:

„Není žádný důvod, aby zdejší soud přerušoval řízení a věc dával katarské straně pouze na základě její žádosti.“

Totéž si však nemyslel ministr Němec. Ještě před vynesením rozsudku totiž v médiích obvinil soudce rozhodující o kauze katarského prince z možné nepozornosti ve škole [28]:

„Jestliže na jedné straně mám stanovisko univerzitních profesorů na trestní právo a na druhé straně soudci, někteří soudci, postupují jinak, tak možná nedávali ve škole pozor.“

Na obvinění následně reagoval předseda Soudcovské unie replikou, že *„pozor nedával pan ministr na hodinách ústavního práva“* [28]. Mimoto ministr Němec v televizním diskuzním pořadu označil za viníky událostí rodiče nezletilých dívek a dívky označil za spolupachatelky trestné činnosti [28]:

„Všechny jejich postupy svědčily tomu, že se chovaly jako prostitutky. Rodiče jim to trpěli. (...) Jsou spíše v rovině spolupachatelů, než fakticky v rovině poškozených.“

Tato slova však pobouřila nejen veřejnost, ale i soudce. Jistá soudkyně k tomu řekla [28]:

„Zákon jasně chrání nezletilé, kteří ve věku pod patnáct let nejsou schopni domýšlet důsledky svého jednání. Z vlastní praxe vím, že čtyřicetiletý muž těží z této nevyzrálosti, vede je k citové a jiné závislosti a pak toho zneužije. Děti mnohdy vypoví, že souložily dobrovolně. To však neznamená, že nebyly pohlavně zneužity. Pan ministr hlásá něco šíleného. Asi nedomyslel, že jeho postoj by z Česka udělal ráj pedofilů. Děti jsme povinni chránit.“

Poté, co byl princ – i přes odpor ministra Němce – soudem nepravomocně odsouzen, vyhověl v srpnu 2005 Nejvyšší soud Němcově stížnosti a umožnil předání případu do Kataru. Soud týž den propustil prince z vazby a ten o den později odletěl do Kataru [30]. Podle verdiktu Nejvyššího soudu měl ministr spravedlnosti právo rozhodovat při takové trestní věci a předávat trestní stíhání do zahraničí [31]. Ještě před vynesením verdiktu soudu se k tomu v odborném časopise ostatně vyjádřil tehdejší místopředseda Nejvyššího soudu pro trestní řízení Pavel Kučera se svým kolegou [32]:

„Souhlasíme s právním názorem, podle něhož současný právní řád umožňuje ministru spravedlnosti (...) předat po podání obžaloby trestní věc do ciziny.“

Názor, že zákon ministru spravedlnosti umožňoval učinit takové rozhodnutí bez souhlasu kohokoli jiného, již dříve vyslovil i další soudce Nejvyššího soudu a autor trestních zákonů prof. Pavel Šámal [32]. Teoretické úvahy jsou však jedna věc, motivace k jednání ministra však mohla být jiná věc. Mimořádně zajímavě se k tomu vyjádřil zmíněný místopředseda Nejvyššího soudu Pavel Kučera [32]:

„Nemůžeme se ubránit dojmu, že v dané věci byl (Němec) při hodnocení vhodnosti předání trestního řízení do Kataru veden jinými než (...) všeobecně uznávanými hledisky (...) jeho postup v této věci nebyl zrovna transparentní.“

Co tím měl na mysli, není jasné. Samotný Pavel Němec se k důvodům, proč se od počátku zasazoval o vydání prince ke stíhání do své vlasti, vyjádřil poněkud nepřesvědčivě [31]:

„Já jsem vycházel z několika důvodů. Ty důvody jsem si kladl jako podmínky. Tou první podmínkou bylo, že stát Katar bude ve stíhání pokračovat a že se mu dostane srovnatelného trestu jako v ČR, druhá podmínka byla ta, že stát Katar zajistí reciprocitu pro české občany, to znamená, pokud by se český občan dostal do nějakých trestních nesnází v Kataru, tak že takového občana předá do ČR, třetí podmínkou bylo, že katarská strana bude mít zájem uzavřít mezistátní smlouvu, která by tyto věci upravila do budoucna.“

A právě obavy z toho, zda bude v Kataru trestní stíhání pokračovat v intencích českého

stíhání, patřily k nejpoužívanější kritice postupu ministra Němce. V den, kdy Nejvyšší soud rozhodl o vydání prince do Kataru, Němec v České televizi pronesl kuriózní argumenty [31]:

„Tady je nezvratný slib katarské strany, že bude v trestním stíhání pokračovat. A já jsem přesvědčen, že právě ta výchovná role trestu může být podstatně vyšší, pokud bude odsouzen ve své zemi nikoliv v ČR. To je argument k panu poslanci Pospíšilovi. A mimochodem, pokud bychom zpochybňovali to, že suverénní stát, pokud na sebe převezme nějaký závazek, že ho poruší, no tak potom bychom mohli naprosto zrušit mezinárodní právo, mohli bychom zrušit mezinárodní smlouvy. Prostě tady je jasný závazek, který byl dán písemně a znovu byl dnes potvrzen po rozhodnutí Nejvyššího soudu.“

Němcem zmíněný poslanec Jiří Pospíšil byl celkem logicky skeptický, zda bude v Kataru stíhání prince pokračovat, neboť samotný princ chtěl být vydán z České republiky, kde byl odsouzen na 2,5 roku do vězení, do Kataru, kde mu podle výroků představitelů ministerstva hrozilo doživotí. A budoucnost dala nejen poslanci Pospíšilovi zapravdu. Princ byl po příletu do Kataru na několik dní uvržen do tamějšího vězení, poté byl propuštěn a v lednu 2007 bylo jeho stíhání zastaveno s tím, že princ byl již potrestán vazbou v České republice [33]. Český soud proto rozhodl, že bude stíhání prince pokračovat a nařídil odvolací jednání. Začátkem roku 2012 pak soudce vydal na prince mezinárodní zatykač, neboť se mu nepodařilo doručit do Kataru soudní usnesení a předvolání. Ostatně, Ministerstvo spravedlnosti se snažilo princovi doručit soudní písemnosti od konce roku 2009. Tvrzený předpoklad Pavla Němce, který uvedl v České televizi, se tedy ukázal jako naprosto chybný.

Celé to zkrátka bylo podivné. Již v roce 2005 začala Němcův postup prověřovat policie. Mimo jiné proto, že ministr Němec a jeho náměstek Ivo Hartmann potají vyjednávali se zástupci Kataru o vydání souzeného prince. Policie zaznamenala tři schůzky, přičemž jedna proběhla v hotelu v centru Prahy a dvě doma u organizátora setkání – dobrého známého obou politiků, podnikatele Martina Baiera. Hartman byl na všech třech setkáních, Němec pouze na posledním z nich [34]. Policie případ začala prověřovat jako možné podezření z trestného činu zneužití pravomoci veřejného činitele. Tehdejší náměstek Hartmann schůzky vysvětlil s odůvodněním, že jednání kvůli katarskému princovi probíhala na různých úrovních, a to se zástupci ministerstva zahraničí a Ministerstva spravedlnosti, a že šlo o oficiální schůzky. Proč se dvě z nich odehrály u Baiera doma, ale nezdůvodnil [34]. Obvodní státní zástupce pro Prahu 2 Tomáš Bláha však případ na podzim 2005 odložil se závěrem, že nebyl porušen zákon. Tehdejší nejvyšší státní zástupkyně Renata Vesecká sice posléze nařídila prověrky v celé věci, avšak Obvodní státní zastupitelství pro Prahu 2 v březnu 2007 opět rozhodlo o odložení případu. Renata Vesecká se následně vyjádřila, že odložením kauzy údajného porušení zákona ze strany Němce a jeho podřízených považuje celý případ za skončený. Poznamenejme, že podle bývalé nejvyšší státní zástupkyně Marie Benešové byli Renata Vesecká a Pavel Němec (a další lidé) součástí tzv. justiční mafie (více k tomu v podkapitole 1.6).

Nejvyšší státní zástupce Pavel Zeman, který v roce 2011 na postu vystřídal Renatu Veseckou, však dospěl k závěru, že rozhodnutí Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 2 o odložení věci z března 2007 bylo „*přínejmenším předčasně*“ [34]. Na jeho pokyn měla po-

licie prověřit, zda s rozhodnutím ministra Němce předat kauzu katarského prince do Kataru nebyla spojena korupce. Pavel Zeman měl nařít policistům prověřit postup někdejšího vedení Nejvyššího státního zastupitelství v této kauze v čele s Renatou Veseckou a také aktivity dalších státních zástupců, kteří měli na starosti již dřívější prověřování ministra Němce a jeho podřízených pro možnou korupci – ale případ pravomocně odložili, a navíc údajně zasahovali policii do práce při shánění důkazů. Pavel Zeman k tomu řekl [35]:

„Učinili jsme kontrolu již skončené věci v kauze katarského prince a rozhodli jsme se vrátit věc zpátky k došetření. Týká se to podezření na některé pracovníky justice, konkrétně ministerstva spravedlnosti a některých státních zástupců. Jde o trestní věc, kde bylo prověřováno, zda se někdo při rozhodování o předání řízení do Kataru nedopustil trestného činu.“

A začaly se dít věci. Případ převzalo pod svůj dohled Obvodní státní zastupitelství pro Prahu 7, avšak to se případu zbavilo z důvodu možné podjatosti [33]. V médiích se objevila spekulace, že důvodem mohla být zaměstnankyně státního zastupitelství, jejíž manžel dříve pracoval na Obvodním státním zastupitelství pro Prahu 2, které původně věc odložilo [33]. Podle informací serveru iDNES.cz spis doputoval do Ústí nad Labem, kde však skončil stejně [33]:

„Pan státní zástupce Jakovec se prohlásil za podjatého, a jelikož je to krajský žalobce, je podjaté celé zastupitelství.“

Zdá se tedy, že státním zástupcům napříč republikou se nechtělo do práce svých kolegů „řezat“. Do celé kauzy Němcova katarského prince se ale podařilo rázně „říznout“ Václavu Klausovi, který svojí amnestií zastavil celý případ katarského prince. Proti tomu však státní zástupce podal stížnost, načež Městský soud v Praze stížnosti částečně vyhověl. Obvodní soud pro Prahu 2 se tak musel znovu zabývat skutky, které katarský princ spáchal po 1. lednu 2005 [36].

1.4 Pavel Němec a exekutorský byznys

Už Josef Švejk razil zásadu, že *„přísnost na chudý lidi musí bejt, kdyby na sůl nebylo!“*. Pavel Němec a jeho kolegové zjevně tuto Švejkovu moudrost znali a rozhodli se ji ctít. Právě tato zásada, vyjádřená pouhými několika slovy, totiž přesně vystihuje podstatu a obsah celé této podkapitoly. Půjde v ní o astronomickou výši náhrad nákladů soudního řízení u tzv. bagatelních pohledávek (peněžitá plnění nepřevyšující 10 000 korun), kdy i nepatrné dluhy v řádu stokorun mohou vyústit v desetitisícové pohledávky a likvidační exekuce. Takové výše náhrad přitom nemají nikde v civilizované a vyspělé Evropě obdoby. Pavel Němec z nich bude těžit ještě dlouho poté, kdy opustí světla vysoké politiky.

Do 1. ledna 2001 se výpočet náhrady nákladů občanského soudního řízení na právního zástupce řídil tzv. advokátním tarifem. Šlo o to, že poražený v soudním sporu hradil vítězi

náklady na advokáta podle sazby za jeden úkon (sazba závisela na výši žalované částky) a počtu právních úkonů, které advokát vítěze ve sporu vykonal [64]. Čím složitější byl spor, tím větší odměna náležela advokátovi vítěze. Kritici však tvrdili, že takový systém motivoval advokáty k činění nadbytečných právních úkonů, tedy k jednání, ke kterému jsou – opět podle kritiků – motivováni v souvislosti s vykazováním bodů i praktičtí lékaři. Podobě jako u „bagatelní“ rýmy se motivovanému praktickému lékaři bude těžko zdůvodňovat nezbytnost provedení celkového podrobného vyšetření pacienta, motivovaným advokátům se u bagatelní pohledávky (typicky pokuta za jízdy načerno) jen těžko zdůvodňovala nezbytnost činění složitých právních úkonů. V zásadě se totiž jednalo a jedná o vyplnění předem daného formuláře a jeho odeslání na příslušné místo. A jelikož tehdy i dnes tvoří bagatelní pohledávky zhruba polovinu všech pohledávek končících exekucí, lze předpokládat, že obecně bagatelní pohledávky představují velký podíl na všech pohledávkách. Advokáti tedy na tarifní odměně nevydělávali tolik, kolik by si přáli.

Dne 1. ledna 2001 vstoupila v platnost vyhláška Ministerstva spravedlnosti (v jeho čele tehdy stál současný předseda Ústavního soudu Pavel Rychetský), která pro advokáty zavedla paušální odměny závislé na kategorii výše žalované částky, avšak téměř nezávislé na počtu právních úkonů (tzv. *přísudková vyhláška*). Uveďme zde pro představu část sazebníku odměn, daných vyhláškou [66]: Nebylo-li stanoveno jinak, ve věcech, v nichž bylo předmětem řízení zaplacení peněžité částky

- a) do 500 korun, činila sazba odměny 1 500 korun;
- b) při částce přes 500 do 1 000 korun činila sazba odměny 3 000 korun;
- c) při částce přes 1 000 do 5 000 korun činila sazba odměny 4 500 korun;
- d) při částce přes 5 000 do 10 000 korun činila sazba odměny 6 000 korun.

U vyšších částek se pak odměna částečně odvíjela také z procent dlužné částky. A právě tato vyhláška zvedla stavidla obrovskému byznysu s bagatelními pohledávkami. Rozmohla se totiž praxe, kdy někteří advokáti zakládali společnosti, skrze které skupovali bagatelní pohledávky v obrovském množství (v řádu tisíců pohledávek), které následně vymáhali pomocí elektronických návrhů na vydání elektronického platebního rozkazu [64]. Takové návrhy přitom měly charakter šablon, ve kterých bylo třeba změnit jen několik údajů. Na tento jednoduchý úkon si ale advokáti najímali skrze své firmy sami sebe a vypláceli si odměnu za právní pomoc, jejíž uhrazení pak žádali po dlužníkovi [64]. Korunu tomu všemu pak dal v roce 2006 ministr spravedlnosti Pavel Němec, který novelizací přísudkové vyhlášky od 1. září 2006 tyto paušální odměny ještě zvedl. Po jeho novelizaci se tak například zvedly sazby odměn následovně: Nebylo-li stanoveno jinak, ve věcech, v nichž bylo předmětem řízení zaplacení peněžité nebo jiné penězi ocenitelné plnění

- a) do 1 000 korun, činila sazba odměny 4 500 korun;
- b) při plnění přes 1 000 do 5 000 korun činila sazba odměny 6 000 korun;
- c) při plnění přes 5 000 do 10 000 korun činila sazba odměny 9 000 korun.

Analogicky byly v Němcově vyhlášce zvýšeny i ostatní sazby odměn (včetně odměn souvisejících s exekucemi). Tak například v paragrafu 7 byla částka 5 000 nahrazena částkou 7 500 korun, částka 10 000 nahrazena částkou 15 000 korun apod. K částkám odměn advokátovi věřitele však dlužník musel připočítat ještě další platby, např. DPH v případě, že právní zástupce věřitele byl plátcem DPH, dále režijní paušál ve výši 300 korun (plus DPH) za každý úkon právní služby (ve většině případů bývají tyto úkony nejméně dva) a dále soudní poplatek (ve výši 800 korun). Při nezaplacení pokuty za jízdu načerno nebo doplatku za energie ve výši např. 1 020 korun tak mohl soud určit dluh ve výši 7 920 korun ve prospěch advokátů a 800 korun coby soudní poplatek jen v tzv. nalézacím řízení. Pokud dlužník tento soudem určený dluh ve stanovené době neuhradil a došlo k exekučnímu řízení, narostl dluh o náklady právního zastoupení v exekuci (ve výši poloviny sazby odměny pro advokáta, v našem případě tedy 3 000 korun plus DPH), o odměnu soudnímu exekutorovi (3 000 korun plus DPH) a o náhrady hotových výdajů soudního exekutora (3 500 korun plus DPH). Za nezaplacenou pokutu za jízdu načerno ve výši 1 020 korun tak bylo možné vést exekuci na majetek v hodnotě 20 120 korun (včetně DPH), což je skoro **dvacetinásobek** původního dluhu. To je slušný profit...

Ministr Němec dobře věděl, co dělá. Vyhlášku, která zvýšila odměny advokátům a exekutorům, podepsal dne 31. května 2006, přičemž ministrem spravedlnosti byl do 16. srpna 2006. Ještě v době, kdy byl ministrem spravedlnosti a místopředsedou vlády, uzavřel Dopravní podnik Karlovy Vary dvoustránkovou smlouvu se společností ČSAD INGSPED Praha, ve které jí Dopravní podnik postupoval vymáhání pokut za nezaplacené jízdné ve výši 1000 korun za cenu tehdejšího jízdného (10 korun) a zároveň jí svěřil revizorskou činnost. Dle obchodního rejstříku a účetních závěrek byl Němec jediným akcionářem uvedené společnosti od roku 2007 a byl jím i v roce 2014. Dle zjištění *Mladé fronty Dnes* byl Němec jediným akcionářem společnosti ČSAD INGSPED Praha i v roce 2005 [4].

Podle zjištění novinářů z citovaného deníku posílal městem vlastněný Dopravní podnik Němcově firmě na účet i pokuty, které nebylo třeba vymáhat, neboť je černí pasažéři zaplatili sami v pokladně dopravce. Dalších zhruba 50 tisíc korun měsíčně inkasovala Němcova společnost od Dopravního podniku za zmíněnou revizorskou činnost [4]. Ředitelka společnosti ČSAD INGSPED Praha Oldřiška Pernicová v roce 2014 uvedla, že od roku 2011 byly pohledávky společnosti předávány advokátní kanceláři Němec, Bláha & Navrátilová (ta byla založena po skončení Němcovy politické kariéry v roce 2009 – více v podkapitole 1.7) [4]. Podle Pernicové předávala společnost ČSAD INGSPED Praha Němcově advokátní kanceláři ročně zhruba 20 procent pohledávek, přičemž se pak Němcova firma s jeho advokátní kanceláří podělila o paušální odměny [4]:

„Jízdné jsme poslali Dopravnímu podniku, 1 000 korun pokuty jsme získali my a tu odměnu advokáta – zhruba 6 000 korun, záleželo na výši pokuty – jsme si rozdělili. My jsme z té odměny advokátovi dostali 10–15 procent. Zbytek si nechala ona advokátní kancelář.“

Takže slušný byznys. Poznamenejme, že do roku 2005 se Dopravnímu podniku Karlovy Vary vracelo 50 procent z vymožené částky. Nová smlouva z roku 2005 toto nastavení změnila a Dopravní podnik začal inkasovat z vymožené pokuty pouze tehdejší jízdné ve výši

10 korun (v následujících letech se zvýšilo na 12, poté na 18 korun), zatímco Němcově firmě zůstávala částka 1 000 korun – a jeho advokátní kanceláři následně i astronomická odměna advokátům. Bývalá místopředsedkyně Ústavního soudu a současná senátorka Eliška Wagnerová k tomu v březnu 2014 uvedla [5]:

„Jestliže byl stoprocentním vlastníkem té firmy a zároveň se podílel na dané vyhlášce, je to jednoznačný střet zájmů. Je to neetické, ne-li trestuhodné.“

„Ovládá tu společnost jako vlastník a má vliv na ustavení těchto orgánů. Pokud byl vlastníkem akcií i v době, kdy vydával zmíněnou novelizaci vyhlášky, je tam nepochybný střet zájmů, dokonce bych to kvalifikovala jako zneužití pravomoci. Přihrál si malou velkou domů.“

Na skutečnost, že Dopravní podnik dostával pouze cenu jízdného a Němcova firma si nechávala celou pokutu, reagovala Eliška Wagnerová slovy [5]:

„Tak to je neuvěřitelné. Mělo by to být předmětem trestního stíhání v Dopravním podniku, který takto hospodařil. To není normální. Pokuta je příjem Dopravního podniku, a pokud ta firma Dopravní podnik o tento příjem ochuzovala, musí to platit ostatní cestující na jízdném.“

Byznys s bagatelními pohledávkami a s exekucemi pokračoval a „bobtnal“. Uveďme některé zajímavé údaje a doplňující informace, které dosvědčují rozměry celého následného exekutorského „boomu“ v České republice. Zatímco v roce 2010 bylo nařízeno 701 900 exekucí, v roce 2011 to bylo už 936 219 exekucí. Za minulý rok bylo nařízeno 878 496 exekucí [68], [69]. Velmi zajímavé srovnání situace ve světě a v České republice nabízí Daniel Hůle z organizace Člověk v tísni, který v dubnu 2012 v Českém rozhlase prohlásil [63]:

„Na sever, na jih, na západ, na východ nikde v Evropě nenajdeme systém, který by byl dražší, než je v Česku. Snad jenom v Rusku, kde odměny advokáta jsou, se odvíjejí podle toho, na jakých odměnách se věřitel s advokátem dohodne. To nicméně je kulturní rámec, ke kterému se určitě nechceme blížit. Co je ještě zajímavější, tak Světová banka spolu s Harvardskou univerzitou před 3 lety dělala velkou rozsáhlou analýzu 88 zemí, kde srovnávala efektivitu a délku vymáhání pohledávek v těch 88 zemích. Nejhorší, respektive nejděle se pohledávky vymáhají v Ekvádoru, druhá země je Angola a třetí země je Česko. Pak dlouho, dlouho, dlouho nic, pak jsou Kamerun a celá řada dalších zemí a pak se teprve dostáváme do Evropy. Zatímco Ekvádor má index 8, Česko má index 6, tak Velká Británie má index 0,5, Kanada, Nový Zéland, všechno jsou to země, které mají index pod 1,0. Stejně tak Německo. Polsko má index 2, Slovensko index 4. To znamená i země nám kulturně, historicky velmi blízké i s blízkým právním systémem, tak mají velmi významně kratší dobu vymáhání pohledávek. A když se podíváme na efektivitu těch pohledávek, tak tam je to úplně jednoznačné. Země, které nepřiznávají advokátům, respektive věřitelům žádné náhrady nákladů spojené s vymáháním, tak mají efektivitu nad 90 procent, země které přiznávají průměrnou

náhradu nákladů v rovině, v řádu sta korun, tak mají efektivitu 60 až 80 procent. A Česká republika, která přiznává tak horentní náhrady nákladů, tak má efektivitu 40 procent, což je nižší efektivita než Albánie. A víceméně se to blíží efektivitě Kazachstánu. To znamená, my jsme skutečně, se pohybujeme, aniž bych chtěl dehonestovat nějaký, nějaké světové regiony, tak se absolutně pohybujeme mimo rámec Evropy a v odměnách je to naprosto skandální. V případě exekucí je to něco jiného. V momentě, kdy by radikálním způsobem klesly náklady na vymáhání ze strany advokátů, tak by se radikálním způsobem snížil objem exekucí, byť by mohly být zachovány stejné odměny exekutorů, tak celková zátěž se sníží. (...) Ale samozřejmě ta analýza Světové banky a Harvardské univerzity je naprosto nezpochybnitelná. A ten, kdo říká, že snížením odměny advokátů se sníží vymahatelnost práva a pohledávek, tak buď lže, anebo prostě jen mluví naprostou nevědomost. To znamená, je to člověk nekompetentní.“

Ke cti soudců je třeba uvést, že se proti zavedené praxi a proti obrovskému byznysu s bagatelními pohledávkami skrze odměny advokátům a exekutorům postavili soudci Okresního soudu v Ústí nad Labem. Soudce Jan Tichý publikoval v červnu 2011 v *Lidových novinách* článek s názvem *Elektronická spravedlnost*, ve kterém tehdejší praxi označil za „zjevné zneužití procesního práva“ a snažil se obhájit postup ústeckého soudu, který vydal několik rozhodnutí, jimiž odepřel právo na náhradu nákladů právního zastoupení [70]:

„Oč jde? Podnikatel nabude například od dopravního podniku 20 tisíc pohledávek vůči ‚černým pasažérům‘ v nominálních hodnotách 1015 korun (řekněme za 50 % jistiny, tedy za 10 150 000 korun). Následně je uplatní v soudních řízeních, v nichž bude od počátku zastoupen spřízněným advokátem. Bude-li mu ve všech řízeních přiznána náhrada nákladů právního zastoupení, zhodnotí se mu pohledávky o 158 400 000 korun. (...) Jde o zjevné zneužívání procesního práva, neboť právní zastoupení – pod rouškou výkonu ústavně garantovaného práva na právní pomoc – je uměle konstruováno toliko za účelem získání značného majetkového prospěchu a institut náhrady jeho nákladů se stává základním kamenem lukrativního byznysu.“

„V této souvislosti lze poznamenat, že dlužníci mají takovému podnikateli generovat příjmy tím, že zaplatí dlužnou jistinu s úrokem z prodlení a nahradí mu nezbytné (přiměřené) výdaje související s jejich vymáháním. To je specifikum podnikání v ‚oboru nákupu a vymáhání pohledávek‘. Uspěl by snad městský dopravní podnik u cestujících s požadavkem, aby mu vedle běžného jízdného vždy zaplatili ještě několikanásobně vyšší příspěvek na ‚nájem‘ autobusů a řidičů, protože žádné vlastní autobusy ani řidiče nemá (či je nechce používat) a musel si je sjednat u třetí osoby? Jistěže ne. A nepochybně by je příliš nepřesvědčila ani argumentace, že tato třetí osoba má autobusy luxusní a řidiče nadprůměrně zkušené.“

V roce 2012 byla situace kolem bagatelních pohledávek mediálně již neúnosná. Živě se o tom také diskutovalo v odborných kruzích. Tehdejší ministr spravedlnosti Jiří Pospíšil v únoru 2012 podepsal vyhlášku s účinností od 1. března 2012, kterou v podstatě jen nepatrně snížil sazby odměn advokátů v případě vymáhání bagatelních pohledávek (naopak ale

zvýšil odměny advokátů v některých jiných případech, např. v paragrafu 11 Pospíšil zvýšil sazbu odměny z částky 5 000 korun na 10 000 korun). Měl-li dlužník před Pospíšilovou vyhláškou zaplatit v nalézacím řízení 7 920 korun, pak po prvním březnu 2012 měl zaplatit „jen“ 5 220 korun [64]. Došlo-li však k exekučnímu řízení a k exekuci, pak celková vymáhaná částka mohla opět dosahovat astronomických výšin kolem 18 tisíc korun [64]. Ministr Pospíšil zjevně nenašel odvahu postavit se exekutorské lobby. Podstatné změny přinesly až dva nálezy Ústavního soudu z března a z července 2012 [71], [72]. V prvním nálezu Ústavní soud vyslovil stanovisko, že v určitých případech mohou soudy s ohledem na obecný princip proporcionality určit výši odměny za zastupování věřitele advokátem tak, že zpravidla nepřesáhne jednonásobek vymáhané jistiny [64]. V druhém nálezu vyslovil Ústavní soud stanovisko, že obecné pravidlo, podle kterého lze vítězi v soudním sporu přiznat náhradu pouze účelně vynaložených nákladů, se vztahuje i na náklady spojené se zastupováním advokátem [64]. Přestože mnoho soudců se začalo nálezy Ústavního soudu řídit, řada soudců však nikoli a i nadále určovala astronomické odměny advokátům u vymáhání bagatelních pohledávek. Vznikla tak situace, kdy celkový dluh dlužníka podstatně závisel na lokálním soudu, u kterého se zrovna dluh ocitl.

Poznamenejme nakonec, že v dubnu 2013 v plénu složeném mj. z předsedy soudu Pavla Rychetského Ústavní soud zrušil přísudkovou vyhlášku z roku 2000 o paušálních odměnách advokátů v občanském soudním řízení ve znění pozdějších předpisů a pozdějších vyhlášek, kterou celý astronomický byznys s bagatelními pohledávkami začal [73]. Ministerstvo spravedlnosti, které tehdy vedl Pavel Blažek, však vyhlášku a odměny advokátů stále hájilo [73]:

„Ministerstvo uzavírá, že stanovení výše náhrady nákladů právního zastoupení na základě vyhlášky č. 484/2000 Sb. má jak svá pozitiva, tak i negativa; tato vyhláška prý není ani neústavní ani nezákonná.“

A jak se k tomu všemu postavil Ústavní soud? V jeho nálezu, pod kterým je podepsán předseda Pavel Rychetský, se uvádějí tato kategorická slova [73]:

„Ústavní soud dospěl k závěru, že napadená vyhláška č. 484/2000 Sb. je v rozporu s ústavním pořádkem a se zákonem.“

„Ve skutečnosti však tato přísudková vyhláška způsobila závažné negativní důsledky, porušující základní práva a způsobující disfunkce justičního systému.“

„(...) Vytvořil se svébytný systém vymáhání pohledávek, záměrně produkující neúměrně vysoké náklady soudního řízení. Tento systém poškozují či likvidují ve sporu neúspěšné dlužníky, a naopak zajišťují významný prospěch osobám, které se podílejí na uplatňování a vymáhání především bagatelních pohledávek a vymáhání s nimi souvisejících nákladů řízení.“

Na těchto kategorických a razantních odsudcích přísudkové vyhlášky je snad paradoxní to, že se pod ně v dubnu 2013 podepsal Pavel Rychetský, tedy ten, který je také coby teh-

dejší ministr spravedlnosti podepsán právě pod touto „hanebnou“ přísudkovou vyhláškou z prosince 2000, jež celý nemravný byznys především s bagatelními pohledávkami spustila. Pavel Němec se na rozvoji tohoto byznysu spolupodílel – už jako „pouhý“ poslanec navrhoval posílit roli exekutorů, nedlouho před opuštěním postu ministra spravedlnosti navýšil vyhláškou odměny advokátům a exekutorům. Následně na byznysu aktivně participovala i jeho advokátní kancelář.

1.5 Poradcem předsedy vlády Topolánka

Pro každého vedoucího pracovníka jakékoli organizace jsou nejdůležitější jeho nejbližší poradci. Právě z osob poradců je možné si učinit jasnou představu o osobě jejich šéfa. Není zkrátka možné, aby měl skvělý šéf mizerné poradce, je ale možná opačná situace.

Dle Věstníku České advokátní komory 2007 byl dne 1. února 2007 Pavel Němec zapsán do seznamu advokátů pod registračním číslem 11446 [8]. Stalo se tak půl roku poté, kdy opustil post ministra spravedlnosti. Krátce nato, dne 15. května 2007, byla pod č. 07/078-0, č. j. 07149/07-KVÚ sjednána smlouva mezi Úřadem vlády České republiky jakožto zadavatelem a Pavlem Němcem jakožto poskytovatelem, jejímž předmětem bylo poskytování poradenských služeb pro předsedu vlády Mirka Topolánka, a to zejména v oblasti rezortu spravedlnosti [9]. Smlouvu za Úřad vlády podepsal tehdejší vedoucí úřadu Jan Novák. O něco později se o Němcovo poradenství začali zajímat novináři a neziskové organizace. A zjistilo se, že je to s Němcovým poradenstvím pro premiéra Topolánka a jeho úřad celé podivné. Posuďte sami. Dle písemného vyjádření Úřadu vlády z března 2011 Němec neposkytl tomuto úřadu nikdy žádné právní služby a ani je v předmětné době (březen 2011) neposkytoval, jinými slovy, uzavřená smlouva nebyla realizována. Již dříve se v médiích objevila informace, že poradenská smlouva s Pavlem Němcem byla pravděpodobně skartována, a to již v roce 2008 [6]. Mluvčí Úřadu vlády Jan Osúch k tomu na počátku roku 2011 uvedl [6]:

„K vaší žádosti sděluji, že na Úřadu vlády není k dispozici originál předmětné smlouvy. Originál byl v dubnu 2008 stažen do kabinetu vedoucího Úřadu vlády a dle interních informací pravděpodobně skartován.“

Na Úřadu vlády údajně zbyla pouze kopie skartovacího protokolu, ze které však nebylo možné zjistit, kdo skartaci nařídil. V březnu 2011 však Úřad vlády uvedl, že smlouva mezi úřadem a Němcem nebyla skartována, ale „zřejmě došlo při předávání agendy v rámci organizačních změn ke ztrátě stejnopisu smlouvy“ [9]. Mimoto, Úřad vlády dlouho odmítal poskytnout kopii předmětné smlouvy, přičemž absurdně argumentoval např. tím, že smlouva obsahovala některé soukromé údaje Pavla Němce (informace o bankovním spojení, IČ a DIČ Pavla Němce, které však jsou veřejně přístupné) a navíc obsahovala informace o částkách dohodnuté smluvní odměny, přičemž poskytnutí takové informace „by mohlo zasáhnout do osobní sféry pana JUDr. Pavla Němce v oblasti majetkové a to vzhledem

k tomu, že smlouva nebyla dosud vůbec realizována a JUDr. Pavlu Němcovi nebyly na jejím základě poskytnuty žádné odměny“ [9].

Jsou to samé podivnosti. Co ve skutečnosti Němec pro Topolánka dělal, zůstává stále záhadou. Je ale pravda, že smlouva o poradenství byla s Němcem uzavřena v době, kdy mediálně vrcholila kauza „justiční mafie“, v níž hrozil pád Topolánkovy vlády v důsledku stíhání jejího vicepremiéra. Každopádně je pěkné, jakou útlocitnost Úřad vlády předpokládá u svého bývalého poradce Pavla Němce a s jakou péčí se stará o to, co vše by mu mohlo uškodit. Vybral-li si předseda vlády za svého poradce takového „odolného“ jedince, pak tím snad ohrozil nejen sám sebe...

1.6 Pavel Němec a tzv. justiční mafie

Patrně jste v osmdesátých letech v tehdejší Československé televizi se zájmem sledovali italský televizní seriál *Chobotnice*, ve kterém charismatický policejní inspektor Corrado Cattani bojuje proti sicilské mafii a proti jejímu obchodování s drogami. Koluje spekulace, že předlohami postavy Cattaniho mohli být i skuteční italští prokurátoři, z nichž jeden byl mafii zabit v roce 1983 ještě před seriálem, další dva až poté, co se filmoví tvůrci rozhodli nechat mafii zvítězit a hrdinu umlčet. V seriálu se to „jen hemží“ policisty, prokurátory, soudci či politiky, kteří pracují pro mafii. Ostatně, sami tvůrci seriálu čelili výhrůzkám od skutečných mafiánských organizací.

Příběh, který v této podkapitole popíšeme, je pochopitelně nesrovnatelný s televizním seriálem – drogy, vyhrožování, únosy či násilí v něm nenajdete –, ale některými rysy italský seriál připomíná. Mimo jiné i zdoluhavostí, komplikovaností a nenadálými zvraty. Na rozdíl od televizního inspektora Cattaniho, který skončil špatně, má však náš příběh pro svého „hlavního hrdinu“ podstatně lepší konec. Bývalé nejvyšší státní zástupkyni Marii Benešové dal nakonec soud v podstatě zapravdu.

Celá kauza souvisí s podivnostmi kolem trestního stíhání Jiřího Čunka a kolem jejího zastavení během roku 2007. Připomeňme, že tehdejší první místopředseda vlády Mirka Topolánka a současně ministr pro místní rozvoj, senátor a předseda KDÚ-ČSL Jiří Čunek byl dne 7. února 2007 vydán Senátem Parlamentu České republiky k trestnímu stíhání kvůli případu z roku 2002, kdy měl coby vsetínský starosta přijmout úplatek ve výši půl milionu korun [53]. Následující den zahájila policie trestní stíhání obviněného Čunka pro trestný čin přijímání úplatků [54]. Ten proti tomu podal stížnost, kterou na konci února 2007 státní zástupce zamítl. V květnu 2007 inspekce Ministerstva vnitra začala ověřovat podezření, že vyšetřování kauzy bylo zmanipulované a na konci téhož měsíce deník Aktuálně.cz odhalil, že vyšetřující policista a klíčová svědkyně si spolu o kauze Čunek dopisovali (policista měl se svědkyní konzultovat některé otázky, jež mohly padnout při oficiálním výslechu). Dne 31. května 2007 policie obvinila několik svědků z křivé výpovědi ve prospěch vicepremiéra Čunka [53]. Usnesením nejvyšší státní zástupkyně Renaty Vesecké z června 2007 byla trestní věc „z důležitých důvodů“ odňata státnímu zástupci Okresního státního zastupitelství v Přerově a další provádění úkonů v trestním řízení bylo přikázáno státnímu

zástupci Okresního státního zastupitelství v Jihlavě [54]. Věci se tak ujal státní zástupce v Jihlavě Arif Salichov. Ten vzápětí 7. června 2007 odvolal vyšetřujícího policistu (de facto po dvou plných dnech, přičemž spis měl tři a půl tisíce stran), později policejní vyšetřování kauzy ostře kritizovala i samotná nejvyšší státní zástupkyně Vesecká s tím, že kriminalisté podle ní shromažďovali důkazy o finanční situaci rodiny Čunka nezákonně [53]. V srpnu 2007 státní zástupce Arif Salichov trestní stíhání vicepremiéra Jiřího Čunka zastavil [54]. V říjnu 2007 nejvyšší státní zástupkyně Vesecká zrušila usnesení Arifa Salichova a nařídila doplnění vyšetřování. Následně v listopadu 2007 státní zástupce Salichov trestní stíhání Jiřího Čunka opět zastavil, neboť „*je nepochybné, že se nestaly skutky, pro které se trestní stíhání vede*“ [54]. Čunek, který kvůli rozhodnutí o obnovení stíhání své osoby oznámil v listopadu 2007 odstoupení z funkce vicepremiéra a ministra pro místní rozvoj, se tak po opětovném Salichovově zamítnutí stíhání mohl vrátit do svých funkcí [55]. Přesně o pět měsíců později se tomu tak i stalo. Nikoli nezájímavé je, že v listopadu 2007 byl na návrh nejvyšší státní zástupkyně Renaty Vesecké odvolán vrchní státní zástupce v Olomouci Ivo Ištvan, který krátce předtím udělil Salichovovi výtku za jeho kritiku původních vyšetřovatelů a státních zástupců [55] (poznamenejme, že se Ištvan proti svému odvolání obrátil na soud, se správním žalobou uspěl a do funkce se v lednu 2011 vrátil). Na podzim 2007 vedení protikorupční policie oznámilo, že se původní vyšetřovatel ve věci nedopustil ani kázeňského přestupku [55].

Novináři však v postupu státních zástupců ohledně zastavení trestního stíhání člena vlády objevovali nejasnosti. Jejich zájem o kauzu ještě zesílil poté, co bylo trestní stíhání Jiří Čunka poprvé zastaveno (např. článek v časopisu Respekt s názvem *Puzzle Čunek* ze srpna 2007 [56]). V prosinci 2007 v pořadu Českého rozhlasu „Ozvěny dne“ označila Marie Benešová (od ledna 1999 do září 2005 vykonávala funkci nejvyšší státní zástupkyně) s odvoláním na článek v *Mladé frontě Dnes* z předchozího dne skupinu sedmi lidí za členy „*justiční mafie, která se snaží prostě tu justici plně ovládnout, aby sloužila prostě zájmům vládní garnitury*“, přičemž tato skupina lidí „*se snaží tady v zákulisí ovlivňovat kauzy, což se jim zatím daří*“ [52]. Oněch sedm osob tvořili (pro úplnost uvádíme jejich plné tituly) tehdejší nejvyšší státní zástupkyně JUDr. Renata Vesecká, její náměstek JUDr. Pavel Černovský, místopředseda Nejvyššího soudu České republiky JUDr. Pavel Kučera, náměstek vrchního státního zástupce na Vrchním státním zastupitelství v Praze JUDr. Libor Grygárek, exministr spravedlnosti JUDr. Pavel Němec, krajský státní zástupce JUDr. Petr Coufal a okresní státní zástupce JUDr. Arif Salichov [52]. Benešová na adresu těchto osob během doby opakovaně a veřejně pronesla i další výroky v podobném duchu, pročež dotčené osoby na ni podaly žalobu, ve které se domáhaly písemné omluvy za její výroky, a to také vydáním tiskové zprávy požadovaného znění. Za nejpodstatnější jádro všech obvinění žalobci vybrali právě citovaná slova Benešové [52]. V červnu 2008 soudce Vojtěch Cepl uvedenou žalobu – s výjimkou žaloby Grygárka – zamítl, tedy rozhodl tak, že se Benešová nemusela omluvit za svoje výroky dotčeným osobám s výjimkou Grygárka. Důvod, proč byl v této věci vyňat právě Grygárek, osvětluje citace z rozsudku soudce Cepla [52]:

„*Uvedené závěry naopak vedly k vyhovění žalobě v samostatném nároku žalobce Grygárka,*

u kterého nebyly zjištěny ani intervence, ani odborná šikana, ani zneužívání delegací, ba dokonce nebyl prokázán vůbec žádný vztah, který by kdy měl k věci Jiřího Čunka, protože jediné, co je o jeho působení ve věci známo, že jel do Tábora a nechtěl kausu Jiřího Čunka projednávat.“

U dalších pěti dotčených osob bylo podle soudce Cepla zjištěno použití nedovolených intervencí v koordinaci s dalšími žalobci ve věci Jiřího Čunka (Coufal, Černovský, Kučera, Vesecká), použití odborné šikany v koordinaci s dalšími žalobci ve věci Jiřího Čunka (Salichov), odpovědnost za nedůvěryhodnou delegaci věci a případ odborné šikany ve věci Jiřího Čunka (Vesecká). V případě Pavla Němce, tedy soukromé osoby, jež se účastnila schůzek s oficiálními činiteli, kteří jej na schůzky přijali a hovořili před ním o „živých“ kauzách, šlo především o „podobnost věci Jiřího Čunka a Katarského prince“, přičemž tato podobnost „byla shledána v mnoha bodech, a účast žalobce Němce v případě Katarského prince je zřejmá“ [52].

Pro pochopení podstaty celé kauzy „justiční mafie“ není nezbytné na tomto místě uvádět okolnosti celé řady schůzek, jichž se dotyční „zákulisně“ účastnili. Případné zájemce odkážeme na média, resp. na text rozhodnutí soudce Cepla, v němž jsou tyto okolnosti podrobně rozebírány, a to i na základě výpovědí dotyčných u soudu a s odkazy na jejich dřívější vyjádření v médiích [52]. Není to radostné čtení – výpovědi a vyjádření jednotlivých účastníků se často neshodují, resp. se navzájem popírají apod. Snad jen na ukázkou těchto „mafíánských“ schůzek zde uvedeme některé citace z článků té doby [56]:

„Podle informací Respektu se koncem února, tedy dva týdny poté, co byl Čunek obviněn, konala schůzka v brněnském hotelu International mezi nejvyšší státní zástupkyní Veseckou, bývalým ministrem spravedlnosti a dnes poradcem premiéra Topolánka pro otázky justice Pavlem Němcem, místopředsedou Nejvyššího soudu přes trestní právo Pavlem Kučerou a ostravskou krajskou zástupkyní Zlatuší Andělovou, která měla v té době na starosti dohled nad prací žalobce Obsta. O schůzce existuje záznam kontrarozvědky BIS, která se v případě Čunek také zabývala, a právě podle informací BIS se na setkání mluvilo o případu místopředsedy vlády.“

„Jaká slova na schůzce padla, nevíme, tajná služba podle našich zdrojů pouze spekuluje, že na Andělovou mohl být vyvíjen nějaký nátlak. ‚Ano, setkali jsme se, obsah schůzky i nadále nebudu komentovat,‘ píše ve své e-mailové odpovědi – osobní rozhovor odmítla – zástupkyně Andělová. ‚V žádném případě však nedošlo k ovlivnění naší práce.‘ Možná nedošlo, ale přesvědčoval ji na schůzce někdo, aby Obsta či vyšetřovatele Šošovičku nějak přibrzdila v jejich vyšetřovacím elánu? Na to už Zlatuše Andělová neodpovídá.“

„Nemůžu to setkání vyloučit, ale nepamatuji si ho, tak nemůžu ani říct, o čem se mluvilo,‘ říká šéfka žalobců Renata Vesecká. To nezní příliš důvěryhodně, jak často se schází s lidmi v tak zajímavé sestavě? ‚Docela často, ale nikdy jsme nemluvili o panu Čunkovi,‘ říká Vesecká.“

„Soudce Kučera si po delším rozmyšlení na schůzku vzpomíná – šlo prý o pracovní setkání. Ale musí se podívat do diáře, o čem to bylo. Ani po nahlédnutí do záznamů si nevzpomíná, o čem v hotelovém baru a později jídelně mluvili. ‚Je možné, když už tam byla paní Andělová, že padla nějaká slova o panu Čunkovi, to nevyklučuji,‘ říká soudce Kučera.“

„Ani jeden z dotázaných – Pavla Němce se nepodařilo dostihnout – neví, proč by se o tak ‚nevýznamnou‘ schůzku, jejíž obsah si nikdo nepamatuje, měla zajímat BIS. ‚Možná se o tom dozvěděli nějak náhodou, někdo si nás všimnul, když jsme seděli za barem,‘ přemítá Kučera. Co znamenala informace o schůzce pro BIS, jak se případem Čunek služba zabývala a k čemu došla, se nedozvíme.“

„Mimochodem, Němec, Kučera, Vesecká a Andělová se setkali i chvíli předtím, než nejvyšší státní zástupkyně odebrala případ žalobci Obstovi a předala jej do Jihlavy právě Salichovovi. Zašli si spolu na oběd při otevírání tamního justičního paláce – a doprovod jim dělal právě Salichov. Kučera zase připouští, že tam pár slov o případu Čunek mohlo padnout, ale nešlo prý o nic závažného.“

„Na celém případě je ale podstatná ještě jedna věc. Jak už bylo řečeno, žalobce Salichov policejní šetření ‚zastavil‘. To znamená, že policisté už na věc nesmějí ani sáhnout. Zákon přitom žalobci také umožňuje věc ‚odložit‘, jako výraz faktu, že sice v téhle důležité a závažné kauze policie nedokázala nasbírat dostatek důkazů, ale když se v budoucnu objeví nějaká nová důležitá zjištění, můžou kriminalisté ve vyšetřování plynule pokračovat. Pan Salichov tento institut ale nevyužil a tím pádem znemožnil veřejnosti dozvědět se, zda je vicepremiér Čunek skutečně vinen, nebo se stal obětí policejní šikany.“

Podobných schůzek proběhla celá řada. Ocitujme část článku *Mladé fronty Dnes* ze dne 19. prosince 2007, na který se o den později odvolala Marie Benešová při použití označení „justiční mafie“ [50]:

„Že je to s Jiřím Čunkem opravdu vážné, bylo jasné přinejmenším tři týdny před tím, než se případ přestěhoval do Jihlavy. Na rautu v jihlavském justičním paláci si k Andělové přisedl místopředseda Nejvyššího soudu Pavel Kučera a vyptával se jí, jak to s případem dopadne. Neměl s ním nic společného a správně by se na něj neměl vůbec ptát. Andělová mu každopádně dala jasně najevo, že kauzu nezamete pod koberec. Kdyby byl tehdy Čunek obžalován, musel by jej premiér odvolat. To by ohrozilo celou vládu, protože lidovci by patrně potopili reformu financí. ‚Pochopil jsem, že Andělová není Čunkovi nakloněna,‘ vzpomíná si na rozhovor Kučera. Ten se o politikovu kauzu zajímal už od zimy. Podle zprávy BIS, o které psal časopis *Respekt*, ji probíral koncem února v brněnském hotelu *International* s Andělovou, nejvyšší státní zástupkyní Renatou Veseckou a exministrem spravedlnosti Pavlem Němcem.“

„Myslím, že to se přeceňuje,‘ odpovídá zase Kučera. Soudce se nicméně dobře zná nejen s Andělovou, která mohla kauzu zásadně ovlivnit, ale i s brněnským státním zástupcem

Petrem Coufalem, jenž dohlížel na Salichova. Salichov už se nálepky Čunkova zachránce nejspíš nezavíjí. Zpočátku však neměl být tím, kdo kauzu dořeší. Nejvyšší státní zastupitelství chtělo případ přesunout co nejdál od vrchních žalobců v Olomouci, kteří dávali najevo, že budou postupovat podle pravidel. Úkolu se ujali náměstek pražského vrchního žalobce Libor Grygárek a náměstek Vesecké Karel Černovský. Ti navštívili i českobudějovického krajského žalobce Petra Duška a ‚Čunka‘ mu nabízel. Grygárek to nyní popírá: ‚Máte chybné informace.‘ Černovský však mluví jinak. Na dotaz MF DNES potvrdil, že s Duškem o Čunkovi jednali. ‚Ano, byli jsme na tom jednání,‘ řekl. Podle něj šlo o běžný postup. ‚Pokud se někam věc deleguje, je třeba zjistit, zda na to státní zastupitelství má kapacitu,‘ dodal.“

Na dokreslení celé situace ocitujme nakonec ještě absurdní úryvek rozhovoru z prosince 2007 s tehdejšími místopředsedou Nejvyššího soudu Pavlem Kučerou, který dle vlastních slov udržoval přátelské vztahy s Pavlem Němcem [51]:

Mladá fronta Dnes: *„Na té brněnské schůzce se podle našich informací zjišťovalo, jak moc je to s Čunkem vážné.“*

Pavel Kučera: *„Byl jsem tam jen na začátku a na konci. Tím nechci vytvářet dojem, že jsem tam nebyl.“*

Mladá fronta Dnes: *„Kvůli čemu jste se tedy sešli?“*

Pavel Kučera: *„(Smích) To už taky nevím.“*

Mladá fronta Dnes: *„Popovídat si, co nového doma?“*

Pavel Kučera: *„Ne, doktorka Andělová tam asi kvůli něčemu jela.“*

Mladá fronta Dnes: *„S exministrem Němcem jste podle našich informací vytvořili jakýsi tým na záchranu Čunka.“*

Pavel Kučera: *„To se přeceňuje.“*

Další vývoj celé kauzy „justiční mafie“ byl neméně dramatický. Jak by asi čtenář čekal, šest žalobců včetně Pavla Němce se proti verdiktu Vojtěcha Cepla z června 2008 odvolalo, stejně tak ale učinila i žalovaná Marie Benešová, která nesouhlasila s tím, že se musí omluvit státnímu zástupci Liboru Grygárkovi. A začaly se dít věci! Jasný obrázek si čtenář učiní z následujícího stručného přehledu, převzatého z článku z února 2011 [57]:

„23. února 2009 – Pražský vrchní soud zrušil Ceplův verdikt z června 2008, případ vrátil k novému projednání a kauzu mu s odkazem na mnohočetná pochybení odebral; 26. března 2009 – Bylo oznámeno, že o sporu bude místo Cepla rozhodovat soudce Krajského soudu v Praze Vladimír Soukup. Kauzu měla původně převzít soudkyně Milena Tatíčková, ta

však spor odmítla kvůli podjatosti; 16. dubna 2009 – Právník Benešové Petr Hála podal k Ústavnímu soudu (ÚS) stížnost kvůli odebrání kauzy Ceplovi; 22. dubna 2009 – Benešová potvrdila, že dva žalobci (Arif Salichov a Petr Coufal) vzali v polovině dubna zpět své žaloby. Své rozhodnutí zdůvodnili tím, že nechtěli být předmětem politických úvah; 22. října 2009 – ÚS zrušil rozhodnutí, jímž Vrchní soud v Praze kauzu odňal Ceplovi; 13. ledna 2010 – Krajský soud odložil na neurčito druhé kolo kauzy kvůli námitce podjatosti proti soudci Vojtěchu Ceplovi mladšímu. Námitka souvisela především s tím, jak se soudce o případu vyjadřoval v médiích; 20. dubna 2010 – Pražský vrchní soud námitku podjatosti neuznal; 7. června 2010 – U Krajského soudu v Praze začalo druhé kolo sporu mezi představiteli justice a Benešovou; 14. června 2010 – Soud rozhodl, že se Benešová má omluvit Grygárkovi za to, že jej veřejně označila za člena justiční mafie. Vesecká, Kučera, Černovský a Němec, kterým soud omluvu nepřiznal, se proti verdiktu odvolali; 7. července 2010 – Benešová se omluvila Grygárkovi; 7. září 2010 – Pražský vrchní soud zbavil Kučeru funkce soudce. Uznal ho vinným z ovlivňování vyšetřování údajné korupční kauzy bývalého vicepremiéra Čunka. Kárnou žalobu na Kučera podala šéfka Nejvyššího soudu Iva Brožová. Kučera se odvolal a ke konci roku odešel do důchodu; 27. října 2010 – Vláda odvolala Veseckou z funkce nejvyšší státní zástupkyně; funkci vykonávala do konce roku 2010; 8. února 2011 – Pražský vrchní soud zrušil verdikt Krajského soudu v Praze a rozhodl, že Benešová se musí omluvit za výroky, jimiž obvinila představitele justice v čele s Veseckou z ovlivňování některých případů; s konečnou platností tak skončil spor známý jako kauza justiční mafie.“

Článek z počátku roku 2011 končící slovy „s konečnou platností tak skončil spor známý jako kauza justiční mafie“ se však v tomto zmýlil. Kauza měla pokračování. Marie Benešová se skutečně zbývajícím žalobcům nakonec omluvila a uhradila 391 718 korun [58]. Současně však podala dovolání k Nejvyššímu soudu v Brně [58]:

„Zaplatila jsem, i když proti rozhodnutí Vrchního soudu v Praze podávám dovolání k Nejvyššímu soudu v Brně a ten by mi mohl povolit odklad platby.“

Zaplatit se Benešová rozhodla z toho důvodu, že v případě neúspěchu se svým dovoláním u Nejvyššího soudu by jí mohl být exekucí obstaven majetek a pokuty za nezaplacení by šly až do sta tisíc korun [58]. Její obavy v tomto směru nebyly bezdůvodné, neboť na rozmachu exekutorů měl v minulosti nemalý podíl exministr spravedlnosti Pavel Němec, který se na vymáhání pohledávek také podílel — a současně byl jedním ze žalobců Benešové.

V lednu 2011 se postu nejvyššího státního zástupce ujal Pavel Zeman, který ve funkci vystřídal Renatu Veseckou, jíž se kauza „justiční mafie“ bezprostředně týkala. A v celé kauze došlo ke skutečnému zvratu. Dílem z vlastní iniciativy totiž nový nejvyšší státní zástupce rozhodl o provedení tzv. vnitřního dohledu v celé trestní věci týkající se Jiřího Čunka (a s ním stíhané další osoby). Dohled byl zaměřen na správnost postupu státních zástupců Nejvyššího státního zastupitelství ve věci činných [60]. Ocitujme k tomu části tiskové zprávy Nejvyššího státního zastupitelství (NSZ) ze srpna 2011 [60]:

„Výkonem vnitřního dohledu (...) byla zjištěna řada formálních i věcných pochybení a ne-

standardních postupů státních zástupců NSZ i tehdejšího vedení NSZ.“

„Zjištěné vady by mohly zakládat kárnou odpovědnost státních zástupců, kterou nyní samostatně posoudí nejvyšší státní zástupce.“

„(...) Nejvyšší státní zastupitelství proto vrátilo věc Okresnímu státnímu zastupitelství Plzeň – jih k řádnému prověření v rámci trestního řízení a uložilo provést konkrétní úkony spočívající zejména ve vyžádání vysvětlení od příslušných osob, mj. z řad státních zástupců a policistů.“

V téže tiskové zprávě Nejvyššího státního zastupitelství je dále uvedeno, že byl „i z vlastní iniciativy“ proveden tzv. vnitřní dohled v tzv. kauze katarského prince [60]:

„I v této skončené věci byla zjištěna některá pochybení a nedůslednost v postupu státních zástupců, proto byla nejvyšším státním zástupcem nařízena kontrola skončené věci, která bude zaměřena na komplexní přezkoumání řízení a dosud provedených úkonů ve věci.“

Připomeňme, že hlavním hybatelem kauzy katarského prince z roku 2005 byl právě tehdejší ministr spravedlnosti Pavel Němec.

Marie Benešová se svým dovoláním u Nejvyššího soudu nakonec uspěla, byť ji soudkyně Vrchního soudu v Praze Vostrejšová původně uložila povinnost se žalobcům za slova o „justiční mafii“ omluvit a uhradit náhrady. Nejvyšší soud tak v lednu 2013 zrušil pravomocné rozhodnutí Vrchního soudu v Praze. Mluvčí Nejvyššího soudu k tomu „natvrdo“ řekl [61]:

„Rozsudek Vrchního soudu v Praze byl zrušen a věc se vrací k novému projednání. To rozhodnutí, že se má omluvit, je špatné. Odvolací soud dostane pokyny a je vázán názorem Nejvyššího soudu.“

Věc se tak vrátila zpět na Vrchní soud v Praze, přičemž soudkyně Vostrejšová nebyla vyloučena z opětovného projednávání a rozhodování v dané věci, jak požadovala Benešová. Ta totiž vznesla námitku podjatosti předsedkyně senátu Romany Vostrejšové mj. s odkazem na skutečnost, že manžel soudkyně Vostrejšové byl trestně stíhán a v roce 2007, kdy funkci nejvyšší státní zástupkyně vykonávala Renata Vesecká, bylo trestní stíhání manžela soudkyně Vostrejšové usnesením Vrchního státního zastupitelství v Praze zastaveno, přičemž následující přezkumné řízení u Nejvyššího státního zastupitelství, v jehož čele stála Vesecká, nevedlo ke zrušení usnesení o zastavení trestního stíhání manžela Vostrejšové [62].

Definitivní konec kauzy „justiční mafie“ nastal až za dva roky – a to smírem. V únoru totiž Vrchní soud v Praze schválil dohodu, podle níž měli někdejší představitelé justice vrátit Benešové zhruba 370 000 korun, které jim zaplatila na základě předchozího rozsudku. Marie Benešová pak neměla vzít zpět svou dřívější soudně nařízenou omluvu za výroky o „justiční mafii“ [48]. Benešová přistoupení na smír zdůvodnila slovy [48]:

„Prostě jsme to ukončili. Vrchní soud by to pořád jenom protahoval, nikam by to nevedlo. Ať si tu omluvu nechají. Obrázek si o tom stejně každý udělá sám.“

Právní zástupce Pavla Němce ke smíru naopak řekl [48]:

„Strany se dohodly na jeho ukončení s tím, že omluva Marie Benešové platí, ale žalobci vrátí peníze, které jí zaplatili za soudní řízení. Pro žalobce to považují za úspěch a jsem rád, že je spor u konce.“

Zdánlivý paradox celého sporu vystihla Benešová jednou větou [48]:

„Dějiny nicméně hovoří jasně: pan Grygárek, kterému jsem se musela omluvit jako prvnímu, je teď stíhán.“

Připomeňme, že bývalý náměstek vrchního státního zástupce na Vrchním státním zastupitelství v Praze Libor Grygárek čelí od prosince 2013 obvinění ze zneužití pravomoci v souvislosti s lobbistou Romanem Janouškem. Údajně nedal pokyn k řádnému objasnění případu praní špinavých peněz. Grygárek obvinění odmítá [48]. Marie Benešová byla v červenci 2013 jmenována do funkce ministryně spravedlnosti ve vládě Jiřího Rusnoka (od 13. srpna 2013 do konce ledna 2014 ministryně spravedlnosti v demisi), ve volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky v roce 2013 byla zvolena poslankyní na kandidátce ČSSD. V lednu 2015 se Libor Grygárek – vedle řady dalších osob včetně Petra Nečase a jeho manželky Jany Nečasové dříve Nagyové – zúčastnil večírku, který pořádal Pavel Němec (podkapitola 1.10).

1.7 Veleúspěšná Němcova advokátní kancelář

Čeho je moc, toho je příliš. A když se něco nechá pořádně vyrůst, může být následně velmi obtížné se toho zbavit. A něco takového se stalo v případě advokátní kanceláře, kterou ovládá Pavel Němec se svoji sestrou. Vliv této advokátní kanceláře se bude později snažit umenšit jak ministr spravedlnosti, tak i předseda vlády. Půjde to jen obtížně. Mnoha lidem zkrátka přerostla přes hlavu.

V lednu 2009 byla do obchodního rejstříku zapsána společnost Advokátní kancelář Němec, Bláha & Navrátilová, s.r.o. (dále jen „advokátní kancelář Němec, Bláha & Navrátilová“ nebo „Němcova advokátní kancelář“, případně jen „kancelář“). Společníky se stejným třetinovým podílem jsou od počátku Pavel Němec, Jaromír Bláha a Jana Navrátilová – sestra Pavla Němce. Němcova advokátní kancelář rozhodně nebude mít nouzi o zakázky od státních či veřejných institucí, o čemž mj. svědčí objem získaných finančních prostředků za poskytování služeb těmto institucím do roku 2014 včetně – více v podkapitole 1.7.6.

Čtenář si z předchozího textu jistě povšiml, že Pavel Němec rád podniká společně se svými rodinnými příslušníky. Má to řadu výhod. Výjimkou tedy není ani „jeho“ advokátní

kancelář, kterou ovládá spolu se svoji sestrou. Kdo je však onen neznámý třetí společník Jaromír Bláha? Prosté nahlédnutí do obchodního rejstříku napoví, že Bláha je o tři roky mladší, než je Pavel Němec – na mládí však nemusí být nic špatného. Nahlédnutí do nových článků však poskytne zajímavější informace. Jak se později ukáže, Bláhova kariéra bude úzce spojena s kariérou právě Němce. Přehled o objemu finančních prostředků, které sám získá od nejvýznamnějších veřejných institucí do roku 2014, je také uveden v podkapitole 1.7.6. Ale vraťme se zpět na samotný začátek spolupráce Pavla Němce a Jaromíra Bláhy. Vše začalo na Ministerstvu pro místní rozvoj, kde byl Němec na počátku tisíciletí ministrem.

1.7.1 Služby pro Ministerstvo spravedlnosti a pro Ministerstvo pro místní rozvoj

Podle článku *Mladé fronty Dnes* [7] podepsalo na konci roku 2003 Ministerstvo pro místní rozvoj smlouvu na právní zastupování s advokátem Jaromírem Bláhou. Původně se jednalo o zakázku pod dva miliony korun, proto nebyla vypsána veřejná soutěž. Na základě smlouvy si měl Bláha vydělat čtyři miliony korun. V době podpisu smlouvy byl ministrem pro místní rozvoj Pavel Němec. V srpnu 2004 se Němec stal ministrem spravedlnosti a byl jím až do poloviny srpna 2006. Tři měsíce před odchodem z ministerstva začal pro resort pracovat – Jaromír Bláha. Jejich cesty v advokátní džungli záchránců zájmů těch, kdo jim zaplatí, se už nerozdělí. Stane se, že pro stejnou veřejnou instituci bude souběžně nabízet svoje služby Jaromír Bláha jakožto advokát a současně Němcova advokátní kancelář, v níž je Bláha společníkem (více v podkapitole 1.7.6).

Jiří Pospíšil, který v roce 2006 vystřídal Pavla Němce v čele Ministerstva spravedlnosti, chtěl z úsporných důvodů vypovědět řadu smluv na externí služby, a to včetně smlouvy s Bláhou, avšak podle svých slov z roku 2009 narazil na problém [7]:

„V podstatě jsme zjistili, že je nevyhovitelná.“

V květnu 2009 se ministryní spravedlnosti stala Daniela Kovářová, jež na postu vystřídala Jiřího Pospíšila, a Němcově advokátní kanceláři – teprve krátce před tím založené – se začalo skutečně dařit. Ta mj. vyhrála výběrové řízení na poskytování právních služeb pro Ministerstvo spravedlnosti [11], k čemuž mluvčí ministerstva na konci roku 2009 uvedla [7]:

„Advokátní kancelář Němec, Bláha a Navrátilová vykonává pro ministerstvo právní služby za paušální odměnu 40 tisíc korun měsíčně. Při překročení limitu pak dostává dva tisíce korun za hodinu.“

Podle informací *Mladé fronty Dnes* [7] si kancelář v průběhu roku 2009 účtovala vyšší částky než paušálních 40 tisíc. Zdroj z ministerstva k tomu dodal [7]:

„Začali si účtovat služby nad paušál ve velkém. V létě přišla na ministerstvo faktura na 400 tisíc korun, a to za právní služby pro majetkoprávní oddělení a především za poradenství u projektu domácího vězení.“

Tehdejší mluvčí ministerstva potvrdila, že si Němcova advokátní kancelář fakturovala vyšší sumy než měsíční paušál. Jiří Pospíšil se však stal ministrem spravedlnosti ještě jednou – ve vládě Petra Nečase v letech 2010 až 2012, kdy vystřídal právě ministryni Danielu Kovářovou. V létě 2010 se Pospíšil rozhodl dále služeb Němcovy advokátní kanceláře nevyužívat [11].

V téže době však obdržela Němcova advokátní kancelář zakázku od dalšího bývalého Němcova zaměstnavatele – Ministerstva pro místní rozvoj. Tentokrát za 8,5 milionu korun [10]. Tehdejší vrchní ředitel právní sekce ministerstva to zdůvodnil slovy: „Vybíralo se na základě nabídnuté ceny a na základě nabídnuté hodinové sazby pro poradenství.“ [10].

1.7.2 Služby pro Vězeňskou službu

V listopadu 2006, krátce po odchodu Pavla Němce z ministerské funkce a z vysoké politiky, podepsala Vězeňská služba České republiky smlouvu na právní služby s Jaromírem Bláhou. V době, kdy byl Němec ministr spravedlnosti, přitom Vězeňská služba spadala právě pod něho. Podle článku *Mladé fronty Dnes* [7] Němec znal ředitele Vězeňské služby Lud'ka Kulu a byl to právě Němec, kdo Kulu jmenoval do čela Vězeňské služby. Po založení Němcovy advokátní kanceláře pak generální ředitelství Vězeňské služby uzavřelo právě s ní smlouvu na právní služby [11]. A opět se jí dařilo.

Jen za listopad 2009 si Němcova advokátní kancelář měla vyúčtovat za právní služby pro Vězeňskou službu 750 tisíc korun. Avšak tehdejší mluvčí Vězeňské služby na tuto informaci reagoval slovy „tato faktura nebyla dosud proplacena“ [7]. Spor kolem proplacení právě této faktury vyústil na jaře 2010 v ukončení spolupráce, přičemž podle článku *Hospodářských novin* samotná Vězeňská služba v létě 2010 přiznala, že za dva roky trvání smlouvy vyplatila Němcově advokátní kanceláři přes 2 miliony korun [6]. Podle *Hospodářských novin* a České televize však Němcova advokátní kancelář získala v červenci 2010 – tedy v době, kdy Danielu Kovářovou střídal na ministerském postu Jiří Pospíšil – od Vězeňské služby zakázku na právní služby znovu – za čtyři miliony korun [75], [10]. Šéfem Vězeňské služby byl v té době ještě několik dní Němcem jmenovaný Luděk Kula [10]. Pospíšil coby nástupce ministryně spravedlnosti Kovářové, pod kterou Vězeňská služba spadala, se bezprostředně po nástupu do funkce ministra rozhodl již podepsanou smlouvu Němcově advokátní kanceláři vypovědět [11]. A na konci července 2010 odvolal i ředitele Vězeňské služby Lud'ka Kulu. Mimoto se Pospíšil rozhodl uzavřít i kapitolu náramků pro domácí vězně zrušením sporné zakázky, do jejíž přípravy Němcova advokátní kancelář taktéž zasahovala [11]. Jiří Pospíšil k tomu tehdy řekl: „Je nepřijatelné, aby centrum s informacemi o vězních vlastnila a spravovala soukromá firma.“ [11]. Zajímavým způsobem okomentoval snahu ministra Pospíšila zbavit se působení Pavla Němce i tehdejší předseda vlády Petr Nečas [11]:

„Není žádný projev politického slavjanofilství, pokud říkáme, že se má tento resort odněmčovat.“

Na kroky ministra Pospíšila reagoval samotný Pavel Němec nebývale útočně [11]:

„Pokud Vězeňská služba vypoví smlouvu s naší kanceláří, jistě utrpí, neb je ohrožena celá řada běžících agend. Mimochodem, Vězeňské službě jsme zachránili nemalé peníze právní cestou. Ale to zaslepeného ministra jistě nezajímá. Je zamindrákovaný, čelem se mi postavit nedokáže, okopávat ano. Pokud by měl odvalu, rozdal by si to se mnou na férovku v televizní debatě. Mrzí mne, že se do osobní msty nechává zatahovat i premiér.“

Patrně díky spolupráci s Vězeňskou službou a s jejím drsným prostředím si Němec osvojil rétoriku typu „rozdat si to na férovku“. Je škoda, že Jiří Pospíšil jeho výzvu nepřijal...

1.7.3 Software na vymáhání dluhů pro Všeobecnou zdravotní pojišťovnu

V pohádce *Byl jednou jeden král* se Jan Werich coby namyšlený král „Já První“ po neúspěšném pokusu o výrobu lívanců provinile svěřil svému rádci Vlastovi Burianovi s pronikavým poznáním: *„Já už vím, že na odbornou práci mají být odborníci.“* Burian, který přitom králi čistil boty, mu stejně upřímně odpověděl: *„To jsem nevěděl.“* Oba pánové by byli jistě velmi překvapeni, kdyby zjistili, že po půl století bude jejich humorná scéna u řady lidí budít místo úsměvu – výsměch. A právě výsměchem je i obsah této podkapitoly.

Na počátku roku 2010 vyhrálo sdružení právníků a exekutorů včetně Němcovy advokátní kanceláře, exekutora Juraje Podkonického a vymahačské společnosti BSP Lawyer Partners a.s. (o posledních dvou jmenovaných podrobněji na konci této podkapitoly) soutěž Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky (VZP) na vymáhání pohledávek. Za čtyři roky měla VZP sdružení zaplatit 430 milionů korun [12]. To jsou slušné peníze. VZP k tomu přitom disponuje aparátem vlastních zaměstnanců. Dle interních materiálů pro tehdejší jednání správní rady měla zakázka řadu rizik, např. nebylo jasné, zda mělo být vymáhání peněz efektivnější, než jak tomu bylo do té doby [12]. Z vítězné nabídky navíc plynulo, že VZP měla vítěznému sdružení platit každý měsíc několika milionový paušál bez ohledu na to, kolik společnosti ze sdružení vymohou [12]. Hlavním zastáncem zakázky byl Marek Šnajdr – v té době předseda správní rady a náměstek ministryně zdravotnictví Dany Juráskové. Českému rozhlasu k tomu Šnajdr tehdy řekl [14]:

„Ta soutěž byla transparentní, protože byla anonymní, což já považuji za správné a věřte tomu, že nikdo z členů správní rady do probíhajícího výběrového řízení nemá přístup ani přístup mít nemůže. Určitě se k tomu správní rada vrátí, ale nechtějte v tuto chvíli vědět, jak se správní rada k tomu postaví.“

Poté, co na zakázku upozornil Český rozhlas [12], nechalo tehdejší vedení VZP zakázku posoudit Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Antimonopolní úřad“ nebo jen „ÚOHS“). Ten ale v létě 2010 konstatoval, že se nemůže k zakázce vyjádřit, neboť vedení VZP původně celou zakázku nepostavilo jako klasické výběrové řízení, ale jako soutěž o návrh, která má jiná pravidla [13]. Zkrátka právní vychytralost. Tehdejší ředitel VZP Pavel Horák k tomu však od Antimonopolního úřadu obdržel doporučení, jak se zakázkou naložit [13]:

„Na základě stanoviska ÚOHS se ta zakázka omezila čistě jen na dodávku toho informačního systému, který my potřebujeme pro vymáhání pohledávek.“

Vítězný uchazeč tak měl dodat pouze tzv. knowhow a software, avšak sám se na vymáhání neměl podílet. Po této úpravě měla VZP podle jejího tehdejšího ředitele Horáka zaplatit vítězi 120 milionů korun s DPH. Nová správní rada VZP, v jejímž čele zůstal Marek Šnajdr, následně ke konci roku 2010 vítěznému sdružení povolila zpracovat jen materiál v hodnotě pěti milionů korun, který měl stanovit, kolik pohledávek je možné vymoci a jak to udělat. Materiál měl být podkladem pro zadání nového výběrového řízení [13].

V dubnu 2011 VZP prohlásila vítězem na dodání počítačového programu za 120 milionů korun na vymáhání dluhů sdružení Němcovy advokátní kanceláře, exekutora Juraje Podkonického, vymahačské společnosti BSP Lawyer Partners a dalších dvou právníků [15]. Krátce nato se objevily informace, že cena za počítačový program byla přemrštěná. Například podle vyjádření tehdejšího poslance Jana Farského (TOP 09) by namísto 120 milionů měla být cena asi o třetinu nižší [15]:

„Konzultoval jsem to s IT firmami, které dělají takový vymáhací software pro banky. Přijatelná cena by měla být někde kolem 70 až 80 milionů.“

Objevila se však ještě druhá a možná i závažnější podivnost: Jak mohou právníci zvládnout výrobu softwaru? Jakkoli je tato otázka zcela přirozená a logická, vedení VZP se jí nijak netrápilo. Werichovo pohádkové poznání z úvodu této podkapitoly do vedení VZP zkrátka neproniklo. Nad skutečností, že software mají dodat právníci, se přitom podivovala nejen široká veřejnost, ale např. i auditori ze společnosti PricewaterhouseCoopers, jejichž audit získaly *Hospodářské noviny*. V něm se uvádí [16]:

„Skutečnost, že jako dodavatel vystupuje skupina relativně mnoha subjektů bez adekvátních odborných zkušeností v oblasti informatiky, může vést ke zvýšení rizika organizačních problémů, případných konfliktů na straně dodavatele a soutěžních sporů, které by mohly ohrozit úspěch projektu.“

Auditoři také upozornili na to, že od roku 2013 měl vzniknout „superúřad“, jehož náplní mělo být vybírání daní i pojištění a jejich vymáhání od dlužníků. V takovém případě by software byl pro VZP bez užitku, na což auditori rovněž upozornili ve svém auditu [16]:

„Ve výsledku může toto vést ke zmaření nebo nízké návratnosti investice.“

Buď jak buď, na konci srpna 2011 správní rada VZP, v jejíž čele byl v té době Marek Šnajdr, schválila udělení zakázky sdružení s Němcovou advokátní kanceláří, a to za cenu 108 milionů korun [17]. Sdružení **slíbilo**, že do tří let vymůže 67 procent pohledávek VZP, které v roce 2011 pojišťovna vyčíslila na 14,5 miliardy korun [17]. Rada členů správní rady VZP přitom udělení zakázky sdružení schválila proto, že údajně neexistoval způsob, jak zakázku zrušit a vypsát novou, aniž by se pojišťovna vystavila nebezpečí, že ji sdružení s Němcovou advokátní kanceláří jako regulérní vítěz tendru zažaluje... [17].

Příběh s vymáháním dluhů pro VZP by nebyl úplný, kdybychom neuvedli, jak se sdružení s Němcovou advokátní kanceláří po roce fungování jejich softwaru dařilo pohledávky vymáhat. Dle reportáže Českého rozhlasu ze srpna 2013 nepřinesl software po roce fungování žádný prospěch – podle čísel, která Český rozhlas od VZP získal, naopak vymožené částky ještě klesly [18]. Tehdejší mluvčí VZP to omlouval slovy [18]:

„Lidé se musí s tím systémem naučit pracovat, je to něco nového. Čili není to tak, že by přišli ze dne na den a začali pracovat hned výrazně lépe v souvislosti s tím systémem. Prostě se s tím musí sžít.“

Jenže v podkladech pro správní radu, která projekt schvalovala v roce 2011, bylo něco jiného [18]:

„Při správném a plném využívání systému oproti nynějšímu stavu je za první rok nasazení systému dodavatelem odhadován celkový nárůst inkasa pohledávek v řádu 980 milionů korun. V dalších letech je předpokládán jeho další mírný nárůst.“

A jak už to u softwarových zakázek bývá, systém navíc přiděloval práci zaměstnancům pojišťovny. Předseda správní rady VZP Petr Nosek k tomu Českému rozhlasu řekl [18]:

„Bohužel došlo k tomu, že při základním zadání byla pominuta implementace s výpisovou službou, což dnes vede k tomu, že, aby byla dosažena míra efektivity, musí zaměstnanci vykazovat nepoměrně vyšší intenzitu práce.“

Pánové prostě na něco zapomněli... Čtenáři doporučujeme, aby si slova Petra Noska přečetl ještě jednou – nebo raději hned několikrát. Jeho úvaha „**aby byla dosažena míra efektivity, musí zaměstnanci vykazovat nepoměrně vyšší intenzitu práce**“ by se měla vytesat jako motto nejen VZP do kamene – nebo raději na internet. Problém dokonce musel přiznat i ředitel VZP Zdeněk Kabátek (ten byl dlouholetým podřízeným Marka Šnajdra na Ministerstvu zdravotnictví), když připustil [18]:

„Rychlost návratnosti neodpovídá očekávání a zřejmě bude o neidentifikovatelný časový úsek delší.“

I jeho slova by se měla tesat do kamene – spojení „*o neidentifikovatelný časový úsek delší*“ je plně vystihující a ve skutečnosti znamená, že se investice **nikdy** nevrátí – a všichni to dávno dobře vědí. Podle údajů, které Český rozhlas od VZP obdržel, byl počet vystavených pohledávek sice větší, ale už nerostl počet skutečně vymožených peněz – ten naopak spíše klesal. V létě 2013 to potvrdil i člen správní rady VZP Jiří Skalický z TOP 09 [18]:

„Pracovníci, kteří vystavují pohledávky na jednotlivých pobočkách, pracují v naprosto diskomfortním prostředí a za vlastně daleko většího úsilí jsou schopni v meziročním srovnání vystavit stejný počet pohledávek. Nicméně to udělali i předtím – bez toho softwaru a bez toho, aby se vynaložilo 120 milionů.“

Na závěr tohoto tragikomického příběhu připojme pár poznámek ke dvěma členům vítězného sdružení, s nimiž Němcova advokátní kancelář zakázku od VZP získala. Zatímco vymahačská společnost BSP Lawyer Partners se „proslavila“ chybami při vymáhání peněz od neplatičů televizních koncesionářských poplatků, exekutor Juraj Podkonický v roce 2009 skončil jako šéf exekutorské komory po tvrdé kritice od samotných exekutorů [19], [20]. Ti mu vytýkali netransparentní činnost prezidia, protežování zájmů jen části soudních exekutorů a dlouhodobé neetické chování [19]. Zjevně se zde tedy spojili ti praví odborníci...

1.7.4 Spory s Protonovým centrem

Zdraví má každý jenom jedno a každého se týká. Zdravotní péče každého zajímá. Nepřekvapí, že spolu s důchody a se sociálními dávkami patří výdaje na zdravotnictví k vůbec nejvyšším výdajům ze státního rozpočtu. Veřejné zakázky ve zdravotnictví jsou vděčné nejen z pohledu objemu finančních prostředků, ale také z psychologického hlediska: je obtížné veřejnosti vysvětlit, že na nový drahý přístroj, který pomůže některým pacientům, nelze uvolnit veřejné prostředky. Významně lze přitom zneužít obavy lidí.

V září 2013 byla Němcově advokátní kanceláři zadána veřejná zakázka Všeobecné zdravotní pojišťovny (VZP) s předpokládanou hodnotou ve výši 999 900 Kč s názvem *Právní služby – spory Protonové centrum Praha*. Němcova advokátní kancelář přitom zakázku získala ve speciálním druhu řízení – jednalo se totiž o tzv. vyjednávací druh řízení bez zveřejnění oznámení o zakázce či bez výzvy k účasti v soutěži. Předmětem plnění zakázky bylo poskytování kompletních právních služeb v kauze „Protonové centrum“, zejména zastupování zadavatele ve sporech před rozhodčími soudy, obecnými soudy i v trestních věcech [37]. Spor mezi VZP a soukromou společností přitom představuje potenciálně kolosální dopad na veřejné finance, který je plně srovnatelný s částkami, o které šlo ve známé kauze Diag Human Josefa Šťávy, shodou okolností dobrého známého Miroslava Kalouska. Na Němcově advokátní kanceláři nyní záleží, zda daňoví poplatníci budou či nebudou muset soukromé společnosti vyplatit v průběhu let přibližně 16 miliard korun veřejných prostředků. Z tohoto pohledu je hodnota zakázky pro Němcovu advokátní kancelář ve výši baťovské ceny 999 900 Kč až podezřele nízká.

Připomeňme, že kauza Protonového centra se týká smlouvy o budoucí smlouvě o po-

skytování a úhradě zdravotní péče mezi VZP a soukromou společností Proton Therapy Center Czech s.r.o. z konce dubna 2006, která zaručovala této soukromé společnosti úhradu ozařování 1650 pacientů každý rok při ceně 26 tisíc korun za jedno ozáření, a to po dobu 15 let. Jeden pacient v průměru potřebuje 22 až 25 ozáření, a tedy VZP by celkem měla uhradit soukromé společnosti za dobu 15 let přibližně 16 miliard korun [39]. Ozařování svazkem protonů je pouze jednou z mnoha metod a součástí léčby určitých typů nádorů, které se nacházejí hluboko v organismu a jsou dobře lokalizovány (typicky nádory na mozku, kde může být každé i sebemenší poškození zdravé tkáně okolo nádoru kritické) [39]. Vedle toho má léčba i možná rizika (sekundární ozáření neutrony), o jejichž možném negativním vlivu na zdraví pacienta v delším časovém horizontu není mnoho známo [42]. Smlouvu za VZP uzavřel její tehdejší nucený správce Antonín Pečenka, kterého do této funkce jmenoval tehdejší ministr zdravotnictví David Rath. Pečenka, který byl v té době současně náměstkem ministra Ratha, smlouvu podle všeho uzavřel bez výběrového řízení, bez projednání na ministerstvu a navíc smlouvu hned potvrdil razítkem Ministerstva zdravotnictví [38]. Pečenka o dva roky později podepsal ještě jednu smlouvu s uvedenou soukromou společností – svoji vlastní pracovní smlouvu, když začal pro společnost pracovat. V roce 2012 k tomu Pečenka uvedl kuriózní zdůvodnění [46]:

„Jak říkám, já jsem vůbec neměl v plánu u nich pracovat. Když jsem však viděl, jak si dva roky počínají nekvalifikovaně, tak jsem jim nabídl svoje služby a podepsal s nimi smlouvu. Řadu věcí jsem připravil tak, aby po odborné stránce vše mohlo fungovat. Když to bude někdo chtít kvalifikovat jako konflikt zájmů, tak to tak je a s tím já nemůžu nic dělat. Ale je fakt, že jsem dávno před podpisem smlouvy s centrem metodu obhajoval. Já jsem do toho šel medicínsky a nikoli kvůli kšeftu.“

Mít smluvně zaručenu práci na 15 let a inkasovat přitom 16 miliard korun je nepochybně mimořádně lákavé a charakter lidí se přitom může „podlomit“. Mimoto je to mimořádně nevýhodné pro druhou stranu smluvního vztahu – pro stát. Onkologických pacientů, u kterých nelze použít tradičních metod ozařování a je třeba použít ozařování svazkem protonů, jsou „pouze“ desítky ročně – nikoli však tisíce, jak bylo zaručeno ve smlouvě. Za 15 let se nepochybně objeví nové technologie a v současnosti velmi drahé ozařování protony se zlevní. Ani to nebylo ve smlouvě náležitě zohledněno. Zkrátka, smlouva je nemravná a na úkor veřejných prostředků. Samotná VZP po čase platnost smlouvy zpochybnila.

V létě 2014 Rozhodčí soud při Hospodářské komoře a Agrární komoře České republiky vydal ve sporu mezi společností Proton Therapy Center Czech a VZP verdikt, v němž rozhodci konstatovali, že nemají pravomoc k rozhodování ve věci, protože předmětná smlouva o smlouvě budoucí, jejíhož plnění se společnost Proton Therapy Center Czech dožadovala, je absolutně neplatná a stejně tak měla být neplatná i rozhodčí doložka ve smlouvě obsažená [40]. O více než rok dříve, v březnu 2013, přitom Ústav státu a práva Akademie věd České republiky na žádost právě společnosti Proton Therapy Center Czech vypracoval právní posudek, v němž konstatoval, že předmětnou smlouvu o smlouvě budoucí nelze považovat za neplatnou [43].

Arbitrážní žalobu za VZP vede od září 2013 právě Němcova advokátní kancelář – a soudě z rozhodnutí arbitrážních, zmíněného výše, se jí zatím daří. Poznamenejme, že ještě před tím na konci února 2013 podala VZP trestní oznámení Krajskému státnímu zastupitelství v Praze pro podezření ze spáchání trestné činnosti, jímž se aktivně zabývají orgány činné v trestním řízení [44], a v dubnu 2013 VZP podala žalobu o určení neplatnosti předmětné smlouvy o smlouvě budoucí k Obvodnímu soudu pro Prahu 6. V březnu 2015 pak protikorupční policie předala kauzu státnímu zástupci, přičemž navrhla obžalovat jednoho obviněného kvůli způsobu uzavření předmětné smlouvy o smlouvě budoucí, a to pro pokus trestného činu zneužití pravomoci veřejného činitele [45].

V úvodu jsme zmínili kauzu Diag Human, s níž má tato kauza společný především možný dopad na veřejné prostředky, které by se měly vyplatit soukromé společnosti. Pravda, v případě Šťávovy společnosti Diag Human šlo v roce 2008 o necelých devět miliard korun za to, že stát měl v 90. letech společnosti (resp. její předchůdkyni) znemožnit možný – ale nikoli jistý – obchod s krevní plazmou českých občanů a také za poškození dobrého jména u obchodních partnerů. Tato částka se denně zvyšovala o úroky přesahující jeden milion korun, a tedy celková částka, kterou měl stát společnosti Diag Human uhradit, činila v roce 2014 kolem 13 miliard korun [47]. V červenci 2014 nakonec tříčlenný přezkumný rozhodčí senát ve složení Petr Kužel, doc. Milan Kindl (jeden z aktérů aféry na plzeňských právech) a Jiří Švarc vyhotovili rozhodčí nález, který Ministerstvo zdravotnictví interpretovalo jako definitivní vítězství ve prospěch státu v tomto sporu. Miliardy se tedy nejspíše platit nebudou. Ještě před vyhotovením tohoto nálezu se však v minulosti v kauze angažoval také tehdejší první náměstek ministryně zdravotnictví Marek Šnajdr. Ten spolu s rozhodcem Milanem Kindlem a Petrem Kuželem v roce 2010 prudce reagoval na reportáž v pořadu *Reportéři ČT* České televize, pojednávající o tom, že právě Kužel a Kindl pustili do sporu dvě kyperské společnosti s neznámými vlastníky, které si nárokovaly čtvrtinu celkové pohledávky [47]. Ba co více, na základě reportáže odstoupil tehdejší švýcarský rozhodce určený společností Diag Human, který v dopise předsedovi vlády Janu Fischerovi z dubna 2010 obvinil české představitele z pokusu o zcizení peněz České republiky skrze nastrčené kyperské společnosti [47]:

„Čeští rozhodci spolupracují s vládou a nechávají se politicky zneužít, aby v rámci arbitráže umožnili prostřednictvím offshorových společností přímo či nepřímo zcizit peníze České republiky (...).“

Po odvysílání reportáže o podivných kyperských společnostech s anonymními vlastníky Ministerstvo zdravotnictví oznámilo, že obě zmiňované společnosti již nejsou účastníky sporu. Toto prohlášení představovalo obrat české strany k účasti offshorových společností ve sporu o 180 stupňů. Na dotazy novinářů, proč byly obě společnosti s neznámými vlastníky vyřazeny ze sporu teprve v době, kdy na problém bylo upozorněno Českou televizí, nebyl předsedající rozhodce Petr Kužel schopen odpovědět. Hysterická reakce a prudký obrat ze strany pánů Kindla, Kužela a Šnajdra jednoznačně dokládá, že tito pánové potřebovali urychleně něco zakrýt...

Důvodů, proč jsme na tomto místě připomněli kauzu Diag Human, je několik. Především jde o vzájemné vazby Marka Šnajdra a Pavla Němce. Šnajdr coby dlouholetý náměstek na Ministerstvu zdravotnictví a současně člen správní rady VZP (a posléze i její předseda) propagoval spolupráci s Němcovou advokátní kanceláří, o čemž svědčí mj. kauza popsaná v podkapitole týkající se softwaru na vymáhání dluhů pro VZP. Podle všeho si Marek Šnajdr udržel vliv ve VZP i poté, co svůj post opustil. Současným ředitelem VZP je Šnajdrův dlouholetý podřízený z Ministerstva zdravotnictví Zdeněk Kabátek a pod jeho vedením byla Němcově advokátní kanceláři zadána zakázka VZP ve sporu se společností Proton Therapy Center Czech týkajícího se Protonového centra. Mimoto bylo za podivných okolností v době, kdy byl ministrem spravedlnosti Pavel Němec, státním zástupcem těsně před vynesemím rozsudku stažena obžaloba na Marka Šnajdra (a na další dvě osoby) pro trestný čin podvodu, jenž se měl týkat čerpání nejméně skoro 3,5 milionu korun ze státní dotace na základě nepodložených faktur (více v podkapitole 1.8). Ale tím to nekončí. Pavel Němec má úzké vazby i na bývalého proděkana plzeňské právnické fakulty Milana Kindla. Vedle toho, že titul „JUDr.“ Němec získal právě na plzeňské právnické fakultě obhájením rigorózní práce před komisí, v níž zasedal i Kindl, figurovala později Němcova advokátní kancelář s advokátní kanceláří Milana Kindla v rámci konsorcia mezi výherci soutěže na právní služby pro energetického giganta ČEZ (více v následující podkapitole). A byl to právě Kindl, který tehdejšímu ministru spravedlnosti Němcovi také „pomohl“ odborným posudkem v jeho kauze katarského prince (více v podkapitole 1.3). Pokud existuje obvinění ze strany švýcarského rozhodce, že pánové Kužel (který studoval na plzeňských právech, avšak studium po zveřejnění aféry ukončil), Kindl a Šnajdr měli ve sporu s Diag Human zájem o vyvedení několika miliard korun veřejných prostředků do anonymních společností, pak z úzkých vazeb Němce na tyto pány plynou významná rizika stran skutečných zájmů v mnoha miliardovém sporu VZP se společností Proton Therapy Center Czech týkajícího se Protonového centra. Tuto pochybnost dále významně zvyšují vazby Marka Šnajdra na soukromé zdravotnické impérium AGEL podnikatele Tomáše Chrenka, jenž by mohl mít obchodní zájem na koupi či provozování Protonového centra. Eso v rukávu přitom představuje ředitel VZP Zdeněk Kabátek, tedy dlouholetý podřízený Marka Šnajdra.

1.7.5 Společně s Milanem Kindlem poradcem pro giganta ČEZ

Pro každého vysokoškolského pedagoga je radostí, když schopnosti a znalosti jeho studentů mu umožní s nimi navázat profesní spolupráci. Vztah mezi učitelem a žákem pak bývá pevný a oboustranně přínosný – učitel je rád, že má komu předávat svoje zkušenosti a žák je vděčný, že může z těchto zkušeností těžit. A patrně totéž se stalo i v případě spolupráce Pavla Němce a známého spoluaktéra aféry na plzeňských právech doc. Milana Kindla. O co šlo?

V červenci 2009 byla na internetu zveřejněna veřejná zakázka na právní služby pro energetického giganta ČEZ, a. s., s odhadovanou hodnotou ve výši 400 milionů korun bez DPH. Zakázka byla zadavatelem rozdělena do třech dílčích plnění, a to s ohledem na území a oblasti, kde měly být právní služby poskytovány. Prvního dubna 2010 bylo

všem uchazečům odesláno rozhodnutí o výběru nabídek. Celkem uspělo 13 uchazečů, se kterými byly uzavřeny rámcové smlouvy na 4 roky. Po uzavření smlouvy měly být jednotlivé zakázky zadávány vybraným uchazečům dle aktuálních potřeb společnosti ČEZ, tedy smlouvy předem nezakládaly dodavatelům předpokládaný objem přidělených zakázek a ani finanční objem [26]. Mezi vítěznými uchazeči bylo také konsorcium sestávající z Němcovy advokátní kanceláře a advokátní kanceláře Kindl & partneři, sdružení advokátů. V konsorciu se tak sešel Pavel Němec a v té době již mediálně známý aktér aféry na plzeňské právnické fakultě Milan Kindl. Přitom titul „JUDr.“ Němec získal právě na plzeňských právech [21]. K osobě Milana Kindla se však Němec vyjádřil vesměs pozitivně, a to ve smyslu, že je to „uznávaný právník s pozitivními odbornými referencemi“ a že „advokátní kancelář Kindl a partneři poskytuje profesionální právní servis“ [22]. To samo o sobě pochopitelně není nijak v rozporu s tím, co se dělo na plzeňských právech v době, kdy byl jejím proděkanem právě Kindl. Němec nicméně sám připouští, že celá aféra na plzeňských právech byla „uměle živená a nafukovaná“ [22]. Poznamenejme, že v minulosti Kindl vypracoval pro Ministerstvo spravedlnosti posudek k postoji ministerstva pod Němcovým vedením v případě katarského prince, jenž byl v České republice nepravomocně odsouzen na 2,5 roku do vězení za sex s nezletilými dívkami. Tehdejší ministr spravedlnosti Němec však katarského prince během odvolacího řízení v roce 2005 vydal ke stíhání do Kataru, kde však žádný soud nepokračoval – a princ nebyl potrestán. Obvodní a posléze Městský soud v Praze konstatovaly, že Němcovo rozhodnutí bylo nezákonné, avšak Nejvyšší soud uvedl, že zákon ministrově umožňoval takové rozhodnutí učinit. Katarský princ byl propuštěn z vazby a odcestoval do Kataru [27]. A právě na „mediální ochranu“ svého rozhodnutí si Pavel Němec nechal vypracovat dva posudky, z nichž jedním byl posudek doc. Kindla. Jejich symbióza tedy přetrvala.

1.7.6 Objem získaných veřejných prostředků do roku 2014

V této podkapitole uvádíme přehled částek v českých korunách, které byly v průběhu let fakturovány ze strany advokáta Jaromíra Bláhy a ze strany Němcovy advokátní kanceláře (založené v roce 2009), a to na základě jejich smluv s významnými státními či veřejnými institucemi. Poznamenejme, že společnost ČEZ, a.s., odmítla poskytnout informace ohledně svých úhrad uvedeným subjektům.

Jaromír Bláha:

Generální ředitelství Vězeňské služby ČR:

Rok	Částka
2004	0
2005	0
2006	0
2007	258 606
2008	278 691
2009	0
Celkem	537 297

Ministerstvo pro místní rozvoj:

Rok	Částka
2004	643 206
2005	694 550
2006	1 297 405
2007	1 165 394
2008	845 889
2009	109 528
Celkem	4 755 972

Ministerstvo spravedlnosti:

Rok	Částka
2004	0
2005	2 811 215
2006	570 486
2007	647 360
2008	605 710
2009	47 600
Celkem	4 682 371

Ministerstvo zdravotnictví:

Rok	Částka
2004	?
2005	?
2006	?
2007	2 023 000
2008	11 808 489
2009	430 542
Celkem	? + 14 262 031

Advokát Jaromír Bláha obdržel za svoje služby pro uvedené instituce za uvedené roky celkem nejméně 24 237 671 korun.

Advokátní kancelář Němec, Bláha & Navrátilová:

Generální ředitelství Vězeňské služby ČR:

Rok	Částka
2009	1 600 111
2010	1 119 468
2011	0
2012	0
2013	0
2014	0
Celkem	2 719 579

Ministerstvo pro místní rozvoj:

Rok	Částka
2009	813 926
2010	794 894
2011	629 987
2012	215 040
2013	511 056
2014	111 937
Celkem	3 076 840

Ministerstvo spravedlnosti:

Rok	Částka
2009	818 720
2010	1 057 900
2011	0
2012	0
2013	0
2014	0
Celkem	1 876 620

Ministerstvo zdravotnictví:

Rok	Částka
2009	19 037 739
2010	11 998 770
2011	7 484 760
2012	8 598 600
2013	4 846 309
2014	118 580
Celkem	52 084 758

Policie ČR:

Rok	Částka
2009	0
2010	62 255
2011	0
2012	0
2013	0
2014	0
Celkem	62 255

Správa státních hmotných rezerv:

Rok	Částka
2009	0
2010	0
2011	0
2012	0
2013	0
2014	426 283
Celkem	426 283

Ministerstvo dopravy:

Rok	Částka
2009	0
2010	0
2011	0
2012	23 400
2013	36 300
2014	24 200
Celkem	83 900

Ministerstvo kultury:

Rok	Částka
2009	0
2010	0
2011	0
2012	12 240
2013	29 040
2014	19 602
Celkem	60 882

Ředitelství silnic a dálnic ČR:

Rok	Částka
2009	8 310 663
2010	4 173 361
2011	4 255 693
2012	5 066 205
2013	4 138 200
2014	4 369 957
Celkem	30 314 079

VZP ČR (v přehledu není uvedena úhrada za dodávku software na vymáhání dluhů):

Rok	Částka
2009	0
2010	0
2011	0
2012	0
2013	2 025 618
2014	1 121 817
přísudek	– 1 687 078
Celkem	1 460 357

Státní ústav pro kontrolu léčiv:

Rok	Částka
2009	0
2010	2 801 400
2011	5 335 140
2012	10 036 620
2013	3 513 253
2014	2 267 465
Celkem	23 953 878

Němcova advokátní kancelář obdržela za svoje služby pro uvedené instituce za uvedené roky celkem 116 119 431 korun. K tomu je třeba ještě připočítat až několik desítek milionů korun ze zakázky VZP týkající se dodávky software na vymáhání dluhů.

1.8 Pavel Němec a Marek Šnajdr – úzká kooperace

Jakýkoli vedoucí činovník nemůže zodpovídat za činy všech svých podřízených. Tak například sportovní trenér nemůže za to, že se jeho konkrétnímu svěřenci zrovna nedaří. Podobně ministr nemůže za selhání všech svých přímých i nepřímých podřízených. Tento zjevný fakt však překvapivě může takový vedoucí činovník využít ve svůj prospěch – vždy může říci, že za jednání podřízeného nemůže.

V dubnu 2006, tedy v době, kdy byl ministrem spravedlnosti Pavel Němec a nejvyšší státní zástupkyně Renata Vesecká, nabyl právní moci zprošťující rozsudek Okresního soudu v Karviné vůči třem obviněným, mezi kterými byl i Marek Šnajdr. Soud tak rozhodl pravomocně v březnu 2006 na základě návrhu samotného státního zástupce, který následně proti zprošťujícímu rozsudku soudu nepodal odvolání. Trojici přitom hrozilo mnohaleté odnětí svobody za to, že na základě nepodložených faktur měla účelově neoprávněně odčerpat nejméně skoro 3,5 milionu korun ze státní dotace při stavbě domu s pečovatelskou službou na konci roku 1997. Okresní státní zástupce v Karviné Josef Bláha (neplést se souputníkem Pavla Němce Jaromírem Bláhou) k tomu řekl [76]:

„V průběhu hlavního líčení obhajoba předložila nový znalecký posudek, který naprosto zpochybnil průkaznost neoprávněné fakturace. Z podnětu obhajoby byl také úplně nově vyslechnut svědek Roman Ulman, zásobovač dodavatelské společnosti HP Construct, který zcela zpochybnil argumenty obžaloby, že fakturovaný materiál v prosinci 1997 nebyl nakoupen.“

Autory článku [76] oslovený právník Václav Sládek ke stažení obžaloby dodal:

„V případě, že trestní řízení je dotaženo do fáze státním zástupcem podané obžaloby, je velice podivné, aby byla podaná trestní obžaloba ve veřejném zájmu na projednání věci a rozhodnutí soudu brána zpět bez rozhodnutí soudu o ní, a tedy o vině a trestu, stejně je neobvyklé a podezřelí vzbuzující, pokud státní zástupce supluje obhajobu a navrhuje zproštění obžaloby, kterou sám podal.“

Poznamenejme pro úplnost, že Marek Šnajdr byl v minulosti v hledáčku policie vícekrát. V roce 1997 byl podle článku [76] policií vyšetřován pro trestný čin zpronevěry v souvislosti se splácením úvěrů společnosti HP CONSTRUCT, a.s. Ve věci však nedošlo k zahájení trestního stíhání, neboť trestný čin byl bagatelní oproti jinému případu, ve kterém Šnajdrovi hrozila sazba odnětí svobody na 5 až 12 let. Náměstek státního zástupce ve Frýdku-Místku Rostislav Kejdana k tomu uvedl doslova [76]:

„V tomto šetření se dále nepostupovalo, protože dotyčné osobě hrozila u krajského soudu v jiném případě trestní sazba 5 až 12 let. Kdežto čin, pro který byl vyšetřován zde, byl oproti tomu bagatelní. Proto byl případ pro neúčelnost odložen.“

O rok později v roce 1998 policie vyšetřovala trestní oznámení na Marka Šnajdra ve věci poškozování věřitele, zvýhodňování věřitele a porušování povinností při správě cizího majetku. Trestní stíhání nebylo zahájeno, protože nebylo prokázáno zavinění, a tedy věc byla odložena [76].

O další tři roky později v roce 2001 byl Marek Šnajdr podezřelý z trestních činů zkrácení daně, zkraslování údajů hospodářské a účetní evidence. A v kauze nebyl pouze obviněn, nýbrž dokonce obžalován. K tomu již uvedený náměstek státního zástupce Rostislav Kejdana uvedl [76]:

„Byla na něj podána obžaloba, ale nakonec byl obžaloby zproštěn okresním soudem ve Frýdku-Místku. Naše odvolání proti tomuto zproštění bylo krajským soudem zamítnuto. Měli jsme za to, že se dopustil trestného činu. Soud měl ale jiný názor, a byl obžaloby zproštěn. Je tedy potřeba na tuto osobu nyní pohlížet jako na nevinného.“

Vraťme se však zpět do jara 2006, tedy do doby, kdy byl ministrem spravedlnosti Pavel Němec a nejvyšší státní zástupkyní Renata Vesecká. Právě tehdy totiž začala skvělá kariéra Marka Šnajdra. Po dubnovém zprošťujícím rozsudku Okresního soudu v Karviné se Šnajdr ocitl na mnoho let nikoli ve vězeňské cele, která mu u soudu hrozila, ale v nejvyšších patrech politické moci. Posuďte sami. Ani ne za měsíc po zprošťujícím rozsudku dne 9. května 2006 se Šnajdr stal členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny (VZP) a dne 15. září téhož roku dokonce jejím předsedou (byl jím až do 9. května 2010 a pak ještě od 1. října 2010 do 26. listopadu 2012 – poté se stal „řadovým“ členem správní rady VZP, kterým byl až do 6. února 2014). V září 2006 se Šnajdr stal prvním náměstkem ministra zdravotnictví Tomáše Julínka pro řízení a ekonomiku (jak jinak – výše uvedené Šnajdrovy „ustáté“ kauzy jsou dozajista ideálním doporučením do takové funkce) a prvním náměstkem (na ministerském postu se mezitím vystřídal dvě ministryně) byl až do jara 2010, kdy se v květnu stal poslancem parlamentu za Občanskou demokratickou stranu (ODS). Pracovní poměr mu na Ministerstvu zdravotnictví ale formálně zůstal i po dobu, kdy byl poslancem, a podle některých informací byl jeho vliv na dění na ministerstvu nemalý. Není bez zajímavosti, že krátce poté, co se Šnajdr v září 2006 stal prvním náměstkem ministra zdravotnictví pro řízení a ekonomiku (a předsedou správní rady největší zdravotní pojišťovny v zemi), Okresní soud ve Frýdku-Místku rozsudkem ze dne 30. října 2006 nařídil Šnajdrovi zaplatit konkurznímu správci skoro 68 tisíc korun (tato exekuce souvisela s tím, jak Šnajdr hospodařil s penězi, které patřily již zmíněné společnosti HP CONSTRUCT) [76]. Poznamenejme, že poslancem parlamentu byl Šnajdr do 7. listopadu 2012 (což vyústilo v mediálně známou kauzu „politických trafik“). A právě za působení Marka Šnajdra na Ministerstvu zdravotnictví (jemuž je podřízen i Státní ústav pro kontrolu léčiv) a ve VZP se Pavlu Němcovi a jeho souputníkovi Jaromíru Bláhovi obzvláště dařilo získávat veřejné zakázky od těchto institucí stran právních služeb – a nejen jich (vizte podkapitoly 1.7.3 a 1.7.4). Ob-

jem prostředků, které Němcova advokátní kancelář získala od těchto Šnajdrem ovládaných institucí, představuje za roky 2009 až 2014 částku kolem 70 milionů korun (plus až několik desítek milionů ze zakázky VZP stran software na vymáhání dluhů) a objem prostředků, které od uvedených institucí získal Jaromír Bláha, představuje za roky 2004 až 2014 částku přes 14 milionů korun (více v podkapitole 1.7.6).

1.9 Poskytování šifrovací aplikace aneb agenti 007

Nikdo nepotřebuje utajovat svoji činnost, svoje schůzky a svoje dohody tak, jak to potřebují tajné služby. Dokonce i samotná existence tajné služby může být dlouhá desetiletí oficiálně nepotvrzena, jako tomu bylo např. v případě mocné sovětské vojenské rozvědky GRU. Ale utajovat svoji činnost a svoje vzájemné dohody nepotřebují jen profesionální špioni, ale také např. lobbisté, mafiáni a vůbec všichni ti, jejichž moc roste přímo úměrně s jejich anonymitou. Informace zkrátka mají v moderním světě obrovskou cenu. Dobře si této prosté pravdy byl vědom i Pavel Němec, a proto se připojil k zajímavému byznysu s šifrovacími aplikacemi nejen pro české lobbisty – a pak tento byznys „rozjel“.

V červnu 2012 byla do obchodního rejstříku zapsána společnost SONDRO Ivenst a.s., která ani ne za měsíc změnila svůj název na Hightech investiční a.s. se sídlem na stejné adrese, na jaké sídlí i Němcova advokátní kancelář. Není to vůbec náhoda. Jediným akcionářem této společnosti totiž v červenci 2012 byla právě advokátní kancelář Němec, Bláha & Navrátilová. V témže roce společnost Hightech investiční pořídila za 750 000 korun 13,5% podíl ve společnosti CircleTech, s.r.o., která byla založena již v roce 2004 a která dle vlastních webových stránek využívá „nejmodernější metody kryptografie“ a vyvíjí „produkty určené k tomu, aby dokonale chránily soukromí našich klientů“ [23]. Na svých internetových stránkách společnost CircleTech uvádí, že již v roce 2005 uvedla na trh aplikaci s výstižným označením SMS007, sloužící k zabezpečení SMS komunikace. Jak je pregnantně popsáno na stránkách společnosti, aplikace měla vzbudit i zájem ze strany Bezpečnostní informační služby [23]. V roce 2010 společnost „jako první na světě“ představila aplikaci pro kompletní zabezpečení mobilní komunikace, tedy šifrování hovorů, zpráv i emailů [23].

Koncem května 2013 držela společnost Hightech investiční, ovládaná Němcovou advokátní kanceláří nebo přímo Pavlem Němcem, již 33% podíl a od konce listopadu 2013 pak 50% podíl ve společnosti CircleTech. O rok později dne 25. června 2014 Pavel Němec dle notářského zápisu prohlašuje, že je jediným akcionářem společnosti Hightech investiční, a tedy současně 50% vlastníkem „špionské“ společnosti CircleTech. O tom, že je o šifrování komunikace mezi lidmi zájem, svědčí mj. výsledky hospodaření společnosti CircleTech za několik uplynulých let. Zatímco její výsledek hospodaření za účetní období roku 2011 činil přibližně 1,3 milionu korun, o rok později – kdy ve společnosti získává podíl i Němcova advokátní kancelář – to bylo přibližně 8,5 milionu korun, což je skoro sedminásobek výsledku za rok 2011. V roce 2013 však výsledek hospodaření „špionské“ společnosti CircleTech klesl na 234 tisíc korun, ačkoli „Němcova“ společnost Hightech investiční v ní posilovala svůj podíl.

Podle článku *Mladé fronty Dnes* z října 2014 mezi „klienty“ společnosti CircleTech patří či patřili například lobbisté Roman Janoušek s Tomášem Hrdličkou a Ivo Rittigem, manažeři společnosti ČEZ, expremiér Petr Nečas s Janou Nagyovou Nečasovou, bývalý místopředseda Nejvyššího soudu Pavel Kučera, tehdejší místopředseda poslanecké sněmovny Petr Gazdík z TOP 09 či významný hybatel v českém zdravotnictví Marek Šnajdr. Jeden z dlouholetých „kmostrů“ ODS se měl dokonce vyjádřit v tom smyslu, že dává přednost tomu, aby „o tom, kdy a s kým si telefonuji“ měl raději přehled Pavel Němec, než aby o tom měli přehled lidé, jakými jsou vrchní státní zástupkyně v Praze Lenka Bradáčová či ředitel Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu Robert Šlachta [24]. Poznamenejme, že právě Lenka Bradáčová k dotazu na téma šifrovací aplikace společnosti CircleTech konstatovala [25]:

„Obecně k těmto systémům mohu říct, že jsou problémové z hlediska rozšifrování a identifikace. (...) Bez ohledu na to, které osoby tyto služby poskytují, je ale třeba, aby stát disponoval nástroji, jež by mu umožnily identifikaci a rozkrytí šifrování v případě podezření na možné páchaní trestné činnosti.“

Podle zdroje *Mladé fronty Dnes* poslanec Marek Šnajdr důsledně používal šifrovací aplikaci Němcem spoluvlastněné společnosti CircleTech a „*také proto neexistují jeho přímé policejní odposlechy*“ v souvislosti s kauzou Jany Nagyové a „politických trafik“ [25].

Otázka, jak se Pavel Němec vlastně dostal k byznysu se šifrováním mobilních telefonů, má prozaickou odpověď. Vše začalo mezi lety 2004 až 2006, kdy byl Němec ministrem spravedlnosti. Právě v té době obdržel požadavek z Vězeňské služby, zda by pro její pracovníky „*nemohl sehnat šifrovací systém do telefonů, aby nemohli být odposloucháváni ze strany zločinců*“ [25]. Podle Němce mu kdysi kdosi z poslanců vyprávěl o studentech Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy, kteří pod výstižným názvem SMS007 vyvinuli systém šifrující textové zprávy. Citujme přímo Němce [25]:

„Každý má nějaké koníčky, mezi ty moje patří informační technologie. Ukázali mi aplikaci a já si koupil nějaké licence. Když později přišla s požadavkem Vězeňská služba, doporučil jsem jí je.“

Inu, mít koníčky je hezká věc. Připomeňme, že do čela Vězeňské služby sám Němec jmenoval Ludka Kulu a že právě Vězeňské službě krátce po Němcově odchodu z Ministerstva spravedlnosti, pod které Vězeňská služba spadá, poskytoval právní služby advokát Jaromír Bláha. Je to právě ten Jaromír Bláha, jenž se později stane jedním ze tří spolujednatelů (spolu s Němcem a jeho sestrou) advokátní kanceláře Němec, Bláha & Navrátilová. Ta ostatně bude později sama poskytovat právní služby Vězeňské službě. V případě šifrovacího byznysu byla situace obdobná: mladí a šikovní podnikatelé dodávají Vězeňské službě na Němcovo doporučení šifrovací aplikaci pro mobilní telefony, načež se po čase Němec sám stává spolujednatel této úspěšné „šifrovací“ společnosti. Inu, kdo umí, ten umí...

1.10 Schůzka (ne)vlivných a jejich zájmy

Je to jako z nějakého italského seriálu o zákulisním propojení vysoké politiky, justice a byznysu. Hlavní hrdinové v dokonale padnoucích oblecích a dámy ve slušivých kostýmech se setkají na uzavřené akci v nějakém lepším italském hotelu, kde proberou svoje důležité záležitosti. Podmanivá dokreslující hudba dodá filmové scéně patriční dávku napětí a vznešenosti světa, do kterého dychtivý divák skoro určitě nikdy nevkročí.

V polovině ledna 2015 uspořádala Němcova advokátní kancelář v čele s Pavlem Němcem večírek přímo v srdci historické Prahy, kterého se zúčastnila směs neobyčejně vlivných osob podobně, jako v nastíněném italském filmu. Dokonce i název hotelu – Casa Marcello – je italský. Na večírku se sešli dva bývalí předsedové vlád za ODS s manželkami (Mirek Topolánek s manželkou Lucií Talmanovou, Petr Nečas s manželkou Janou Nečasovou dříve Nagyovou), bývalá ministryně spravedlnosti (Daniela Kovářová), bývalý ministr spravedlnosti (Pavel Němec), bývalý ministr zemědělství (a exposlanec ODS Ivan Fuksa), bývalý ministr životního prostředí (a exposlanec a bývalý místopředseda ODS Pavel Drobil), bývalý ministr obrany (Martin Barták), bývalí poslanci za ODS (Marek Šnajdr a Petr Tluchoř), bývalý místopředseda Nejvyššího soudu (Pavel Kučera), předseda Vrchního soudu v Praze (Jaroslav Bureš), bývalý vrchní státní zástupce v Praze (a také advokát lobbisty Ivo Rittiga Vlastimil Rampula), někdejší náměstek vrchního státního zástupce v Praze (Libor Grygárek), bývalý proděkan plzeňských práv a advokát (Milan Kindl) a další osoby [78],[79]. Na tomto úchvatném seznamu funkcí a jmen osob i aktuálně stíhaných se nad jiné – byť to zní paradoxně – vyjímá jméno Jaroslava Bureše. Ten totiž v současnosti zastává mimořádně důležitou funkci předsedy Vrchního soudu v Praze a právě na „stole“ tohoto soudu mohou skončit případy stíhaných osob, které se večírku zúčastnily...

Jaroslav Bureš svoji účast na tomto setkání okomentoval zajímavými slovy [78]:

„Podstatné není, koho soudce potkává na večírcích (to zajímalo STB a jiná podobná setkání v policejních režimech), ale zda si jako soudce uchová svou integritu. To se pozná z jeho rozhodnutí. Jak kdesi napsal Karel Čapek, soudce nesmí žít pod poklopem na sýr.“

Dovolíme si k této argumentaci nezaujatě poznamenat, že tehdejší soudce obvodního soudu Jaroslav Bureš vstoupil před rokem 1989 do Komunistické strany Československa, a to z důvodu, aby se mohl stát řadovým soudcem odvolacího soudu, jak sám přiznal [80], [81]. A když už členství v KSČ nebylo podmínkou kariérního růstu, tak z KSČ vystoupil – dne 20. listopadu 1989. Vraťme se však do současnosti. Bureš svoji účast na večírku Pavla Němce obhajoval na webu Česká justice slovy [79]:

„Udělal jsem výjimku a přijal pozvání na slavnostní setkání v novém roce od bývalého ministra spravedlnosti, se kterým se – stejně jako s jinými bývalými ministry či premiéry – občas potkám při různých slavnostních příležitostech. Mezi slušnými lidmi není zvykem nechávat si předložit seznam zvaných.“

Zde nezbyvá než souhlasit – mezi slušnými lidmi skutečně není zvykem nechávat si předložit

seznam zvaných. Ze slov Jaroslava Bureše plyne, že kdyby předem věděl, kdo se večírku zúčastní, možná by pozvání nepřijal. Není nám známo, zda Bureš odešel z večírku ihned poté, co zjistil jeho osazenstvo. A není nám ani známo, zda dodatečně vytknul Pavlu Němcovi, že jej zve do takové společnosti. Nelze totiž vyloučit, že některé osoby ze stíhaného osazenstva mohou být také skutečně odsouzeny. Jak již bylo uvedeno, je také možné, že jejich případ pak dostane na „stůl“ právě Burešův Vrchní soud.

Poznamenejme, že současný ministr spravedlnosti Robert Pelikán požádal Jaroslava Bureše o vysvětlení v uvedené věci. Podle zjištění *Lidových novin* příslušný odbor Ministerstva spravedlnosti šetří, zda Bureš neporušil zákon o soudech a soudcích. To by ministra opravňovalo k podání kárné žaloby [79].

Kapitola 2

Jaroslav Bureš – od taláru k politice a zpět

2.1 Životopis v kostce

JUDr. Jaroslav Bureš se narodil 8. května 1954 v České Lípě [82], [96]. Po absolvování gymnázia tamtéž a Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze v roce 1979 byl jmenován soudcem a v letech 1980 až 1986 působil jako předseda senátu Obvodního soudu pro Prahu 2 [82]. Pro umožnění dalšího odborného postupu mu byla naznačena nutnost jeho vstupu do Komunistické strany Československa, což v roce 1986 učinil (z KSČ vystoupil dne 20. listopadu 1989) [80], [81]. V letech 1986 až 1991 pracoval jako soudce Městského soudu v Praze. Od roku 1991 do roku 1992 působil jako soudce Nejvyššího soudu České republiky, v letech 1993 a 1994 jako předseda senátu Vrchního soudu v Praze. Od roku 1995 zastával funkci předsedy občanskoprávního kolegia Nejvyššího soudu v Brně, od začátku ledna 2000 do konce ledna 2001 zastával funkci předsedy Vrchního soudu v Praze. Ve své právní praxi se profesně zaměřil na občanské právo procesní, exekuce, konkurz a vyrovnání, rejstříkové právo, závazkové právo a pozemkové restituce. Je spoluautorem několika monografií (*Občanský soudní řád I a II – Komentář, Dovolání podle občanského soudního řádu, Zástavní právo a soudní praxe*) a autorem řady článků na uvečená témata [82]. Působil i jako pedagog na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze a na Právnické fakultě Západočeské univerzity v Plzni, později na Justiční akademii [82], [96]. Od 2. února 2001 do 15. července 2002 byl ministrem spravedlnosti ve vládě Miloše Zemana, od 16. července 2002 působil jako první místopředseda Legislativní rady vlády na Úřadu vlády České republiky a dále jako náměstek vicepremiéra pro legislativu Pavla Rychetského. V roce 2003 neúspěšně kandidoval za Českou stranu sociálně demokratickou na post prezidenta České republiky. Od 4. srpna 2004 do 25. dubna 2005 byl ministrem bez portfeje ve vládě Stanislava Grosse a předsedou Legislativní rady vlády, poté advokátem [82], [85]. Dne 14. února 2006 byl rozhodnutím tehdejšího ministra spravedlnosti Pavla Němce přidělen jako soudce k Nejvyššímu soudu (proti tomuto přidělení podala tehdejší předsedkyně Nejvyššího soudu Iva Brožová žalobu k Ústavnímu soudu a ten jeho přidělení

nálezem ze dne 12. prosince 2006 zrušil) a dne 8. listopadu 2006 (v době, kdy ještě nebylo rozhodnuto o stížnosti Ivy Brožové) byl prezidentem Václavem Klausem jmenován místopředsedou Nejvyššího soudu (proti tomu podala předsedkyně Nejvyššího soudu Iva Brožová rovněž ústavní stížnost a Ústavní soud nálezem ze dne 12. září 2007 prezidentovo rozhodnutí zrušil) ([85] až [89], [94]). V posledním týdnu září 2007 jej tehdejší ministr spravedlnosti Jiří Pospíšil jmenoval místopředsedou Vrchního soudu v Praze a dne 2. ledna 2013 jej prezident Václav Klaus jmenoval (do 1. ledna 2020) předsedou Vrchního soudu v Praze [95]. Okruh jeho známých, se kterými se stýkal či stýká, je široký – patří mezi ně např. exministr spravedlnosti Pavel Němec či lobbista Martin Ulčák (mající vazby na exprezidenta Klause, lobbistu Romana Janouška anebo na exředitele společnosti Sazka Aleše Hušáka). V lednu 2015 se na pozvání Pavla Němce zúčastnil večírku, na němž byli přítomni také bývalí vysocí političtí představitelé (expředsedové vlád, exministři, exposlanci), včetně v současnosti trestně stíhaného Petra Nečase a jeho stíhané manželky Jany Nečasové (dříve Nagyové), a bývalí vysocí představitelé justice – vizte podkapitolu 1.10. Mezi jeho záliby patří tenis (až třikrát týdně, dříve hrál závodně basketbal), chalupa a zahrada [96].

2.2 Začátek s touhou po odbornosti

Každý advokát nebo soudce si s pýchou sobě vlastní zakládá na jisté přesnosti – v uvažování, ve vyjadřování. Je to věcí profesní cti, ke které jsou studující každé právnické fakulty vedeni. Právnická profese zkrátka určitou přesnost a preciznost vyžaduje. Současně ale taková preciznost umožňuje vytvořit uzavřenou „elitu“ lidí, neboť nesrozumitelný a „precizní“ styl právnického textu je zpravidla schopen náležitě rozluštit jenom jiný člen této „elity“. A smyslem existence každé „elity“ je umožnit svým členům pocítit opojný pocit nadřazenosti nad svým okolím.

Na oficiálních stránkách vlády České republiky jsou k dispozici seznamy minulých vlád se všemi jejími ministry, přičemž u každé osoby je uveden kratičký životopis. Životopis zpravidla začíná datem a místem narození. U Jaroslava Bureše je uvedeno, že se narodil v Mimoni [82]. Je to jenom detail, ale přesto je to zajímavé – nestává se totiž často, aby si člověk uvědomil místo svého narození až ve svém pozdějším věku.

V únoru 2012 byl Jaroslav Bureš pozván do rozhlasového pořadu *Tandem*, ve kterém si s ním před mikrofony popovídal moderátor Jan Rosák. Poté, co hned po úvodním slově Bureš moderátora opravil, že není advokát, ale soudce, měl pořad následující pokračování [96]:

Moderátor: *„Můj dnešní host, doktor Jaroslav Bureš, se narodil v Mimoni. To je o vás uvedeno. Platí to?“*

Bureš: *„Platí. To se nemění. Místo narození se obvykle nemění.“*

Moderátor: *„Ale víte, co bývá zajímavé, že se člověk někde narodí, ale většinou jenom*

proto, že v jeho opravdovém faktickém rodišti není porodnice, takže se jede porodit, maminka někam jinam a potom se bydlí někde jinde. U vás to bylo jak?“

Bureš: *„No tak to vlastně je pravda. Já jsem se narodil v České Lípě. Tam je porodnice. V Mimoně byla jenom taková malá nemocnice, kde rodit nešlo.“*

Moderátor: *„Tak vidíte. Je to tak.“*

Bureš: *„Takže vlastně máte pravdu a ani jsem si to, člověk si to neuvědomí.“*

Je to pochopitelně nepodstatný detail, nicméně pro pořádek konstatujeme, že v oficiálním životopisu Jaroslava Bureše na stránkách vlády České republiky je hned v úvodní větě chybný údaj. A protože Česká Lípa je od Mimoně vzdálena přes 10 kilometrů, troufáme si tvrdit, že ani odlišný právní názor tento rozdíl nesmaže. I když, kdo ví...?

Kariéra Jaroslava Bureše začala po úspěšném ukončení jeho studií na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze, kdy byl jmenován soudcem a v letech 1980 až 1986 působil jako předseda senátu Obvodního soudu pro Prahu 2. Byl civilním soudcem, přičemž podstatnou částí věcí, kterými se zabýval, byly rozvody, rozhodování ve věcech péče o nezletilé nebo náhrady škody podle pracovního práva [81]. Podle vlastních slov odešel jako soudce obvodního soudu „*po čtyřech nebo pěti letech praxe*“ na stáž na Městský soud v Praze, kde působil několik měsíců „*mezi skvělými soudci*“ [81]. A právě tato stáž měla ve svém důsledku dohru v podobě jeho vstupu do tehdejší Komunistické strany Československa. Sám Bureš k tomu v roce 2003 řekl [81]:

„Pak jsem byl vrácen ze stáže a bylo mi dáno jasně najevo, že podmínkou, abych se stal řadovým soudcem odvolacího soudu, je vstup do KSČ. Já jsem dlouho váhal, rozhodující slovo tehdy pro mne měla i porada s mým otcem a nakonec zvítězilo vědomí toho, co získám pobytek v tomto odborném prostředí.“

Tato slova vzbudila v novináři, jenž dělal s Jaroslavem Burešem rozhovor, útočnou otázku na tělo: *„Takže vy jste těm komunistickým idejím nevěřil a přiznáváte, že to byl ryzí kariérismus, v té chvíli?“* [81]. Odpovědi s argumentací Jaroslava Bureše lze jen stěží něco vytknout, jeho zdůvodnění má železnou logiku [81]:

„Proč říkáte kariérismus? Já jsem se stal řadovým soudcem odvolacího soudu. Co to je za kariéru? Nějaké kariéry jsem dosáhl až po listopadu 1989, ale o tu já jsem nikdy neusiloval. Zeptáte-li se mých kolegů, tak zjistíte, že každá funkce, které jsem dosáhl po listopadu 1989, mi byla nabídnuta. Vždycky za mnou byla nějaká práce a přišla nabídka. Snaha být odborníkem rozhodně není žádný kariérismus.“

V této argumentaci je však zádrhel. Bureš původně působil jako předseda senátu na Obvodním soudu pro Prahu 2 a teprve jeho vstup do KSČ mu umožnil stát se řadovým soudcem na odvolacím Městském soudu v Praze. Je to tedy asi stejný postup vzhůru, jako když

postoupí kapitán mužstva okresního přeboru ve fotbale na místo hráče mužstva krajské ligy. Na věc se lze podívat i z druhé strany: pakliže by to nebyl postup do vyšších pater tehdejší justice, proč by právě tehdejší mocní požadovali jeho vstup do KSČ? Byl to zkrátka první krůček vzhůru v jeho kariéře. A kdo ví, jaké další krůčky by následovaly – nebýt listopadových událostí 1989. Pochopitelně tím nijak není zpochybněna jeho odbornost či erudice. Desetitisíce lidí daly přednost umožnění odborného postupu v zaměstnání vstupem do tehdejší partaje podobně, jako to učinil Jaroslav Bureš. Byli však i tací, kteří dali přednost něčemu jinému. Ostatně, citovaná otázka jeho členství v KSČ mu byla opakovaně předhazována v době, kdy v roce 2003 kandidoval za Českou stranu sociálně demokratickou na post prezidenta republiky. Zvolen prezidentem byl tehdy Václav Klaus.

Poznamenejme, že záležitost s Burešovým členstvím v komunistické straně, ze které vystoupil dne 20. listopadu 1989, má poměrně pikantní dohru. V našem vyprávění se na chvíli přenesme v čase do jara 2005, kdy tehdejší ministr bez portfeje a šéf Legislativní rady vlády Bureš podává demisi a odchází tak z vlády premiéra Stanislava Grosse. Jako důvod svého odstoupení Bureš uvedl [84]:

„Řekl jsem jasnou větu, že na té židli sedím jen proto, že se KSČM zdržela při hlasování o vyslovení nedůvěry vládě. A kdyby tak neučinila, už bych tam neseděl. To nechci.“

„Nemůžu dělat koncepční kompromisy, protože už vím, jak takové koncepční kompromisy hlasování ČSSD a komunistů vypadají. Příkladem je zákon o vyvlastňování, což už jsem řekl hned ve Sněmovně na mikrofon.“

Na přímý dotaz novináře, proč vlastně jemu, jako bývalému členu KSČ, tolik vadí podpora komunistů, Jaroslav Bureš odpověděl [84]:

„Já už jsem své členství vysvětloval. Byl jsem tehdy postaven před rozhodnutí mít možnost působit u odvolacího soudu s vynikajícími právníky, nebo nemít tu příležitost. Asi to není nic, čím bych se mohl chlubit, ale já jsem se s tím nijak neidentifikoval. Já mám pořád stejné názory na život, spíše jsem člověk konzervativní. S tím to vůbec nespojuji, když přišel Listopad, spadlo to ze mě, ulevilo se mi. Navíc v justici byla jedna povinná stranická schůze za rok a to bylo všechno.“

Vraťme se však do 90. let. Za tu dobu Jaroslav Bureš zažil rychlý vzestup ve své kariéře: nejprve jako soudce Nejvyššího soudu České republiky (mezi lety 1991 a 1992), poté v letech 1993 a 1994 jako předseda senátu Vrchního soudu v Praze, od roku 1995 jako předseda občanskoprávního kolegia Nejvyššího soudu v Brně a od začátku ledna 2000 do konce ledna 2001 jako předseda Vrchního soudu v Praze. Ve své právnické praxi se profesně zaměřil na občanské právo procesní, exekuce, konkurz a vyrovnání, rejstříkové právo, závazkové právo a pozemkové restituice. Byl také předsedou komise pro kodifikaci civilního procesu, která předložila tehdejšímu ministru spravedlnosti Otakarovi Motejlovi novelu občanského soudního řádu, již také tehdejší parlament schválil. A právě Otakar Motejl mu v roce 2000 nabídl, aby jej ve funkci ministra vystřídal [100]. Jaroslavu Burešovi tak začal nový život.

2.3 Ministr Jaroslav Bureš

Na přelomu nového tisíciletí se tehdejší ministr spravedlnosti a bývalý obhájce disidentů Otakar Motejl snažil prosadit reformu soudnictví, avšak v tehdejší parlamentu narazil. I z toho důvodu se rozhodl svůj post opustit a při té příležitosti oslovil svého dobrého kolegu Jaroslava Bureše. Ten svoje účinkování ve vládě považoval pouze za dočasné s tím, že se poté bude chtít vrátit ke své profesi soudce. V listopadu 2000 k tomu Jaroslav Bureš řekl [100]:

„Rád bych se vrátil, je to moje přání, které jsem vyslovil. A je to z mé strany jakýsi signál, že chci pokračovat v tom, jak své působení v sociálnědemokratické vládě chápal i ministr Motejl. Tedy, že v ní chci fungovat jako nestrannický odborník.“

S politikou a s politiky přitom v té době měl již svoji zkušenost, a to v souvislosti s jeho členstvím v komisi pro kodifikaci civilního procesu, které byl předsedou. K této zkušenosti Bureš řekl zajímavou myšlenku [100]:

„Věřím, že poctivé jednání je prostředkem k cíli. Ostatně bez toho by nebylo reformy civilního řízení a přijetí novely občanského soudního řádu. Členové té mé komise strávili řadu dní nejenom v Poslanecké sněmovně, ale byli jsme i několik dní doslova zavřeni se zákonodárci někde v Krkonoších a projednávali jsme paragraf po paragrafu. A musím říct, že se ten původní návrh posunul dopředu a vylepšil se. Nelze prostě pracovat za zdí, pak otevřít vrata do Poslanecké sněmovny a očekávat, že zavládne všeobecné nadšení.“

Tato argumentace ve skutečnosti plně vystihuje půdorys celé další kariéry Jaroslava Bureše a mnohé z jeho budoucích kroků vysvětluje.

Jenom krátce po svém uvedení do funkce v únoru 2001 rozpoutal ministr Bureš bouři nevole vůči svým některým návrhům, jež měly za cíl změnit do té doby panující poměry v justici. Tehdejší justice po divokých devadesátých letech trpěla především obecně panujícím pocitem nevymahatelnosti práva, roztržštěností a pomalostí rozhodování a mnoha dalšími neduhy. Na jaře 2001 Bureš oznámil kontury nového zákona o soudech a soudcích, jehož součástí byl i návrh na povinné celoživotní vzdělávání soudců a pravidelné hodnocení jejich odborné způsobilosti. U řady soudců to vyvolalo odpor, především s poukazem na to, že skrze pravidelná hodnocení mohli být ovlivňováni nepohodlní soudci ze strany ministerstva, resp. ze strany předsedů soudů. Ministr Bureš se snažil nejen široké veřejnosti vysvětlit podstatu a nutnost svých návrhů a ve svých vyjádřeních byl velmi kritický ke svým bývalým kolegům. Na dotaz, proč svoji reformu soudnictví založil na celoživotním vzdělávání soudců a hodnocení jejich odbornosti, ministr Bureš nekompromisně řekl [101]:

„Protože jsem si absolutně jist, že příčina průtahů leží v nedostatečné odbornosti soudců. Nemáme tu prostě zástup standardních řemeslníků, kteří by odváděli své soudcovské řemeslo v předpokládané kvalitě. A to je, vedle materiálních nedostatků, podle mého názoru rozhodující příčina, že soudnictví nefunguje tak, jak by mělo. Moje reforma justice reaguje na

objednávku společnosti, která chce, aby věci byly projednány rychle, spravedlivě a poctivě. Proto se nový zákon věnuje především vzdělávání soudců a také mechanismu, který vyloučí ze soudcovských řad toho, kdo odborné předpoklady nemá. Chci přitom, aby sami soudci zaručili společnosti, že budou schopni vyloučit ty, kteří na svoji práci odborně nemají.“

Nelze se divit, že tato ostrá slova vzbudila ostrou reakci. Například tehdejší místopředseda Okresního soudu v Olomouci zareagoval na citovaná Burešova slova v deníku *Právo* krátkou úvahou, která obsahuje ukázkou logického nahlížení, typickou pro právníky [102]:

„Ministr spravedlnosti Jaroslav Bureš je podle svého rozhovoru v Právu přesvědčen, že příčiny průtahů soudních řízení leží v nedostatečné odbornosti soudců. Jiné příčiny nezmínuje a zřejmě podle pana ministra neexistují. Tvrdím, že podstata průtahů leží jinde, a paušální tvrzení o neoborné způsobilosti (všech) soudců se hrubě dotýká i mě. Tvrdit, že soudci jsou a priori (a to všichni) odborně nezpůsobilí, není fér a svým způsobem to svědčí o charakteru člověka, který dává takovéto kolektivní posudky. Navíc učit už jmenovaného soudce jeho řemeslu, jak tvrdí pan ministr, je také zavádějící. Občan má právo, aby jeho věc projednal v přiměřeném čase odborně způsobilý soudce. To, že někdo je takto schopen funkci soudce vykonávat, osvědčuje prezident republiky tím, že konkrétního justičního čekatela po zvážení všech okolností v souladu s Ústavou ČR jmenuje do funkce soudce. Víte, kdo návrh na takovéto jmenování prezidentovi podává? Je to ministr spravedlnosti – ten, který tvrdí, že soudci jsou odborně nezpůsobilí. Dále se domnívám, že ‚prosívat‘ již jmenované soudce je pozdě. Je třeba se více zaměřit na přípravnou službu justičních čekatelů. Víte, kdo vybírá justiční čekatela a přijímá je do pracovního poměru? Je to zase ministerstvo spravedlnosti. Je tedy zřejmé, že ministr spravedlnosti má víc prostoru a možností ovlivnit, kdo bude nebo nebude justičním čekatelem a posléze soudcem, než jen samotné soudce takto hrubě pomlouvat, že jsou odborně nezpůsobilí. Vzdělávat se celý život je věcí profesní cti a povinností každého soudce. K tomu nepotřebuje žádný zákon. Závěrem ještě jedna informace. Víte, kdo nyní organizuje vzdělávání soudců, a je za ně tudíž odpovědný? Je to Institut ministerstva spravedlnosti pro další vzdělávání soudců a státních zástupců. Tedy opět instituce, v jejímž čele stojí JUDr. Jaroslav Bureš. Pokud tedy tvrdí paušálně, že soudci nejsou dostatečně odborně způsobilí, je za to přímo odpovědný on sám. Pokud ministerstvo spravedlnosti nezvládá vzdělávání soudců nyní, bude to zvládat jím zřízená Justiční akademie? Názor nejen můj je, že takovéto vzdělávání by si měli organizovat soudci sami přes Nejvyšší soud ČR.“

Na druhou stranu se však veřejně ozvali také soudci, kteří Burešovy návrhy podpořili (např. tehdejší předseda senátu Nejvyššího soudu – vizte [104]). Buď jak buď, na konci roku 2001 mohl být ministr Bureš spokojený, neboť Senát Parlamentu České republiky schválil vládní návrh zákona o soudech a soudcích, který Jaroslav Bureš prosazoval [103]. Důvod k radosti však netrval dlouho – samotný zákon totiž platil pouze několik týdnů, než jeho velkou část v červnu 2002 „rozcupoval“ Ústavní soud [106]. Ten dospěl k závěru, že vliv Ministerstva spravedlnosti na organizaci soudů a nepřímo na rozhodování soudců byl natolik silný, že ohrožoval soudcovskou nezávislost. Tehdejší ústavní soudce prof. Vojtěch Cepl (otec soudce

Cepla z podkapitoly o „justiční mafii“) k Burešově reformě justice a k jeho zákonu řekl [106]:

„Tato část reformy byla založena na filozofii, která pochází ještě z Rakouska-Uherska. V této filozofii je justice chápána jako jeden z resortů vlády.“

Verdiktem Ústavního soudu tak bylo uloženo, že justice musí fungovat odděleně od Ministerstva spravedlnosti a potažmo od vlády. Měla být také řízena i samostatným a na ministerstvu nezávislým orgánem. Zákon, který by zajistil zřízení nezávislého soudnictví včetně nejvyšší soudcovské rady, byl přitom v té době napsán již několik let. Prosazoval ho totiž už předchozí ministr spravedlnosti Otakar Motejl, avšak v tehdejší parlamentu s ním neuspěl. Člověk nemusí být génius, aby pochopil, proč si tehdejší i pozdější poslanci takovou justici nepřáli. Ostatně, právě kvůli tomu odstoupil z postu ministra Otakar Motejl. Verdiktem Ústavního soudu z léta 2002 se tak reforma justice ocitla tam, kde byla v roce 1999 – tedy na začátku. Pro úplnost je třeba poznamenat, že ústavní soudci nebyli ve svém názoru jednotní – většina, celkem deset, jich sice Burešův model odmítla, ale čtyři ústavní soudci si vyhradili právo na odlišný názor [106].

S tehdejší reformou justice souvisela však i jiná tehdy bolestivá oblast, kterou byla problematika vymahatelnosti dluhů a s tím související otázka soudních exekucí. Ke konci roku 2000 navrhli poslanci KDU-ČSL, ODS a Unie svobody v čele s Pavlem Němcem zákon o soukromých exekutorech, který měl umožnit, aby majetkové nároky mohli vymáhat i soukromí exekutoři. Tehdejší vláda premiéra Miloše Zemana s ministrem spravedlnosti Pavlem Rychetským s ním souhlasila [112], [113]. Na konci února 2001 Senát Parlamentu České republiky zákon o soukromých exekutorech podpořil a ten tak začal platit od května 2001 [110]. A tehdy nový ministr spravedlnosti Bureš jej uvítal. Byl to právě jeho rezort, který měl garantovat kvalifikaci těchto soukromých exekutorů. Na konci října 2001 pak byla založena Exekutorská komora coby samosprávná organizace, zastřešující soukromé exekutory z celé České republiky. Ministr Bureš v té souvislosti pronesl [108]:

„Justice je v celku právem kritizována za malou efektivnost při soudních exekucích. Nevyužít za této situace zákon o takzvaných soukromých exekutorech k tomu, aby se soustředili především na prodej majetku, tam já očekávám zájem věřitelů, by bylo jistě nesprávné, proto jsem se snažil využít těch kompetencí ministerstva spravedlnosti do zřízení k tomu, aby byl zřízen maximální počet, který je možný, s ohledem na podmínky výběrového řízení a tak, aby exekutoři mohli zahájit činnost a oni už jí k prvnímu devátý zahájili.“

O několik měsíců později v červnu 2002 ministr Bureš svůj kladný vztah k soukromým exekutorům zopakoval [109]:

„Krokem vpřed bylo zavedení soukromých exekutorů.“

Poznamenejme, že tento krok vpřed po čase vyústil v obrovský byznys s bagatelními pohledávkami a v obrovský společenský problém, který bude řešit nejen Ústavní soud. Této závažné problematice je věnována podkapitola 1.4.

V červenci 2002 podala vláda premiéra Miloše Zemana s ministrem spravedlnosti Jaroslavem Burešem demisi. Na dlažbě však Bureš nezůstal. Od svého nástupce Pavla Rychetského totiž dostal nabídku na post jeho náměstka. Odstupující ministr spravedlnosti Bureš k tomu řekl [111]:

„Teď cítím velkou možnost věnovat se tomu, co je mým celoživotním koníčkem, tedy legislativě.“

Zde snad není od věci připomenout dřívější slova Jaroslava Bureše z listopadu 2000, tedy z doby, kdy působil ještě jako soudce a kdy již oznámil, že přijme funkci ministra spravedlnosti. Svým způsobem dokládají jistý posun v jeho osobních preferencích [100]:

„Před listopadem jsem si nedokázal představit, že budu v nějaké soudcovské funkci, protože jsem neměl potřebné kádrové předpoklady. Nyní v té funkci jsem. A protože tu svoji práci miluju, tak se k ní chci vrátit. Momentálně si sebe jako politika nedokážu představit.“

Mimochodem, není zřejmé, jaké nedostatečné kádrové předpoklady měl Jaroslav Bureš na mysli – do tehdejší komunistické strany vstoupil v roce 1986. Buď jak buď, svůj legislativní koníček měl možnost provozovat intenzivně a vrchovatě, neboť od 16. července 2002 působil jako první místopředseda Legislativní rady vlády na Úřadu vlády České republiky a dále jako náměstek vicepremiéra pro legislativu Pavla Rychetského. Od 4. srpna 2004 do 25. dubna 2005 byl ministrem bez portfeje ve vládě Stanislava Grosse a předsedou Legislativní rady vlády [82], [85]. Ještě dříve však učinil krok stranou – to když v roce 2003 kandidoval na prezidenta republiky.

2.4 Odbočka – kandidát na prezidenta

Neuběhl ani půl rok poté, kdy Jaroslav Bureš v létě 2002 oznámil, že přijme nabídnutý post náměstka ministra spravedlnosti, neboť mu tato funkce – jak sám přiznal – měla umožnit věnovat se jeho celoživotnímu koníčku, a náměstek Bureš byl osloven s podstatně lákavější nabídkou – nabídkou kandidovat na funkci prezidenta republiky. A Bureš kupodivu tuto nabídku od České strany sociálně demokratické (ČSSD) přijal, čímž se ještě dále vzdaloval svému milovanému povolání soudce a také svému celoživotnímu koníčku, kterým byla legislativa. Tentokrát však nabídka „nespadla z nebe“. Musel si ji vybojovat. Na dotaz novináře, zda se necítí být spíše než kandidát na prezidenta figurkou v poměrně složité hře politických stran, Jaroslav Bureš v prosinci 2002 odpověděl [80]:

„To říkáte vy novináři. Já si to nemyslím. Podívejte, jakoupak figurkou? Kdybych jen tak seděl, myslíte, že bych byl nějakým kandidátem ČSSD? Já myslím, že vůbec ne. Musel jsem si to vybojovat a vybojoval jsem si to tím, že jsem sociálním demokratům vysvětloval, jaké jsou mé představy o prezidentovi.“

V citovaném rozhovoru z prosince 2002 Bureš pronesl mnoho zajímavých úvah a představ – např. o oblékání. Novinář mu totiž připomněl jeho dřívější slova o tom, že by se na Pražském hradě coby jeho nejbližší spolupracovníci ocitli „*dokonalí profesionálové bezvadného zevnějšku*“ a na přirozený dotaz, zda je pro něho tak důležité, jak člověk vypadá, mu kandidát Bureš odpověděl [80]:

„Kancelář prezidenta republiky nemůže reprezentovat někdo, kdo se postaví před novináře ve vytahaném svetru. Myslel jsem tím, že to musí být řekněme mladý britský gentleman. Nebo gentlemanka.“

Na otázku, která následovala, zda sice vzdělaný a moudrý, ale plešatý obtloustlý padesátník se silnými brýlemi tedy u něho nemá šanci, mu Bureš odpověděl, že „*samozřejmě na prvním místě je kvalita*“ a že to „*možná trochu přehnal*“ [80]. Dotěrný novinář však Jaroslavu Burešovi připomněl i jiná nelichotivá slova, která jej následně urazila. To když mu novinář očitoval slova jakýchsi politologů, kteří na Burešovu adresu v médiích pronesli, že „*vypadá jako svazák ze sedmdesátých a osmdesátých let převlečený do trochu lepších šatů*“. Jaroslav Bureš na to ostře zareagoval [80]:

„Do trochu lepších šatů? No to mě tedy dost urazili, protože mně dost záleží na tom, abych byl dobře oblečen.“

Člověk by čekal, že existují závažnější důvody, proč se „dost urazit“, ale každému, co jeho jest. I Tomáš G. Masaryk byl kdysi už jako poslanec kladně hodnocen za to, že chodil dobře oblékán a když se stal prezidentem, hodnotil vysoko jeho impozantní zevnějšek nejen Karel Čapek. Není nám však známo, že by se Masaryk kdy urazil kvůli výtce ohledně oblékání.

Mimořádně zajímavá slova o svém budoucím uplatnění pronesl Jaroslav Bureš v závěru rozhovoru, ze kterého jsme citovali. Uveďme doslovný úryvek přepisu tohoto rozhovoru [80]:

Novinář: *„Už jste naznačil, že když nevyjde volba prezidenta, vstoupíte do významné funkce v ČSSD. Do jaké? Kdy?“*

Jaroslav Bureš: *„To, že jsem v tom prezidentském referendu skončil na druhém místě za Milošem Zemanem, je pro mě jistým signálem. Už mi i bylo nabídnuto členství z organizace ČSSD v České Lípě, odkud pocházím. Tak přede mnou stojí úvaha, že kdybych neuspěl a chtěl zůstat ve veřejném životě, tak proč nevyužít nějakou slušnou pozici v ČSSD.“*

Novinář: *„To připomíná důvody, pro které jste v roce 1986 vstoupil do KSČ...“*

Jaroslav Bureš: *„Ale...“*

Novinář: *„Tehdy jste do komunistické strany vstupoval, abyste se dostal mezi odborníky, jak říkáte, teď byste musel vstoupit zase do nějaké strany, abyste zůstal ve veřejném životě.“*

Jaroslav Bureš: „*Ne, ne, ne. Ne že bych musel. Zjistil jsem, že bez politické podpory v tom veřejném životě mnoho nedosáhnete.*“

Novinář: „*Takže by to nebylo totéž?*“

Jaroslav Bureš: „*Ne.*“

Poznamenejme pro úplnost, že jen krátce před prvním kolem prezidentské volby v lednu roku 2003 pronesl Bureš na svoji adresu v souvislosti se svojí kandidaturou na prezidenta tato nepochybně neskromná slova [114]:

„Pro český národ je příznačné, že hledá i v téhle souvislosti Přemysla Oráče. Hledá se osoba, u níž jsou nejlepší předpoklady pro výkon prezidentských kompetencí. A já si myslím, že většinu z nich budu schopen dobře vykonávat.“

Zakončeme tuto podkapitolu konstatováním, že na počátku roku 2003 se Jaroslav Bureš prezidentem republiky nestal – nepostoupil totiž do druhého kola prezidentské volby. Zvolen byl na konci února 2003 až ve třetím kole třetí prezidentské volby Václav Klaus. A ten se jen několik dní po svém zvolení sešel se svým bývalým protivníkem Burešem a vybral si jej do svého týmu právních poradců [115]. A nedlouho poté se prezident Klaus snažil Bureše protlačit zpět do justice, a to na místo soudce Nejvyššího soudu v Brně. Jeho tehdejší předsedkyně Iva Brožová se však postavila proti [116]. Jaroslav Bureš po své neúspěšné kandidatuře na prezidenta prohlásil [116]:

„Nikdy jsem se netajil tím, že se chci vrátit do justice, ale je to ještě neuzavřená kapitola. Teprve se uvidí, kdy a za jakých okolností. Taký bych rád totiž dokončil práci v legislativní radě. Vláda musí sněmovně předložit několik klíčových zákonů, což je práce nejméně na dva tři měsíce.“

Jeho návrat do justice na místo soudce Nejvyššího soudu nakonec skutečně proběhl, a to jen díky Klausově opakované intervenci. Bylo to však provedeno způsobem, který později Ústavní soud označil za neústavní a Bureše zbavil funkce. Noblesa, na které si Jaroslav Bureš tak zakládal, se vytratila.

2.5 Ale jsem soudce!

Epizoda s prezidentskou kandidaturou nevyšla, a tak Jaroslav Bureš pokračoval ve své práci prvního místopředsedy Legislativní rady vlády a dále náměstka vicepremiéra pro legislativu Pavla Rychetského. Z takových funkcí je do ministerské funkce jenom krůček a ten byl také učiněn. V srpnu 2004 se Bureš stal ministrem bez portfeje ve vládě Stanislava Grosse

a předsedou Legislativní rady vlády. Té vlády, ve které byl ministrem spravedlnosti Pavel Němec. Není bez zajímavosti, že právě ministr Němec nedlouho po svém jmenování opět předložil záměr, který počítal se zavedením přezkušování odborné způsobilosti soudců. Ten přitom již v minulosti předložil právě Bureš coby ministr spravedlnosti, ovšem s návrhem narazil mimo jiné u Ústavního soudu. Bývalý prezident Soudcovské unie k tomu řekl, že přezkušování soudců nikde v Evropě neexistuje [117].

Dne 6. dubna 2005 podal Jaroslav Bureš demisi a jeho angažmá ve vysoké vládní funkci ukončilo prezidentovo přijetí demise předsedy vlády Stanislava Grosse dne 25. dubna 2005 [82], [85]. Většina ministrů (včetně Pavla Němce) však pokračovala i v nové vládě Jiří Paroubka. Nedlouho poté byl Bureš zapsán do seznamu advokátů a stal se tak – ne však na dlouho – advokátem.

Na začátku února 2006 prezident republiky Václav Klaus odvolal tehdejší předsedkyni Nejvyššího soudu Ivu Brožovou. Premiér Jiří Paroubek po projednání ve vládě jeho rozhodnutí kontrasignoval [86]. Samotné odvolání Brožové formálně inicializoval tehdejší místopředseda vlády a současně ministr spravedlnosti Pavel Němec, který na konci ledna 2006 dopisem vyzval prezidenta, aby ve věci využil své pravomoci ústavního činitele, který „*předsedu Nejvyššího soudu jmenuje, a tedy i odvolává*“ [86]. Poznamenejme, že předsedkyně Nejvyššího soudu Iva Brožová byla terčem kritiky po celou dobu svého úřadování. Mezi její hlavní kritiky přitom patřil právě Jaroslav Bureš, který již před jejím jmenováním do funkce otevřeně zpochybňoval její odbornou erudici a na její adresu také řekl [86]:

„Bylo by vhodné, kdyby toto místo zaujal ten, kdo se těší nejen v justici samé, ale i u advokátů a jiných právníků velké odborné pověsti a velké odborné autoritě.“

Do řad kritiků Ivy Brožové také patřil ministr spravedlnosti Němec. A ten si naopak dobře rozuměl s Jaroslavem Burešem. A negativně se na adresu Ivy Brožové v minulosti vyjadřoval i někdejší vicepremiér a ministr spravedlnosti Pavel Rychetský, který v roce 2003 v diskuzi s Brožovou mimo jiné pronesl [86]:

„Neduhů je v soudnictví velmi mnoho a začínám mít pocit, že čím vyšší soud, tím horší situace.“

Iva Brožová proti svému odvolání podala několik žalob a ústavní stížnost a nešetřila přitom ostrými výrazy. Její slova o snaze „*dostat Nejvyšší soud pod kontrolu moci výkonné*“, o „*porušení ústavního pořádku*“ jasně hovoří o jejím odhodlání dál zůstat na Nejvyšším soudu [86]. Prezident Václav Klaus krátce po jejím odvolání jmenoval dne 14. února 2006 Jaroslava Bureše soudcem a tehdejší ministr spravedlnosti Pavel Němec téhož dne rozhodl o Burešově přidělení právě k Nejvyššímu soudu. Jenomže k tomuto přidělení bylo třeba souhlasu nejvyššího představitele tohoto soudu, který však Brožová neudělila – a v době jmenování Bureše soudcem byla Brožová stále předsedkyní tohoto soudu [87]. Ústavní soud totiž už 9. února 2006 platnost jejího odvolání pozastavil do doby, kdy o věci sám rozhodne a Brožová tak i nadále zůstala v čele Nejvyššího soudu [120], [121]. Shodou náhod však právě 9. února udělil souhlas s Burešovým přidělením k Nejvyššímu soudu jeho

místopředseda Pavel Kučera [87]. Jenže 9. února byl Jaroslav Bureš „pouhým“ občanem, neboť soudcem jej prezident jmenoval až 14. února [87]. Možné vysvětlení této shody se přímo nabízí.

I proti přidělení Bureše k Nejvyššímu soudu podala Brožová stížnost (kompetenční žalobu) k Ústavnímu soudu [88], [89]. A Bureše na soudu nenechala soudit – uložila mu práci v evidenčním senátu, který se zabývá například vyhodnocováním verdiktů Nejvyššího soudu nebo navrhováním judikátů, jež mají být publikovány. Burešovi se tato přidělená práce nezamlouvala [120]:

„Paní Brožová usoudila, že chce mé skvělé odbornosti využít právě tady. Myslím si, že bych byl schopen více přispět k rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu.“

V září 2006 rozhodli soudci Ústavního soudu o tom, že rozhodnutí prezidenta Klause o odvolání Ivy Brožové z postu předsedkyně Nejvyššího soudu z počátku roku bylo protiústavní a neplatné [122]. Přitom soudci konstatovali, že prezident na počátku roku Brožovou odvolal podle ustanovení zákona, které v té době platilo, avšak které teprve v létě toho roku ústavní soudci prohlásili za protiústavní, a tak jej zrušili. Rozhodnutí prezidenta se tak do protiústavní roviny dostalo až po tomto zrušení [122].

Nedlouho poté však prezident Klaus přešel opět do protiútoků. V listopadu 2006 totiž Jaroslava Bureše jmenoval druhým místopředsedou Nejvyššího soudu, byť podle tradice měl soud jen jednoho místopředsedu. Učinil tak v době, kdy Ústavní soud ještě nerozhodl o platnosti přidělení Bureše z počátku roku 2006 k tomuto soudu na základě žaloby, kterou dříve podala právě Brožová. Údajně prezidenta k tomuto kroku vedla i dlouhodobá rekonvalescence Ivy Brožové po její autonehodě z jara 2006 a z toho plynoucího nezvládnutí náporu práce místopředsedou Kučerou [87]. Prezident Klaus tak ve prospěch Jaroslava Bureše skutečně učinil, co mohl. Více se už dělat nedalo. Pak se ale věci začaly obracet v Burešův neprospěch.

Nejprve Ústavní soud v prosinci 2006 zrušil přidělení Bureše coby soudce k Nejvyššímu soudu, o kterém rozhodl někdejší ministr spravedlnosti Němec v únoru 2006 [89]. Soudce zpravodaj k tomu uvedl [89]:

„Rozhodnutí bylo nezákonné a současně i protiústavní. Tvrzení, že ministr spravedlnosti nevěděl, že odvolání Brožové je neplatné, neobstojí. Funkce předsedy NS je v tomto případě nezastupitelná. Pan ministr Němec byl několikrát upozorněn, že souhlas předsedkyně chybí, a přesto v podstatě svévolně prohlásil, že bude postupovat tak, jak postupoval. To prostě Ústavní soud nemohl ponechat nedotčeno.“

Profese soudce se však vždy váže ke konkrétnímu soudu, kde dotyčný svoji profesi vykonává. Jinými slovy, člověk nemůže být jmenován soudcem bez následného přidělení na konkrétní pracoviště. Poté, co Ústavní soud zrušil Burešovo přidělení k Nejvyššímu soudu, vznikla kuriózní situace ohledně otázky, zda Jaroslav Bureš vůbec je či není soudcem! Na dotaz, jaké to je být místopředsedou soudu a nebýt soudcem, Jaroslav Bureš odpověděl [90]:

„Proč bych nebyl soudcem? Já si myslím, že soudcem Nejvyššího soudu jsem. Jestliže mne prezident jmenoval jako místopředsedu, který musí být z řad soudců, je to, jako bych získal další soudcovský mandát.“

„Měli jsme poradou vedení, na závěr paní předsedkyně konstatovala, že se nic nemění na mém postavení, ale až obdrží náleze Ústavního soudu, budeme řešit otázku, zda jsem také soudcem.“

A k otázce možného zpochybnění jeho mandátu coby soudce přiznal Bureš s ohromující upřímností svoje nejčernější obavy [90]:

„Vycházím z toho, že jsem soudcem. Je ale pravda, že kdybych neměl v ruce dekret místopředsedy, už jsem se válel nezaměstnaný na chodníku. Nikdy mne nenapadlo, že se můžete ve vteřině rozhodnutím Ústavního soudu ocitnout na dlažbě, a k tomu ústavní soudci řeknou, že se vás ta věc netýká. V podstatě jsme se dozvěděli, že Ústavní soud má ambice být personalistou justice.“

Zkrátka, co si lze pomyslet o justici, jejíž nejvyšší „hlavy“ řeší tak „složitě“ věci, jako je otázka, zda někdo vůbec je či není soudce? Bureš také kritizoval část ústavních soudců kvůli jejich možné podjatosti. Poukazoval totiž na to, že někteří ústavní soudci, kteří rozhodovali o stížnosti Ivy Brožové, se s Brožovou dobře znali [88], [90]:

„Jestliže se někdo s paní doktorkou Brožovou navštěvuje, jezdí spolu na dovolenou, myslíte, že tam možná podjatost není? Když se stanou ústavními soudci bývalí politici, vždy je riziko, že ve vztahu k jiným to budou vztahy velmi blízké. Něco ale lze spolknout, něco nelze.“

Když ovšem dříve a i později byly v médiích zmiňovány jeho vlastní kontakty na nejrůznější politiky, představitele významných společností či na lobby, kategoricky odmítl, že by na tom bylo něco závadného ohledně jeho možné podjatosti (např. [85], [78]).

Další těžká rána pak přišla o devět měsíců později, kdy Ústavní soud svým náleze ze září 2007 zrušil prezidentovo rozhodnutí o jmenování Bureše místopředsedou Nejvyššího soudu [94]. Jaroslav Bureš k tomu řekl [92]:

„Tak já jsem si jist, a myslím, že i Ústavní soud, že jsem soudce. Nejsem nyní, jestliže ten náleze už nabyl účinnosti, přidělen. Ale ocenil jsem nabídku pana ministra, protože pro mě znamená možnost být u toho, co jsem začal. Tedy sledovat ty začátky nového insolvenčního práva, od kterého si mnoho slibujeme. A ten post místopředsedy Vrchního soudu je ideální, protože Vrchní soud v Praze je tím, kdo bude sjednocovat svým odvolacím rozhodováním tu novou praxi insolvenčních soudců. Já se na tu práci těším, dlouhodobě je to moje odbornost a specializace a na to, co bylo, už nehledím.“

V posledním týdnu září 2007 jej tehdejší ministr spravedlnosti Jiří Pospíšil jmenoval místopředsedou Vrchního soudu v Praze. Skončila tak téměř neuvěřitelná a noblesy

zcela postrádající anabáze s Burešovým působením na Nejvyšším soudu a skončily tím i jeho vyostřené vztahy s předsedkyní soudu Ivou Brožovou. Ačkoli Jaroslav Bureš v minulosti opakovaně veřejně zpochybňoval odbornou erudici Ivy Brožové, a to i v době, kdy zastával post ministra spravedlnosti [86], dal Ústavní soud třikrát zapravdu Ivě Brožové, resp. třikrát rozhodl v její prospěch. Sportovní terminologií vyjádřeno tedy Iva Brožová zvítězila nad Jaroslavem Burešem 3 : 0. Na druhou stranu je ale třeba také poznamenat, že proti Ivě Brožové opakovaně vystupovali i jiní soudci Nejvyššího soudu (např. [125]). A tehdejší ministr spravedlnosti Jiří Pospíšil (ODS) na Ivu Brožovou dokonce podal kárnou žalobu kvůli čtyřicetimilionové pokutě, kterou Nejvyššímu soudu uložil finanční úřad [126]. Žalobu však na jaře 2008 kárný senát Vrchního soudu v Olomouci zamítl [128]. Tentýž Jiří Pospíšil podal kárnou žalobu také na manžela Ivy Brožové, který se měl coby advokát dopustit neetického jednání [126].

2.6 Vrchní soud v Praze – tajemný hrad v Karpatech

Nepochybně jste během sledování sportovních přenosů zažili situaci, kdy sportovec n souhlasil s ohodnocením svého výkonu. Jeho tým následně podal protest. A ohodnocením výkonu a celé situace se zabýval vyšší rozhodčí orgán – sportovní jury. Verdikt této jury většinou bývá konečný, byť se i proti němu lze odvolat k vyšší instanci. Čím více sportovní disciplína podléhá subjektivnějšímu způsobu hodnocení výkonů, tím větší moc drží sportovní jury ve svých rukou.

V České republice jsou dva vrchní soudy, jež plní roli odvolacích soudů (sportovních jury) pro krajské soudy. Vrchní soud v Praze „pokrývá“ českou část republiky, Vrchní soud v Olomouci pokrývá moravskou a slezskou část republiky. Moc těchto soudů je nemalá. A pokud se o jednom z nich vysoký justiční představitel vyjádří tak, jak je uvedeno v názvu této podkapitoly, není to nic potěšujícího. Je to vážná věc.

Na konci září 2007 byl Jaroslav Bureš jmenován místopředsedou Vrchního soudu v Praze, tedy na post, který byl pro něj „ideální“, jak se sám přiznal [92]. Jeho nové působiště mělo skrze odvolací rozhodování sjednocovat novou praxi insolvenčních soudců, a to v důsledku aplikace nového insolvenčního zákona, který měl vstoupit v platnost od 1. ledna 2008. Ten měl zkrátit konkurzy a lépe uspokojit pohledávky věřitelů, kterým dal možnost ovlivňovat průběh konkurzních řízení. Zároveň měl zvýšit šanci zadlužených firem na ozdravení a dlužníkům měl dát možnost vyhnout se exekuci. Nový zákon byl spíše na straně věřitelů než dlužníků [123]. Jaroslav Bureš si úpravu pochvaloval a nejzásadnější prvky nového zákona popsal v listopadu 2007 takto [93]:

„Těch změn je mnoho, já bych vybral tři. Zaprvé myslím, že pravidla insolvenčního řízení a zaznělo to v ukázce, umožňují řešit úpadek dlužníka dříve. Včas, kdy ještě ten majetek lze reálně využít k uspokojení pohledávek věřitelů, popřípadě k tomu, aby dlužník svůj úpadek překonal. Současná situace prakticky je charakterizovaná tím, že ty konkurzy jsou likvidační. To je první zásadní rozdíl. Druhý, také to zaznělo, je výrazně posílená role věřitelů.

Věřitelé budou mít jednak vliv na to, jakým způsobem se bude řešit dlužníkův úpadek, zásadní vliv. A mají velký vliv na výběr osoby insolvenčního správce, což je mimořádně důležité a prostě jsou to ti, kteří za dohledu soudu určují způsob řešení toho úpadku. A možná úplně největší a zásadní změna spočívá v tom, že všechna insolvenční řízení, u všech soudů krajských v celé České republice bude moci veřejnost vidět, řekl bych trošku nadneseně v přímém přenosu, protože průběh každého insolvenčního řízení, všechna rozhodnutí soudu, návrhy účastníků, úkony insolvenčních správců budou přenášena elektronickou cestou do insolvenčního rejstříku, který prostřednictvím internetu bude přístupný každému, kdo ta data nebo ty údaje potřebuje znát. Což je myslím důležité z hlediska sledování celkového stavu ekonomiky, protože to umožňuje především bankám vidět, jaký je stav, ten dlužnický stav z hlediska průběhu všech insolvenčních řízení.“

V té době Bureš také spolupracoval s Ministerstvem spravedlnosti na elektronizaci české justice. A právě revoluční internetový rejstřík krachujících firem vzbudil značný ohlas. Podle původního návrhu totiž do rejstříku měli podávat návrhy na krachující firmy sami věřitelé – ovšem bez nutnosti uvést pod svůj návrh ověřený elektronický podpis. Hrozilo tak, že firmy na sebe budou anonymně podávat falešné návrhy na konkurz – aby poškodily konkurenty a vyřadily je například z boje o lukrativní veřejné zakázky. Byť podle původního návrhu insolvenčního zákona měla firma, která podala návrh do rejstříku e-mailem, do tří dnů dodat na soud také ještě klasický papírový dokument s podpisem a s razítkem, i tak krátká časová prodleva mohla způsobit velké škody. Stačilo, kdyby například radní na základě falešného návrhu na konkurz rozhodli, že vítěz jejich tendru je nedůvěryhodný, a že zakázku proto dostane někdo jiný [124]. Čtenář patrně bude bez nějakých psychologických problémů plně souhlasit s oprávněností uvedené námítky a patrně také označí původní návrh za nedomyšlený. Zcela jinak však reagoval tehdejší prezident Hospodářské komory České republiky Jaromír Drábek, který se později „proslaví“ svým působením v čele Ministerstva práce a sociálních věcí mj. v souvislosti s kolabujícími a předraženými informačními systémy na výplatu dávek na úřadech práce. V létě 2007 Drábek ke zcela oprávněným výtkám ze strany soudců k uvedené nedomyšlenosti zákona řekl [124]:

„Ano, riziko, že na internetu bude pár hodin něco zapsáno neoprávněně, nezlehčuji. Ale názor soudců mi přijde trochu jako hledání problémů za každou cenu.“

Zcela mimo zdravý rozum je pak vyjádření Jaroslava Bureše, který výhrady zpochybňoval [124]:

„Zneužití rejstříku by přece nakonec skončilo u soudu – a pak krutým trestem včetně odškodnění pro firmu, která by podváděla. Každý by si to dobře rozmyslel.“

Člověk by ani nevěřil, že takovou argumentaci může vypustit z úst osoba, která si vždy tak zakládala na své odbornosti. Burešův argument je mimo průměrné uvažování. Je to tak absurdní, že by snad bylo možné spíše uvěřit v promyšlený záměr této „nedomyšlenosti“.

Argumentaci Jaroslava Bureše rozdrtil na prach místopředseda Krajského soudu v Praze Luboš Dörfl, když namítl [124]:

„Jistě, u soudu by podvod mohl skončit, ale nejdříve musíte najít pachatele. Jenže když někdo odešle návrh z internetové kavárny, tak není šance ho vypátrat.“

Ministerstvo nakonec připomínky kritiků vyslyšelo a zákon upravilo mj. tak, že elektronický návrh musel být opatřen ověřeným elektronickým podpisem [124]. Ani to ale problémům s falešnými insolvenčními řízeními nezabránilo.

O tom, že nový insolvenční zákon bude přinášet značné problémy, se mohl Jaroslav Bureš přesvědčit již zanedlouho. Nastalo přesně to, na co kritici poukazovali. Jakási obchodní společnost chtěla z trhu vystrnadit zcela zdravého a prosperujícího konkurenta, a tak na něj podala insolvenční návrh pro domnělý dluh. Přestože poškozený konkurent měl na svých účtech částku převyšující tento domnělý dluh, Krajský soud v Plzni s konkurentem na jaře 2008 zahájil insolvenční řízení a došlo k odstavení účtů a úvěrů ze strany participující banky. Až odvolání u „Burešova“ Vrchního soudu v Praze situaci na jaře 2010 (tedy po dvou letech!) zvrátilo: senát vedený právě Burešem totiž návrhy na insolvenční řízení zamítl jako šikanózní. Konkurent se následně soudil o náhradu ušlých zisků [134]. Na problematiku zmanipulovaných insolvenčních řízení, do kterých budou zapleteni i někteří soudci, bude později upozorňovat i Bezpečnostní informační služba [264]. V souvislosti s podobnými skandálními případy se mnohem později, konkrétně v roce 2015, Jaroslav Bureš vyjádří na adresu insolvenčního zákona velmi negativně a kategoricky odmítavě [156]:

„Skončíme s věřitelskými návrhy, nechme insolvenční řízení jako řízení, která svým návrhem zahajuje dlužník, tvrdě sankcionovaný za to, že návrh nepodá včas.“

To jsme však trochu předběhli v čase. Jaroslava Bureše zkrátka čekala na Vrchním soudu v Praze značná „insolvenční“ agenda, což dokládají jeho vlastní slova z ledna 2010, která rovněž dokumentují posílení vlivu jeho soudu [135]:

„Růst insolvenční agendy u všech insolvenčních soudů, tedy i u nás, je dramatický. Přitom se k jednotlivým případům dostáváme, jen když si dlužník či věřitel podá odvolání. Do května 2009 jsme měli už stejný počet věcí jako za celý rok předcházející. V roce 2008 bylo u krajských soudů a Městského soudu v Praze podáno celkem 5306 insolvenčních návrhů, za rok 2009 jich bylo již 9514. Odhaduji, že při tomto trendu to letos může být až 12 tisíc návrhů. Podle vývoje za poslední měsíce si troufám tvrdit, že o odcházející krizi nelze z hlediska insolvenčních řízení mluvit.“

A v síti insolvenčních návrhů se – čas od času – zachytila skutečně „velká ryba“. V březnu 2011 *Hospodářské noviny* přinesly článek [97] o tom, že v souvislosti s tehdy krachující loterijní společností SAZKA se sešel místopředseda Vrchního soudu v Praze Jaroslav Bureš s Martinem Ulčákem, jenž byl blízkým přítelem a také obchodním partnerem tehdejšího šéfa SAZKY Aleše Hušáka. Schůzka se měla uskutečnit v tenisovém areálu v pražských

Záběhlicích a velmi pobouřila tehdejšího největšího věřitele SAZKY – finanční skupinu PPF, patřící nejbohatšímu Čechovi a mocnému hybateli českého veřejného života Petru Kellnerovi [97]. Vrchní soud v Praze přitom nedlouho před tím zrušil rozhodnutí Městského soudu v Praze, který poslal do krachujícího loterijního gigantu předběžného insolvenčního správce. Ten učinil některá rozhodnutí, která se značně nelíbila tehdejšímu šéfovi SAZKY Aleši Hušákovi. Bureš jakékoli kontakty s Hušákovým týmem vyloučil a současně popřel, že by se stýkal i přímo s Hušákem. Samotný Hušák by ale na schůzce s místopředsedou soudu Burešem problém neviděl [98]:

„Když jsem byl v pátek na výslechu u soudce Harmacha (rozhoduje v insolvenčním řízení Sazky na Městském soudu v Praze – pozn. red.), potkal jsem tam špalír svých bývalých spolužáků, kteří tam jsou soudci. Já vás ubezpečuji, že na obvodních soudech v Praze i různě po celé zemi mám řadu spolužáků. Řada mých spolužáků dělá i soudce obchodního soudu. Zním řadu státních zástupců, mám dva kamarády na Nejvyšším soudu. Takže jestli se někdo s někým někde sešel, to nevím. A i kdyby se sešli, tak nevím, co z toho vyvozovat. Neměli bychom snad zahnat politiky, soudce a policisty někam za hranice, aby se s nimi nikdo nemohl scházet?“

Kellnerova skupina PPF na informaci o schůzce Ulčáka s Burešem reagovala ostře tiskovou zprávou, v níž také uvedla [97]:

„Hušákovo vedení neváhá v těchto hodinách účelově vytvářet virtuální závazky Sazky, podle všeho v řádech miliard korun. Předpokládáme, že s pomocí takto vykonstruovaných dluhů chce manipulovat insolvenčním procesem v neprospěch skutečných věřitelů, tedy mimo jiné na úkor České spořitelny, mobilních operátorů, skupiny KKCG a PPF. Cílem je oslabit jejich pozici ve věřitelském výboru.“

Podle informací *Hospodářských novin* měl právě místopředseda soudu Bureš radit Hušákovi a jeho týmu partnerů, jak takové virtuální závazky vytvářet, aby posílili svou roli v insolvenčním řízení. Tyto závazky měly být vytvářeny vkládáním článků o vysokých smluvních pokutách do již existujících smluv. Aleš Hušák to popíral [98]:

„Naše účetnictví je zmapované mnoho let dozadu. To znamená, že bychom museli zfalšovat účetnictví. To jde těžko.“

Jaroslav Bureš se však měl ohledně SAZKY sejít také se svým dlouholetým podporovatelem, totiž s prezidentem Václavem Klausem, v jehož týmu právních poradců sám také figuroval. Podle článku [97] si Klaus pozval Bureše, aby mu vysvětlil, že by nebylo od něho rozumné pomáhat Hušákovu táboru proti skupině věřitelů vedené Kellnerovou PPF. I tuto schůzku Jaroslav Bureš popřel [97]. Popřel ji i Václav Klaus, který k tomu v dubnu 2011 řekl [136]:

„Ne, já jsem se opravdu s panem místopředsedou vrchního soudu nesešel už dlouhou dobu.“

A myšlenka, že bych ho ovlivňoval v nějakém směru, je úplně směšná, opravdu směšná.“

Inu, směšných je spousta věcí, ale v momentě, kdy se hraje o miliardy, legrace přestává. To je pak možné ledacos a i paměť může snadno vynechat.

Vynášení rozsudků ohledně insolvenčí však nebylo a není jedinou aktivitou, se kterou je „Burešův“ Vrchní soud v Praze spojen. Je toho mnohem více. A začněme kauzou „justiční mafie“, které jsme věnovali podkapitolu 1.6. Připomeňme, že v červnu 2008 soudce Vojtěch Cepl rozhodl, že šestici vysokých představitelů justice (včetně exministra spravedlnosti Němce) bylo možné „nazývat mafiány“, a to „za jejich snahu manipulovat zdejší spravedlnost“, jak podstatu rozhodnutí vystihl pozdější tisk [131]. Do této skupiny patřil i Pavel Kučera – v té době dlouholetý místopředseda Nejvyššího soudu a bývalý kolega Jaroslava Bureše z doby, kdy se prezident Václav Klaus skrze Kučera úporně snažil na Nejvyšší soud dostat právě Bureše (vizte podkapitolu 2.5). Byl to právě „Burešův“ Vrchní soud v Praze, který v únoru 2009 Ceplův verdikt zrušil, případ vrátil k novému projednání a dokonce kauzu soudci Ceplovi odebral. To však nebylo vše. O tom, že Pavel Kučera sehrál významnou roli v celé kauze „justiční mafie“ svědčí i to, že s ním bylo zahájeno kárné řízení – právě za jeho účast na podivných schůzkách a za ovlivňování aféry vicepremiéra Jiří Čunka. Kučerova tehdejší slova, že „hrozí pád vlády, a proto musí nezávislost v rozhodování ustoupit politickým zájmům“, svého autora již tenkrát mediálně proslavila [52], [131], [262]. Kárné řízení s Kučerou za jeho „mafíánské“ schůzky bylo přiděleno Vrchnímu soudu v Olomouci, kam podle zákona náleželo, ale Kučera se proti tomu odvolal – chtěl totiž, aby kárné řízení proběhlo před „objektivnějším“ Vrchním soudem v Praze. Podle článku *Respektu* Kučera argumentoval, že řadu olomouckých soudců zná a ti by mohli být vůči němu „přátelsky“ podjatí [131]. Zcela neobvyklé také bylo, že o přeložení Kučerova případu do Prahy požádalo i Ministerstvo spravedlnosti s tehdejším šéfem Jiřím Pospíšilem (tehdy ODS), přičemž šlo o historicky ojedinělý krok člena vlády – podobnou žádost nikdo nikdy před Pospíšilem nepodpořil. Jiří Pospíšil k této žádosti svého času řekl [131]:

„Olomoucký soud nezaručuje spravedlivé posouzení věci.“

To jsou sama o sobě velmi závažná slova. Anabáze o tom, kdo nakonec povede kárné řízení s Pavlem Kučerou, měla skoro neuvěřitelné pokračování. Měl o tom rozhodnout kárný senát Nejvyššího soudu, jeho tehdejší šéf to však odmítl, neboť Kučera byl jeho dlouholetým přítelem. Poté, kdy šéfův zástupce rozhodl, že olomoucký soud není vůči Kučerovi podjatý a kárné řízení proběhne právě v Olomouci, se Kučera odvolal znovu, načež o umístění jeho kárného řízení opět rozhodoval kárný senát Nejvyššího soudu. A jeho šéf rozhodl, že je třeba Kučerovi vyhovět. Byl to přitom tentýž šéf kárného senátu, který o několik měsíců dříve odmítl ve věci rozhodnout z důvodu jeho přátelství s Kučerou [131]. Kučerův případ tedy putoval do Prahy k soudu, jehož místopředseda byl další Kučerův kamarád – Jaroslav Bureš [131]. Tehdejší mocní zkrátka dělali vše pro to, aby se věci zabýval „Burešův“ Vrchní soud v Praze.

Na druhé straně existovali lidé, kteří se na adresu tohoto soudu vyjadřovali značně kriticky. Velmi kategoricky se na adresu Vrchního soudu v Praze vyslovil bývalý signatář

Charty 77, později emigrant a ještě později ústavní soudce prof. Vladimír Klokočka [131]:

„Pražský vrchní soud je kapitola sama pro sebe, dodnes tam přežívají staré kádry z doby komunismu. Má tendence soudit po svém a nebrat při tom ohledy na zbytek soudcovského stavu. Dokud se to nestalo zásadou, nebral ani ohled na rozsudky Ústavního soudu.“

Uvedme pro ilustraci, že v roce 1997 právě Vrchní soud v Praze zastavil stíhání Miloše Jakeše a Jozefa Lenárta za pomoc sovětským okupantům, když označil čin za promlčený, a to v rozporu se závazným výkladem Ústavního soudu [142]. Podobně se na adresu Burešova Vrchního soudu v Praze vyjádřil i předseda Nejvyššího správního soudu Josef Baxa [131]:

„Je to tajemný hrad v Karpatech, soudí neprůhledně, má tendenci řešit věci utajeně.“

Vrchní soud v Praze v kauze „justiční mafie“ skutečně dostal svému označení, které oba ctihodní pánové pronesli, avšak v jedné věci přece jen překvapil. Posud'te sami [57]: v říjnu 2009 Ústavní soud zrušil rozhodnutí, jímž Vrchní soud v Praze odňal kauzu „justiční mafie“ soudci Ceplovi; v září 2010 Vrchní soud v Praze nepravomocně zbavil Kučeru funkce soudce a uznal jej vinným z ovlivňování údajné korupční kauzy vicepremiéra Čunka (Kučera se odvolal a odešel do důchodu); v únoru 2011 Vrchní soud v Praze zrušil verdikt Krajského soudu v Praze a rozhodl, že Marie Benešová se musí omluvit za výroky, které pronesla na adresu skupiny představitelů justice v čele s Renatou Veseckou; v lednu 2013 Nejvyšší soud zrušil předchozí pravomocné rozhodnutí Vrchního soudu v Praze s tím, že „to rozhodnutí, že se má omluvit, je špatné“ [61]. Kauza se tak vrátila zpět na Vrchní soud v Praze, kde skončila smírem obou stran sporu.

Vedle agendy insolvenčních řízení a kauzy justiční mafie bylo však v minulosti podivností kolem Vrchního soudu mnohem více. Bylo by možné o tom napsat samostatnou publikaci. Toto krátké povídání o „Burešově“ pražském soudu zakončíme zmínkou o další významné výsadě jeho soudu. Týká se tajných služeb České republiky. Předseda senátu Vrchního soudu v Praze totiž rozhoduje o povolení k nasazení zpravodajské techniky (např. odposlechy) ze strany Vojenského zpravodajství a také ze strany Bezpečnostní informační služby a kontroluje průběh jejího použití [138], [139]. Na začátku listopadu 2012, kdy již naplno probíhala např. kauza Davida Ratha nebo exministryně Vlasty Parkanové, média informovala, že vítězem výběrového řízení na post předsedy Vrchního soudu v Praze se stal jeho místopředseda Jaroslav Bureš. Ten krátce poté v pořadu Českého rozhlasu posluchačům sdělil svoji představu o tom, že Vrchnímu soudu v Praze by mělo být svěřeno více agendy ohledně povolování zpravodajské techniky v zemi. Citujme jeho slova [138]:

„A já jsem do té své vize, kterou jsem předkládal, když jsem se ucházel ve výběrovém řízení na post předsedy, tak jsem navrhnul, nebo avizoval jsem nabídku svěřit Vrchním soudům v této oblasti i jiné agendy tak, aby byly posuzovány z jednoho centra s jednoduchou argumentací. V tomto státě unikne všechno, jde-li o povolování nasazování operativní techniky, ale nikdy se nestalo, nikdy po dobu co Vrchní soud tuto agendu rozhoduje, aby uniklo něco od Vrchního soudu v Praze.“

Na dotaz moderátora, jak to ví, Jaroslav Bureš nabídl zajímavou úvahu [138]:

„Nikdy o ničem nikdo se nedozvěděl. Žádný novinář s ničím nepřišel, nikdo nic nezveřejnil, a kdyby se tak stalo, tak se to jistě dostalo do veřejného prostoru a v tom by to někdo uchopil, jak je obvyklé v případě odposlechů, které se povolují na úrovni Okresních soudů.“

Tato Burešova argumentace je ovšem zcela chybná. Plyne z ní totiž, že když novináři nic o úniku odposlechů nezveřejnili, k žádným únikům nedošlo, což zjevně nemusí být pravda. Když někomu mezi čtyřma očima např. při tenisu prozradíte, že je odposloucháván, při určité úrovni inteligence adresáta se to nikdo další nemusí nutně dozvědět. Jaroslav Bureš svoji představu v rozhovoru ještě specifikoval s tím, že by k Vrchnímu soudu měly chodit i standardní žádosti o povolení k nasazení zpravodajské techniky ze strany policie, ovšem – jak uvedl – zdaleka ne všechny, ale jenom ty „nejvýznamnější“ [138]. Vzhledem k jeho značným zkušenostem v politice, čilým kontaktům na nejrůznější politiky (počínaje v to i Václava Klause) a dokonce na osoby „v pozadí“, vzbuzuje takový požadavek oprávněné otázky. O to více, že někteří jeho soud označují za tajemný hrad v Karpatech...

2.7 Průtahy kauzy a skandální verdikt

Přijít o celoživotní úspory je velmi bolestivé. Zkuste si to představit. Každé ráno vstáváte do práce, v potu tváře vyděláváte peníze, šetříte s vidinou lepší budoucnosti a pak o tyto prostředky přijdete. Pokud k tomu dojde vlastní vinou, lze se s tím ještě nějak smířit. Jaký to ale musí být pocit, když vám jsou vaše úspory ukradeny? A jaký to musí být pocit, když české soudy po mnoha letech některé pachatele takové krádeže nejprve odsoudí až na devět a půl roku „natvrdo“, následně jim trest zmírní na pouhé podmíněné tresty, a když jsou jim následně tyto podmíněné tresty zrušeny a má se opět jednat o trestech „natvrdo“, zastaví jejich stíhání prezident republiky?

Kauza, o které se v této kapitole krátce zmíníme, by zasloužila samostatnou publikaci. Lze na ní totiž krystalicky ilustrovat společenskou bídu polistopadového divokého vývoje v České republice, propojenost politiků, lobbistů a podnikatelů a také selhání některých zástupců justice. Zajímavé by také bylo rozebrat vazby lidí kolem prezidenta Klause a jeho samotného na všechny, kteří s kauzou přímo nebo nepřímo měli něco společného. Jmenovat by se dala i jiná jména, např. jméno Miroslava Šloufa – bývalého blízkého spojence Miloše Zemana. Pevně věříme, že takovou přehledovou studii někdo někdy sepíše a zveřejní.

V devadesátých letech svěřilo přes tisíc důvěřivých občanů přibližně miliardu korun podnikateli, který sliboval výstavbu levných bytů a domů. Tímto podnikatelem a současně hlavou celého kolosálního podvodu byl Petr Smetka. Spolu s ním se na podvodu – mimo dalších osob – podíleli také další tři manažeři společnosti H-SYSTEM, která měla projekt realizovat. Až na několik výjimek byty nebo domy postaveny nebyly a lidé o své vložené peníze přišli. O miliardu korun! Kauza měla v podstatě dvě větve – jedna se týkala

poškození důvěřivých občanů, druhá větev se týkala podvodného získávání úvěrů od Komerční banky, jejichž úhrnná výše přesáhla osm set milionů korun. V této podkapitole se stručně zmíníme o první větvi, druhá větev kauzy je zmíněna v podkapitole 3.2.

Byť kauza začala v polovině 90. let, obžaloba připutovala na Městský soud v Praze až v roce 2001. Soud pak přes rok studoval materiály, v září 2002 byl nařízen začátek procesu. Trestní senát byl v jednacích sáních zavalen šanony s přibližně sto padesáti tisíci listy, které tvořily důkazní materiál [245], [256]. V únoru 2004 poslal Sváčekův Městský soud v Praze Petra Smetku na 12 let za mříže, tři jeho kolegové z vedení firmy (Jaroslav Eliáš, Jaroslav Vítek a Ladislav Tůma) si měli odsedět každý devět a půl roku [246]. Dvanáctiletý trest byl nejvyšší trest, který české zákony za podvod a související trestné činy umožňoval. Zdálo by se, že vše mělo vlastně dobrý konec. To by byl ale chybný závěr. Soud vyjasnil řadu detailů spleťtého případu, ale na jednu z nejdůležitějších otázek odpověď nepřinesl. Kam zmizely přibližně dvě miliardy korun, které šéf projektu dostupného bydlení Petr Smetka vylákal od klientů a Komerční banky? Soudce Kamil Kydalka k tomu řekl [247]:

„To vědí jen obžalovaní.“

A ti to neřekli. Zcela náhodou státní zástupce objevil v zahraničí nemovitost, jež si Smetka pořídil – jednalo se o hotel na Kanárských ostrovech za přibližně 40 milionů korun. Smetka se přitom snaže státního zástupce vypátrat jeho ukrytý majetek dříve jen smál [247]:

„Nechci státnímu zástupci kazit zajímavé výlety. Jestli chce objíždět Miami, ať to klidně udělá.“

Proti verdiktu Městského soudu v Praze se Petr Smetka i jeho tři spolupracovníci odvolali k Vrchnímu soudu v Praze. V červnu 2006 Vrchní soud v Praze potvrdil, že Smetka půjde na 12 let do vězení za podvod, poškozování věřitele a porušování povinnosti při správě cizího majetku [248]. V případě jeho tří spolupracovníků však odvolací Vrchní soud v Praze rozsudky zrušil a věc vrátil Městskému soudu v Praze k novému projednání [249]. V září 2006 protikorupční policie Smetku zatkla a dopravila jej do pankrácké věznice k odpykání trestu [205].

A pak začal mnohaletý ping-pong mezi Sváčkovým Městským soudem v Praze a odvolacím Vrchním soudem v Praze, jenž se týkal oné zbývající trojice spolupracovníků v popísané větvi celé kauzy. V dubnu 2009 Městský soud v Praze rozhodl, že dva ze Smetkových spolupracovníků mají jít na devět let do vězení, třetí spolupracovník na osm let do vězení. Soudce Kamil Kydalka k tomu také řekl [251]:

„Byli jste to vy, pánové. Pan Smetka vám dával pokyny a vy jste to dělali. Vy jste měli práva k účtům, vy jste nakládali s penězi. Vy jste zbytečně vyházeli více než 700 milionů korun za úplně jiné věci, než byla výstavba domů.“

Všichni tři se následně opět odvolali k Vrchnímu soudu v Praze. V té době byl místopředsedou tohoto soudu Jaroslav Bureš. Vrchní soud v Praze následně verdikt na konci dubna

2010 opět zrušil a věc vrátil zpět Městskému soudu v Praze [252], [241]. Přitom na jeho adresu kriticky konstatoval [255]:

„(...) senát Městského soudu v Praze se nejenže nevyvaroval opakování vad původního důkazního řízení a meritorního rozhodnutí, ale zejména v důsledku bezprecedentního ne-respektování vázanosti právním názorem vysloveným ve zrušujícím rozhodnutí odvolacího soudu (...) konstatované vady prohloubil, případně i rozšířil o další.“

Ale Sváčekův Městský soud v Praze si trval na svém. V prosinci 2010 si ona trojice Smetkových spolupracovníků vyslechla u tohoto soudu svoje rozsudky již potřetí: dva devět let, jeden osm let za mřížemi. A všichni tři se opět odvolali k Vrchnímu soudu v Praze [252]. A ten zasáhl.

Na konci června 2011 odvolací Vrchní soud v Praze pravomocně rozhodl tak, že vysoké mnohaleté tresty vězení změnil všem třem obžalovaným na podmíněné tresty! Vítkovi a Eliášovi uložil soud tříletý podmíněný trest a Tůmu potrestal ještě o půl roku méně [253]. Podle soudce Vrchního soudu v Praze Pavla Zelenky Městský soud v Praze při ukládání trestů chyboval, neboť nezohlednil snížení horní hranice trestní sazby podle nového trestního zákoníku, neuvážil značný časový odstup od spáchání trestného činu a neuvážil dále, že v podvodném systému byla celá řada dalších lidí, kteří byli aktivnější než trojice obžalovaných – a ti stíháni nebyli [253]. Odvolací soud ale uznal vinu všech tří obžalovaných za zločin podvodu. Zároveň jim nakázal, aby se dle svých možností zapojili do náhrady škody poškozeným důvěřivcům. Zmocněnkyně části poškozených Hana Marvanová zdůraznila, že na náhradě škody poškozeným do té doby nikdo – včetně samotného Smetky – nezaplátil ani korun [253]. Proti tomuto pravomocnému rozhodnutí bylo možné podat dovolání k Nejvyššímu soudu. A této možnosti bylo využito – i ze strany odsouzených, kterým se nelíbilo uznání jejich viny. Dovolání proti podmíněným trestům podal i nový nejvyšší státní zástupce Pavel Zeman, jenž argumentoval, že nepodmíněný trest by lépe odrážel společenskou závažnost jednání odsouzených a zájem veřejnosti na tvrdém postihu [255]. A děj se opět dramaticky změnil.

Dne 30. října 2012 v neveřejném zasedání Nejvyšší soud zamítl dovolání trojice odsouzených, avšak vyhověl dovolání nejvyššího státního zástupce Pavla Zemana [255]. Nejvyšší soud tak rozhodl, že nebyl důvod pro mimořádné snížení mnohaletých trestů vězení na pouhé podmíněné tresty. Trojici tak opět hrozily až devítileté tresty „natvrdo“. Stalo se tak jen dva měsíce před vyhlášením pro tuto větev kauzy klíčové lednové amnestie prezidenta Klause a jen několik dní před zveřejněním výsledku výběrového řízení na post předsedy Vrchního soudu v Praze, kterým se stal jeho místopředseda Jaroslav Bureš. Skoro o dva měsíce později dne 20. prosince 2012 (několik dní před vyhlášením Klausovy amnestie) zveřejnil server iDNES.cz článek názvu *Mírné tresty pro manažery H-Systemu jsou nezákonné, míní Nejvyšší soud*, ve kterém je z rozsudku Nejvyššího soudu citována kritika na adresu Vrchního soudu v Praze [254]:

„Vrchní soud v Praze nedodržel zásadu proporcionality, kompenzaci délky trestního řízení nepromítl do uloženého trestu přiměřeně a délku trestního řízení, časový odstup od spáchané-

ho trestného činu, jakož i bezúhonný způsob života obviněných před spáchání činu i poté v době trestního řízení, ve vztahu k dalším okolnostem případu výrazně přecenil.“

Nejvyšší soud také připomněl, že v kauze byla částka pro škodu velkého rozsahu překročena 200krát, počet poškozených je v řádu tisíců a náhrady škody se zřejmě nedočkají a že také k jejich právům je přitom třeba při rozhodování přihlídnout [254]. A pak přišla Klausova amnestie, spolupodepsaná tehdejší předsedou vlády Petrem Nečasem, která stíhání této trojice zastavila a „prohlásila“ je za nevinné. Tedy, ani podmíněné tresty u nich neplatí. Nejvyšší státní zástupce Pavel Zeman proti tomu podal dovolání k Nejvyššímu soudu, avšak ten jej zamítl. Mluvčí tohoto soudu k tomu jen mohl konstatovat, že Nejvyššímu soudu nezbylo nic jiného, než amnestii na tento případ aplikovat [257].

Skončil tak příběh, který v budoucnu poslouží jako etalon zmaru poctivé mravenčí práce policejních vyšetřovatelů, státních zástupců a pevnosti některých soudců (v této větvi případu si mimořádně trval na svém závěru soudce Městského soudu v Praze Kamil Kydalka) a současně jako etalon duševní bídy podvodníků, některých vysokých politiků a některých zástupců justice, kteří ji ovšem zabalí do rádobu učených „intelektuálních“ a právních ekvilibristik. Lidé svěřili svoje úspory, na slíbené nové bydlení si půjčili finanční prostředky a pak – bez protihodnoty – o ně přišli. Během let bylo možné v soudních prostorách zaslechnout i takovéto sdělení jedné z poškozených [248]:

„Je mi skoro osmdesát, ale do loňska jsem pracovala, abych zaplatila dva milióny.“

Klíčovou roli ve smutném konci tohoto příběhu sehrál Vrchní soud v Praze, jehož byl Jaroslav Bureš v té době místopředsedou. Pouhý den po vyhlášení prezidentské amnestie Václav Klaus slavnostně jmenoval Jaroslava Bureše do funkce předsedy tohoto soudu. A při té příležitosti vyjádřil naději, že nastane „*rajská doba*“ [144]. Ale o tom už pojednává následující kapitola.

2.8 Opět předsedou Vrchního soudu aneb rajská doba

V listopadu 2012 byl zveřejněn výsledek výběrového řízení na nového předsedu Vrchního soudu v Praze. Vítězem se stal jeho místopředseda Jaroslav Bureš. Nebyl to těžký souboj – do konkurzu se totiž přihlásil pouze on sám. Skutečnost, že o nejprestižnější a nejlépe placenou justiční pozici v Praze projevil zájem pouze jediný uchazeč, je sama o sobě jasným důkazem špatného stavu české justice. Existují čtyři možná vysvětlení této skutečnosti. Buď bylo potenciálnímu uchazeči předem jasně dáno na srozuměnou, aby se o místo neucházel, nebo si potenciální uchazeč sám předem uvědomil, že vítěz je již předem dohodnutý a třetí možnost se skrývá v otázce, kterou položil jakýsi advokát v článku *Lidových novin*: „*Co je na funkci předsedy druhé nejvyšší justiční instance v zemi tak neatraktivní, že konkurz nepřilákal jediného kredibilního uchazeče zvenku?*“ [140]. Zkrátka, všechny tři uvedené možnosti vystavují justici jako celku nejhorší možnou známku. A čtvrtá možnost,

tedy že odborné kvality Jaroslava Bureše předem odradily všechny další zájemce, rovněž hovoří v neprospěch úrovně zbytku české justice.

Den poté, kdy prezident Václav Klaus 1. ledna 2013 vyhlásil svoji amnestii (spolupodepsanou premiérem Petrem Nečasem), kterou později krátce po svém vítězství v přímé volbě prezidenta označil Miloš Zeman za zločin [146], prezident Klaus na Pražském hradě slavnostně jmenoval Jaroslava Bureše předsedou Vrchního soudu v Praze, a to do roku 2020. Při té příležitosti Klaus pronesl tato závažná slova [144]:

*„Věřím, že teď ve vašem vrchním soudu už bude vše v pořádku, už budete soudit tak dobře, že nebude potřeba, aby se udělovaly nějaké amnestie a milosti. Doufám, že nastane **rajská doba**.“*

Krátce poté tehdejší ministr spravedlnosti Pavel Blažek (ODS) jmenoval místopředsedou Vrchního soudu v Praze Vladimíra Stiboříka, který do jmenování Bureše působil jako předseda tohoto soudu. Na funkci místopředsedy jej navrhl Jaroslav Bureš. I Stibořík byl jmenován do roku 2020 [145]. Připomeňme, že Jaroslav Bureš dlouhá léta patřil mezi tým právních poradců prezidenta Klause a že Václav Klaus se v minulosti opakovaně úporně snažil dostat Jaroslava Bureše na Nejvyšší soud v Brně. O Burešových vazbách na osoby kolem Klause svědčí i následující události.

V létě 2014 přinesly *Lidové noviny* článek nazvaný *Linka lobbisty Ulčáka do justice*, ve kterém jsou citovány části policejních odposlechů. Jsou to zajímavé citace. Vyplývá z nich, že lobbistovi Romanu Janouškovi v souvislosti s jeho autonehodou, při které úmyslně narazil na stojící osobu, následně radil Martin Ulčák – vlivný zákulisní muž s kontakty na představitele justice a politiky. Z odposlechů plyne, že měl Ulčák na jaře 2013 Janouškovi říci [99]:

„Je potřeba zvládnout to kolečko na tom soudu, aby bylo jasné, který soudce to bude řešit. Jakoby rok se musí čekat a po roce to třeba vrátí k došetření. Takhle se pak rozhodne a udělá z toho malou podmínku a proti tomu se státní zástupce odvolá. Odvoláš se ty, pak to půjde na vrchnák a tam už budeme vědět, na koho to spadne. Rozhodne, že nedostane podmínku a budou spravedliví.“

Oním „vrchnákem“ přitom musel být míněn Vrchní soud v Praze, jehož předsedou byl v té době již několik měsíců právě Jaroslav Bureš. A podle zjištění Lidových novin se Ulčák s Burešem znal [99]:

„Tykají si spolu. Chodí hrát tenis do Záběhlic. Tam jezdí i Václav Klaus či jeho známý Milan Velek.“

Jaroslav Bureš odmítl, že by se s Ulčákem scházel v Záběhlicích, i to, že by si tykali [99]. Lze však doložit, že právě v tenisovém areálu v Záběhlicích se v létě 2011 Bureš s Ulčákem bavili u jednoho stolu. Samotný Bureš později v roce 2014 připustil, že Ulčáka v minulosti viděl [99]:

„Pana Ulčáka jsem naposledy viděl někdy loňského roku.“

Lidové noviny správně upozornili, v čem spočívá moc předsedy soudu. Rozhoduje totiž, jakým způsobem budou přiděleny konkrétní kauzy jednotlivým soudcům. A právě v této kompetenci tkví jádro případné manipulace a jedno z nejslabších míst celého soudního rozhodování [99]. Martin Ulčák přitom prokázal dobrou orientaci v dění české justice. Citujme opět úryvek z článku [99]:

„Z policejních odposlechnů například vyplývá, že s několikaměsíčním předstihem předpověděl kariéru trestního soudce a bývalého šéfa Městského soudu v Praze Jana Sváčka. Ten je nyní řadovým soudcem pražského vrchního soudu. A spekuluje se o jeho ambici stanout na postu místopředsedy.

„Až tam nebude Sváček, protože půjde dělat ústavního soudce, anebo půjde k Burešovi dělat místopředsedu, tak tam bude Vávra,“ hlásil Ulčák Janouškovi na počátku loňského roku. A nemýlil se. Poté, co ho loni v létě neschválil do funkce ústavního soudce Senát, se Sváček přesunul na místo řadového soudce u Bureše. Na uvolněný post předsedy Městského soudu v Praze pak přišel Libor Vávra.“

Podle vyjádření tehdejšího premiéra Mirka Topolánka z roku 2009 patřil Ulčák – vedle řady dalších osob – mezi „Klausovy muže“ [99]. Mezi Klausovy muže patřil a patří také Jaroslav Bureš, jak plyne z předchozího textu.

Romana Janouška poslal Vrchní soud v Praze dne 16. září 2014 pravomocně do vězení. Zpřísnil mu přitom trest za jeho přejetí osoby v opilosti ze tří let na čtyři roky a šest měsíců. O Janouškově osudu rozhodovala jako předsedkyně senátu Jaroslava Maternová, která se specializuje na násilné trestné činy a je známá častým udělováním vysokých trestů [149].

Lobbista Martin Ulčák předpověděl dění na Vrchním soudu v Praze správně. Jenom několik dní po Janouškově odsouzení, konkrétně 22. září 2014, proběhlo výběrové řízení na post místopředsedy Vrchního soudu v Praze pro trestní úsek (místopředsedou pro civilní úsek je na tomto soudu Vladimír Stibořík). Na konci září pak média informovala o tom, že vítězem se stal Jan Sváček, kterému je věnována samostatná kapitola. Na tomto místě pouze konstatujeme, že Sváček patřil mezi exporadce prezidenta Klause, právě Klaus se jej opakovaně snažil protlačit na místo ústavního soudce (později to zopakoval nový prezident Miloš Zeman), je znám svými bohatými společenskými kontakty na osoby mimo justici (známé je Sváčkovo tykání s lobbistou, bývalým dlouholetým členem ODS, zastupitelem a radním na Praze 10 v jedné osobě Tomášem Hrdličkou, které bylo zaznamenáno při jejich vzájemném osobním setkání po mnoha letech – a jeho zapření a později přiznání této skutečnosti). Předseda Vrchního soudu v Praze Jaroslav Bureš měl přitom na vítězství Sváčka ve výběrovém řízení, v němž měl pouze jednoho konkurenta, podstatný vliv. Jmenoval totiž čtyři z pěti členů výběrové komise, kteří Sváčkovi následně udělili celkem 39 bodů ze svých 40 možných, zatímco jeho konkurentovi udělili dohromady pouze deset bodů.

Pátým členem komise byl tehdejší první náměstek ministryně spravedlnosti a současný ministr spravedlnosti Robert Pelikán, který však Sváčkovi udělil nulu, zatímco jeho konkurentovi plný počet – tedy deset bodů [148]. I přes toto vítězství tehdejší ministryně spravedlnosti váhala se jmenováním Jana Sváčka na post místopředsedy, což se však velmi nelíbilo předsedovi Jaroslavu Burešovi [147]:

„Instrukce ministryně spravedlnosti nemůže přebít zákon. A ten říká, že ministr jmenuje na návrh předsedy Vrchního soudu v Praze místopředsedu. Nemám žádné pochybnosti. Vítězství bylo jednoznačné.“

Proti jmenování Sváčka na místo místopředsedy Vrchního soudu v Praze pro trestní úsek se otevřeně postavily i některé neziskové organizace a svůj záporný postoj k tomu vyslovil i ministr financí Andrej Babiš. To vše vyústilo v to, že na konci listopadu 2014 Jan Sváček svoji kandidaturu sám stáhl [148]. Poznamenejme, že postoj náměstka Pelikána a také vyjádření ministra Babiše ostře zkritizoval Jaroslav Bureš, který v této souvislosti hovořil o „*bezprecedentním politickém ataku*“ a dodal, že za jeho působení ve funkci ministra spravedlnosti „*neexistovalo, aby náměstek kontroloval ministra*“ [148]. S varováním přišla také Soudcovská unie a Kolegium předsedů krajských soudů, které Babišův výrok označilo za „*populistické gesto*“. Svůj údiv vyjádřil také dlouholetý kritik způsobu výběru soudců a soudních funkcionářů a šéf Nejvyššího správního soudu Josef Baxa, a to především nad skutečností, že se „*kvůli obsazení relativně nedůležitého postu místopředsedy vrchního soudu musel scházet ministr financí s prezidentem*“ [148]. Prezident Miloš Zeman přitom Jana Sváčka podpořil a postoj některých neziskových organizací proti jmenování Sváčka označil za nátlak [148]. Jan Sváček tak zůstává „řadovým“ soudcem Vrchního soudu v Praze (na počátku roku 2015 byl určen zástupcem místopředsedy pro trestní úsek Vladimíra Stiboříka [157]).

V souvislosti se slovy Jaroslava Bureše o „*bezprecedentním politickém ataku*“ ohledně jmenování, resp. nejmenování Sváčka na post soudního funkcionáře, je však třeba také uvést, že samotný Bureš si nedělal těžkou hlavu ani ze závazných nálezů Ústavního soudu. Podle nálezu Ústavního soudu z roku 2010 není přípustné, aby se opakoval mandát soudních funkcionářů, tedy předsedů a místopředsedů soudů všech úrovní. Po sedmi letech tak musí soudce zastávanou funkci opustit, aby své rozhodování nepřizpůsoboval dalšímu udržení křesla [150]. V září 2013 vypršel mandát tehdejšího místopředsedy Vrchního soudu v Praze pro obchodní úsek. Místo toho, aby předseda soudu Bureš vybral jeho nástupce, navrhl ministryni spravedlnosti dotyčného místopředsedu k opětovnému jmenování. A zároveň mu fakticky ponechal pravomoci spojené s vedením úseku obchodního soudnictví, které měl do té doby coby místopředseda soudu na starosti [150]. Na počátku roku 2015 Jaroslav Bureš situaci okomentoval slovy, která se mohou zrodit pouze v hlavě právníka [155]:

„Není pověřený místopředseda, ale je pověřen jednotlivými úkony při výkonu státní správy obchodního úseku.“

Jinými slovy, dotyčný je pověřen dělat ty samé úkony, co dělal jako místopředseda, ale

není pověřen být místopředsedou. A na adresu svých kritiků v této věci Bureš pronesl, že „*to jsou závistivci, kteří by se o tu funkci rádi ucházeli*“, přičemž „*vědí, že by neobstáli, tak se aspoň takto snaží upoutat pozornost*“ [155]. To jsou poměrně nevybíravá slova z úst vysokého justičního činovníka, jenž si zakládá na noblese a vznešenosti. Na jedné straně tedy Jaroslav Bureš nyní kritizuje vliv politiků na justici (v minulosti se naopak snažil jejich vliv posílit), na druhé straně však svévolně přistupuje k závazným nálezům jeho „nadřízených“ kolegů.

Tuto podkapitolu a celé povídání o Jaroslavu Burešovi zakončíme stylově – konstatováním, že i on se v lednu 2015 zúčastnil onoho večírku Pavla Němce v hotelu v historickém srdci Prahy s italským názvem, na němž se sešli expremiéři, exministři, exposlanci, bývalý státní zástupce a další významné postavy. Někteří z nich jsou v současné době trestně stíháni. Podrobně je o této schůzce pojednáno v podkapitole 1.10. Nezbývá než zopakovat slova Václava Klause, který při slavnostním jmenování Jaroslava Bureše do funkce předsedy Vrchního soudu v Praze mimo jiné pronesl: „*Doufám, že nastane rajská doba!*“ [144].

Kapitola 3

Jan Sváček – justiční funkcionář s kontakty

3.1 Životopis v kostce

JUDr. Jan Sváček se narodil 13. července 1957 v Českých Budějovicích. V roce 1980 absolvoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, v letech 1983 až 1987 působil jako soudce Obvodního soudu pro Prahu 6, v roce 1987 přestoupil jako trestní soudce na Obvodní soud pro Prahu 8, kde se rok poté stal náměstkem předsedy a v roce 1990 pak předsedou, ve funkci předsedy Obvodního soudu pro Prahu 8 působil do roku 1996 [206], v roce 1998 přešel na Městský soud v Praze, kde nejprve působil jako místopředseda pro trestní věci a pak od dubna roku 1999 až do roku 2013 jako jeho předseda [164]. Městským soudem v Praze přitom „projde“ přibližně čtvrtina všech soudních rozhodnutí v České republice [228]. Ve funkci předsedy Městského soudu v Praze se Sváček nezdráhal ostře napadnout špatnou práci českých soudců – například při projednávání návrhu novely zákona o soudech a soudcích prohlásil, že soudci jsou sami k sobě nekritičtí a bagatelizují své chyby. „*Přestaňme si hrát na zakonzervovanou elitu národa, kterou nejsme,*“ vzkázal [163]. Podle vlastních slov z dubna 2003 sám podal v rámci celé pražské justice celkem pětadvacet návrhů na zahájení kárného řízení, z nichž dva skončily odvoláním provinilého soudce z funkce [164]. V průběhu soudu s někdejším pokladníkem ODS Liborem Novákem se postavil i tehdejšímu šéfovi Poslanecké sněmovny a zároveň šéfovi ODS v jedné osobě Václavu Klausovi, který v dubnu 2000 vyjádřil obavy, aby se z líčení s Novákem nestal „*politický proces*“. Sváček Klausovi vzkázal, že jeho povinností je chránit soudce před všemi vnějšími vlivy, které by měly zasahovat do jejich nezávislého rozhodování a Klausova slova označil za nešťastná a za neetická [160], [163]. Poté, co se Václav Klaus stal prezidentem, navrhl Jana Sváčka do týmu svých právních poradců, což Sváček na jaře 2003 přijal. Takřka vzápětí mu Klaus nabídl i pozici soudce Ústavního soudu, kterou však Sváček odmítl [163]. V létě 2003 odmítl i nabídku stát se ministrem spravedlnosti, která mu byla učiněna tehdejším ministrem Pavlem Rychetským, který odcházel na Ústavní soud [163]. V roce 2004 vyslovil požadavek, aby policie neinformovala novináře a uchovávala v tajnosti jakákoli

vyšetřování nebo obvinění soudců až do případného pravomocného rozsudku, a to s odkazem na rezoluci OSN, ke které se v roce 1985 připojilo tehdejší Československo [165]. Když v roce 2005 jistá soudkyně Obvodního soudu pro Prahu 2 odmítla vydat do Kataru odsouzeného katarského prince za sexuální zneužívání dívek, přestože o tom rozhodl tehdejší ministr spravedlnosti Pavel Němec, napsal tehdejší místopředseda Nejvyššího soudu Pavel Kučera Sváčkovi dopis, aby na neposlušnou soudkyni podal kárnou žalobu. Sváček však dal soudkyni dopis přečíst a odložil jej. V říjnu 2009 obdržel stříbrnou medaili Antonína rytíře Randy za rok 2009 od Jednoty českých právníků, a to z rukou předsedy Jednoty Otakara Motejla [212]. V lednu 2011 Sváček v televizním pořadu nepravdivě sdělil, že byl pouze kandidátem členství v KSČ do léta roku 1989, ve skutečnosti však byl kandidátem členství v KSČ dva roky a v létě 1989 do KSČ vstoupil [206], [207]. Paměť mu selhala také v případě jeho rozhodného zapření týkání si s bývalým dlouholetým členem ODS, zastupitelem a radním na Praze 10 v jedné osobě Tomášem Hrdličkou (později se Sváček přiznal, že si s Hrdličkou tykají) [237], [209]. V únoru 2012 Senát Parlamentu České republiky nezvolil Sváčka na post ústavního soudce, na který jej navrhl tehdejší prezident Václav Klaus, podobně, jako jej na tuto pozici nezvolil Senát v létě 2013, kdy Sváčka navrhl nový prezident Miloš Zeman [213], [214]. V roce 2012 ustanovil při insolvenčním řízení se společností KEY INVESTMENTS, jíž svěřilo peníze i Klausovo Centrum pro ekonomiku a politiku, českobudějovického insolvenčního správce, který následně neuznal některé pohledávky věřitelů ve výši kolem půl miliardy korun [223]. Sváček se několikrát postavil proti soudci Ondřeji Havlínovi (nechtěl jej přijmout do funkce soudce, podal na něj trestní oznámení) ještě předtím, než byl tento soudce zatčen a poslán do vazby v souvislosti s jeho trestním stíháním [230]. Po vypršení mandátu předsedy Městského soudu v Praze Sváček nastoupil v září 2013 jako trestní soudce na Vrchní soud v Praze [231]. V září 2014 Sváček zvítězil ve výběrovém řízení na post místopředsedy Vrchního soudu v Praze pro trestní úsek (více v podkapitole 2.8), i pod mediálním tlakem však v listopadu téhož roku svoji kandidaturu na tento post sám stáhl [148]. V lednu 2015 se objevil jako zástupce místopředsedy Vrchního soudu v Praze pro trestní úsek [157].

3.2 Kamarád z kauzy H-System

Rušný společenský život nabízí spoustu příležitostí k navazování kontaktů. A zvláště v malé České republice. Člověk obejde několik společenských akcí nebo si zajde několikrát zasportovat a najednou se „zná“ s univerzitním profesorem, vrcholovým sportovcem, politikem nebo s podnikatelem. Nelze zabránit tomu, když se najednou takový váš sportovní kolega ocitne v hledáčku policie a třeba skončí u soudu. Těžká chvíle ale nastane, když jste shodou okolností předsedou takového soudu. Může to být delikátní situace.

V devadesátých letech svěřilo přes tisíc naivních a důvěřivých občanů přibližně miliardu korun podnikateli, který sliboval výstavbu levných bytů a domů. Naivní důvěřivci o svoje často celoživotní úspory přišli. Oním podnikatelem a také hlavou celého podvodu byl Petr Smetka a spolu s ním se na tomto miliardovém podvodu – mimo dalších osob – podíleli

také další tři manažeři společnosti H-SYSTEM, která měla projekt realizovat. Kauza ale měla ještě jednu větev s obdobnou škodou. V lednu 2003 byla policií obviněna skupina lidí kolem pražské pobočky Komerční banky, jež měla Smetkovi v podvodu pomáhat. Byl mezi nimi i bývalý náměstek ředitele pražské pobočky Komerční banky Oldřich Machalický. Nedlouho poté, kdy policie předala bývalému náměstkovi obvinění, si Machalický do svého diáře poznamenal [239]:

„Zlikvidovat složky v trezoru – Pecič. Účty převést na Lucku a Simču (Machalického dcery – pozn. red.). Zlikvidovat bezpečnostní schránku. Vynulovat mobil, vybrat devizové konto – rodiče? Konzultace Ilja nebo Sváček: Jak dlouho trvá blokáce majetku? Intervence Ilja.“

Onen „Pecič“ byl bosenskosrbský podnikatel Ranko Pecič, již tehdy letitý přítel tehdejšího prezidenta Václava Klause, onen „Sváček“ byl Jan Sváček, v té době předseda Městského soudu v Praze a onen „Ilja“ byl středočeský státní zástupce Ilja Pužej [239]. Všechny spojovala společná láska k tenisu. Soudce Sváček a státní zástupce Pužej následně tvrdili, že bankéř Machalický jejich jména zneužil [239]. Janu Sváčkovi se něco podobného, bohužel, stane ještě dvakrát – jeho jméno se objeví v policejním odposlechu hovoru mezi jeho kolegou soudcem a hlavou konkurzní mafie Vladislavem Větrovcem (více v podkapitole 3.3) a mnohem později také v odposlechu hovoru mezi lobbistou Martinem Ulčákem a lobbistou Romanem Janouškem (více v podkapitole 2.8). V jednom z těchto dvou dalších případů bude Sváček také tvrdit, že bylo jeho jméno zneužito. Ale vraťme se zpět k Machalickému. Sváček o tom, jak se ocitl v jeho diáři, řekl [239]:

„Seznámil jsem se s ním na tenise před třemi lety a od té doby jsem ho neviděl. Totéž jsem řekl i vyšetřovateli.“

Analogicky reagoval i státní zástupce Pužej: *„Hrávám s ním tenis. Nic víc.“* [239]. Poznamenejme, že v prosinci 2004 podal dozorující státní zástupce na Oldřicha Machalického, samotného Petra Smetku a na dalších pět osob (mezi nimi byl další náměstek ředitele pobočky Komerční banky Vladimír Gulla, znalec Jan Richter, manažeři H-SYSTEMU Ladislav Tůma a Jaroslav Vítek a Smetkův spolupracovník Karel Mazánek) obžalobu k Městskému soudu v Praze v souvislosti s jejich podílem na podvodném vylákání úvěrů z Komerční banky v letech 1993 až 1994 převyšujících 800 milionů korun [241], [242]. Předseda tohoto soudu Jan Sváček se ocitl současně mezi svědky. Mezi svědky se ale také ocitla tehdejší první dáma Livie Klausová (její jméno figurovalo na seznamu lidí, kteří se na počátku 90. let neúspěšně pokusili založit banku s Petrem Smetkou [243], [244]). Obžaloby se již nedožil bývalý ředitel pobočky Komerční banky Miloslav Novák, jenž se v době, kdy byl pouze obviněn, zastřelil [241]. A jak tato větev kauzy kolem společnosti H-SYSTEM dopadla? Čtenář by neměl být překvapen. V březnu 2011 v neveřejném zasedání Vrchní soud v Praze potvrdil předchozí rozhodnutí Městského soudu v Praze o zastavení stíhání šesti osob (Smetkovo stíhání v této větvi bylo již předtím zastaveno, neboť byl již odsouzen na 12 let v jiné větvi kauzy H-System a přísnější trest již nemohl dostat). Jednání obžalovaných podle soudu nešlo kvalifikovat jako podvod. V úvahu prý přicházelo porušování povinnosti

při správě cizího majetku, v takovém případě ale bylo trestní stíhání promlčeno [241]. V té době byl místopředsedou Vrchního soudu v Praze Jaroslav Bureš a předsedou Městského soudu v Praze Jan Sváček – oba patřili mezi oblíbence prezidenta Václava Klause. Druhou větev kauzy společnosti H-SYSTEM, jež se týkala miliardového poškození oné tisícovky důvěřivců, zastavila v lednu 2013 amnestie prezidenta Klause. V této druhé větvi kauzy se obžalovaní a posléze nepravomocně odsouzení (až na devět a půl roku za mříže) stali díky amnestii nevinnými lidmi. Podstatnou negativní roli v tom sehrál Vrchní soud v Praze, zcela odlišné postoje zastával předseda senátu Městského soudu v Praze (více v podkapitole 2.7). Ten zastával zcela odlišné postoje i ve srovnání se svým kolegou z téhož soudu, jenž vynesl verdikt ohledně větve kauzy z této podkapitoly.

3.3 Omylem v odposleších

Stát se to může každému. Považujete někoho za letitého přítele a kolegu, se kterým se pracovně stýkáte, a ten vás najednou zradí. Zabolí to. Mimo přirozené duševní újmy to ale dotýčeného může poškodit nebo dokonce ohrozit třeba i v kariéře. A to pak „přestává legrace“. Zvláště, když se dozvíte, že člověk, kterému jste léta věřili, se stýkal s velmi pochybnými existencemi. Například s prorektorem soukromé vysoké školy. Před takovým akademikem je pochopitelně třeba být na pozoru. A kategoricky se od něj distancovat. Ale proč vlastně?

V lednu 2004 tehdejší ministr spravedlnosti Karel Čermák postavil dočasně „mimo službu“ soudce Nejvyššího soudu Zdeňka Sováka. Ten spolu se státním zástupcem Liborem Nedorostem z Nejvyššího státního zastupitelství, jemuž byl rovněž pozastaven výkon funkce, čelil obvinění, že opisovali od svých kolegů texty z odborných knih a pod svými jmény je následně publikovali v časopisech a v dalších odborných publikacích [177]. Mezi plagiátory se ale objevila i další jména, například jméno někdejšího prorektora soukromé Vysoké školy Karla Engliše v Brně Vladislava Větrovce, pod některými texty se objevilo i jméno soudce Jiřího Berky z Ústí nad Labem, který byl v té době obviněn ze zneužití pravomoci veřejného činitele kvůli konkurzu na Union banku [177]. Konkurzní mafii soudce Berky byl věnován úvod tohoto textu.

Po roce však nový ministr spravedlnosti Pavel Němec verdikt o pozastavení výkonu funkce zrušil a Zdeněk Sovák začal znovu soudit, byl však přidělen k Vrchnímu soudu v Praze. Ministr Němec tak rozhodl s odůvodněním, že policejní vyšetřování „*v tak banální věci*“ trvá příliš dlouho [178]. Mluvíci ministerstva však uvedl, že v případě obžaloby Sováka a jeho postavení před soud mu ministr Němec výkon soudcovské funkce znovu pozastaví. Na přelomu května a června 2005 skutečně policie předala státnímu zástupci návrh na obžalobu, ve které žalobci navrhla, aby Zdeňka Sováka, Libora Nedorosta a Vladislava Větrovce obžaloval z porušování autorských práv a z podvodu [178]. Poslední z trojice, Vladislav Větrovec, v té době čelil kromě trestního stíhání za opisování cizích textů mnohem závažnějšímu obvinění – měl být hlavou zločinného spolčení v kauze konkurzní mafie kolem ústeckého soudce Jiřího Berky, díky čemuž Větrovec strávil rok ve vazbě [178].

Ministr Němec však kvůli plagiátorství Sovákovi funkci soudce pozastavit nemusel. Nedlouho po podání obžaloby totiž plagiátoři začali s poškozenými jednat o dohodě o narovnání, k níž později skutečně došlo u Obvodního soudu pro Prahu 10. Proti tomu ale státní zástupce podal stížnost, kterou však v srpnu 2006 Sváčkův Městský soud v Praze zamítl. Soudce Roman Podlešák z Obvodního soudu pro Prahu 10 k tomu řekl [179]:

„Zastavení stíhání je pravomocné, na všechny tři bude hleděno jako na osoby bezúhonné. Jestli se tím případem bude někdo dál zabývat, to vám v tuto chvíli nedokážu říct.“

Poznamenejme, že v dohodě o narovnání se všichni zavázali, že se autorům veřejně omluví ve dvou nejčtenějších právnických periodikách, zároveň musel každý složit na veřejně prospěšné účely částku 100 000 korun, jež měla být užita na pomoc obětem trestných činů [179]. Věcí se později zabýval i Nejvyšší soud a kárný senát Vrchního soudu v Olomouci, avšak k dalšímu postihu soudce Zdeňka Sováka již nedošlo [180].

Uvedená skutečnost, že Sváčkův Městský soud v Praze rozhodl ve prospěch trojice plagiátorů včetně soudce Sováka a vysokoškolského pedagoga Větrovce, není pochopitelně „nic proti ničemu“. Sluší se ale poznamenat, že k tomuto rozhodnutí došlo půl roku poté, kdy Česká televize zveřejnila některé části dřívějších policejních odposlechnů, které dokládají přátelské vztahy Zdeňka Sováka a Vladislava Větrovce, jenž byl později stíhán coby hlava konkurzní mafie kolem soudce Jiřího Berky. A v telefonickém hovoru Sováka a Větrovce zazní i jméno Jana Sváčka. Uveďme přepis části hovoru, který zazněl v České televizi v pořadu *Události, komentáře* v únoru 2006 [181]:

Zdeněk Sovák (mluví k Větrovcovi): *„Zatím je to v optimální podobě, volal mi pan předseda Městského soudu, který říkal, že se velice těší na naši dnešní schůzku. Říkal, že by to měl do půl desáté stačit.“*

Podle autora televizní reportáže se v telefonickém hovoru, který pocházel z doby, kdy oběma pánům hrozilo stíhání za plagiátorství, následně Sovák s Větrovcem baví o tom, že schůzka proběhla [181]:

Vladislav Větrovec (mluví k Sovákovi): *„Já tě zdravím bráško, ahoj, tak jak jsi se vyspinkal?“*

Zdeněk Sovák (mluví k Větrovcovi): *„No teda kamaráde, už jsem trošičku pohromadě. (...) Bylo to velmi fajn a i ten Honzík, že se tam objevil, teda jako Sváčků, tak to myslím taky bylo...“*

Vladislav Větrovec: *„Nabídl mně tykání.“*

Samotný Jan Sváček setkání s Vladislavem Větrovcem odmítl a kategoricky v reportáži prohlásil [181]:

„Naprosto vylučuju. Nikdy jsem se s panem Větrovcem nesetkal.“

Takové kategorické odmítnutí je ale podivné. Citovaný telefonický hovor totiž proběhl v době, kdy Větrovec ještě nebyl obviněn z účasti na konkurzní mafii kolem soudce Berky, v době pořízení nahrávky hovoru mohl být Větrovec obviněn nanejvýše z plagiátorství odborných textů a z podvodu s tím souvisejícím – stejně jako Sváčkův přítel a kolega Sovák. Jan Sváček přitom později přiznal, že se se Sovákem pracovní stýkal a Sovákovo obvinění z plagiátorství mu v tom nezabránilo. Proč tedy Sváček tak kategoricky popřel, že by se kdy setkal s poměrně ctihodnou osobou, jakou by vysokoškolský pedagog a prorektor vysoké školy měl být? V zásadě by na tom přece nebylo nic tak špatného. Problém však je v tom, že v době mezi pořízením nahrávky hovoru a jejím zveřejněním byl Větrovec policií obviněn z účasti na konkurzní mafii kolem soudce Berky, kdežto Sváčkův kolega Sovák nikoli. A to je podstatný rozdíl – a také potenciální důvod setkání s Větrovcem zatajit. Několik dní po zveřejnění nahrávky Sváček svoje odmítnutí zopakoval [170]:

„Prohlašuji, že obviněného Větrovce ani další osoby, které jsou v této kauze trestně stíhány neznám, nikdy jsem se s nimi osobně nesetkal. Nikdy jsem s nimi osobně nejednal ani jiným způsobem nekomunikoval. Nikdy jsem pro ně nic nevyřizoval. Nikdy jsem s nimi nebyl v osobním kontaktu. Pokud někdo tvrdí opak, je to lež.“

V tomto Sváčkově prohlášení už tak kategorické popření jeho setkání s Větrovcem není. Je to jenom detail, ale Sváček zde nehovoří o „panu Větrovcovi“, nýbrž o „obviněném Větrovcovi“, přičemž se zde negativně vymezuje vůči stíhaným osobám kolem konkurzní mafie soudce Berky (nikoli však kolem plagiátorské aféry), jejíž hlavou byl právě Větrovec, a mezi které patřila řada významných činníků, nikoli však soudce Sovák (vizte úvod tohoto textu). Plagiátorská aféra byla paralelní kauza. Sváček nicméně přiznal, že se pracovní se Sovákem stýkal, avšak neřešil s ním „tyto věci“ [171]:

„Nikdy jsem s ním ale nehovořil o těchto věcech, on mě ani o nic nežádal.“

Sváček také na adresu svého letitého přítele Zdeňka Sováka po zveřejnění policejních odposlechů prohlásil, že s ním už nechce hovořit [171]:

„On mi ublížil, poškodil mě. Nevím, proč to udělal, jediné, co vím, je to, že nemám v úmyslu s ním komunikovat.“

Podle Sváčka jeho jméno použily dvě odposlouchávané osoby, pročez zcela správně konstatoval: *„Tomu se ovšem účinně bránit nemohu.“* [171]. Samotný Zdeněk Sovák však ještě na konci února 2006 v rámci interního prošetřování připustil, že ho o schůzku se Sváčkem *„mohl požádat stíhaný Vladislav Větrovec v době, kdy nebyl trestně stíhán a působil na brněnské Vysoké škole Karla Engliš“* [172]. Je to celé podivné. Připusťme, že Jan Sváček měl pravdu a že si jeho jméno Sovák v soukromém telefonickém hovoru vzal „jen tak“ do úst. Je to možné – lidé se rádi chlubí i možnostmi, které ve skutečnosti nemají. Sovák se

však se Sváčkem pracovně stýkal, jak ostatně přiznal sám Sváček, a byli to letití přátelé [172]. Mimoto, člověk si může vymyslet, že něco skrze svoje smyšlené kontakty pro někoho zařídí, a následně přiznat, že se to prostě – bohužel – zařídit nepodařilo. Problém však je, když se sám takový „chorobný lhář“ či „vejtaha“ ocitne ve stejné situaci, v jaké je i dotyčný důvěřivec, kterému byla slíbena intervence. Vymyslet si a jednat tak, že zařídím ve svůj vlastní a v kolegův prospěch u někoho třetího intervenci a předem vědět, že takovou možnost nemám, zavání pochybnostmi o duševním zdraví – člověk zpravidla nemá potřebu dělat dojem sám na sebe. V neprospěch Sváčkovy verze hovoří i to, že to byl právě jeho Městský soud v Praze, který v létě 2006 rozhodl ve prospěch trojice, v níž byl soudce Sovák a vysokoškolský pedagog Větrovec. A nakonec, Sváčkovo jméno bude později figurovat i v jiných uniklých odposleších a Jan Sváček bude opět říkat, že si jeho jméno dotyční vzali pouze bezdůvodně do úst. Pochopitelně i to mohla být jen náhoda.

Poznamenejme, že někdejší soudce Nejvyššího soudu Zdeněk Sovák měl s Vladislavem Větrovcem velmi úzké styky. Podle policejních odposlechlů mu Větrovec dával často k dispozici například auto s řidičem [181]. Jejich spolupráce patrně vedla k oboustranné spokojenosti. Když v listopadu 2003 soudce Nejvyššího soudu Sovák nezvládl v silné opilosti řízení svého automobilu a u Lovosic narazil do rodinného domu, policisté mu v krvi naměřili téměř 2,5 promile alkoholu [175]. Po nehodě zavolaal Sovákův přítel a místní soudce Josef Knotek právě Větrovcovi a požádal ho, aby se o nehodě nikdo nedozvěděl. Sovákovu nehodu řešila přestupková komise radnice v Lovosicích. Do případu se proto zapojil i místostarosta Lovosic a člen vedení ODS v Ústeckém kraji Miroslav Závada [176]. Výsledek? Sovák i přes svoji opilost a způsobenou škodu za 220 tisíc korun vyvázl pouze s pokutou ve výši 1 500 korun (slovy tisíc pět set korun) [181]. O kontuře trestu informoval Zdeňka Sováka samotný Vladislav Větrovec, jak plyne ze zveřejněných odposlechlů [183]:

Vladislav Větrovec (mluví k Sovákovi): „*Šelmičky (...) říkaly, že by to vyřešily jakousi drobnou pokutou.*“

Zdeněk Sovák (mluví k Větrovcovi): „*Ale prosím tě. Až takhle?*“

V důsledku „úřednické chyby“ na tehdejším Ministerstvu spravedlnosti, vedeného Pavlem Němcem, unikl Sovák i kárné žalobě za zavinění této dopravní nehody. Jaká že to byla „chyba“? Ministerští úředníci prostě promeškali dvouletou promlčecí lhůtu pro podání kárné žaloby. Tehdejší mluvčí ministerstva si postěžoval [175]:

„*V době, kdy k nehodě došlo i kdy o kauze referovala televize, mělo ministerstvo jiné vedení. Nás o této věci po nástupu do úřadu nikdo neinformoval, předchozí ministr nic nenahlásil. Nikdo z nás o tom nevěděl.*“

Němec a ani jeho budoucí podřízení na Ministerstvu spravedlnosti prostě nesledovali televizi. Je to škoda. Sovák byl v minulosti nejen členem Klausovy prezidentské komise, která doporučovala kandidáty na soudce Ústavního soudu, ale ještě jako soudce Nejvyššího soudu předsedal v roce 2001 senátu, jenž osvobodil staršího syna tehdejšího televizního magnáta

Vladimíra Železného Davida, kterého soudy nižší instance poslaly na pět let do vězení za znásilnění [177]. Stalo se tak poté, kdy tehdejší ministr spravedlnosti Jaroslav Bureš podal proti pravomocným rozsudkům nižších stupňů stížnost k Nejvyššímu soudu ve prospěch Davida Železného [184]. Ten přitom byl již předtím odsouzen do vězení za jiné znásilnění a po uplynutí poloviny trestu byl z vězení propuštěn na podmínku [185]. Úhrnný pětiletý trest, který mu byl zrušen, byl za obě znásilnění [185].

Krátce po zveřejnění policejních odposlechů v únoru 2006, ze kterých jsme citovali, tehdejší ministr spravedlnosti Pavel Němec opět dočasně zprostil Sováka funkce soudce [176]. Stalo se tak v důsledku značného mediálního rozruchu, jenž nahrávky vyvolaly. V tehdejší tiskovém prohlášení Ministerstva spravedlnosti se uvádí, že důvodem zproštění funkce je nejen Sovákovo stíhání pro dopravní nehodu pod vlivem alkoholu, ale také způsob „*jakým se snažil využitím známostí s dalšími osobami odpovědnosti za tento skutek vyhnout*“ [176]. Ministerstvu vůbec vadily jeho neobvyklé vztahy s lidmi, kteří byli v té době stíháni pro závažnou trestnou činnost [176]:

„Jednání JUDr. Sováka v tomto směru je zcela neslučitelné s postavením soudce.“

O půl roku později mediální zájem opadl a navíc, jak jsme již uvedli, Sváčkův Městský soud v Praze rozhodl ve prospěch trojice plagiátorů, do níž patřili také Sovák a Větrovec. Ani ne za měsíc poté ministr spravedlnosti Pavel Němec vrátil Zdeňka Sováka zpět do funkce soudce Vrchního soudu v Praze [182]. Zjevně mu předchází Sovákovo jednání nejen v souvislosti s jeho autonehodou přestalo vadit. A Sovákovo plagiátorství „zahladil“ Sváčkův Městský soud v Praze. Vše tedy bylo opět v pořádku. Nechtěným důsledkem ministrova opětovného vrácení Sováka do funkce soudce však je, že tím ministr oficiálně potvrdil svoji důvěru v Sováka a v jeho verzi vzájemného sporu se Sváčkem, jenž se týkal existence či neexistence Sváčkovy schůzky s Vladislavem Větrovcem a případné Sváčkovy angažovanosti v jejich záležitosti. Paradoxem snad je, že v současnosti jsou Jan Sváček i Zdeněk Sovák kolegové – oba jsou soudci Vrchního soudu v Praze.

3.4 Prostě dobré reference

Stát se soudcem není zase tak těžké, jak by se mohlo na první pohled zdát. V zásadě postačí mít právnické vzdělání a dobré reference – a někoho vlivného, kdo vás do této funkce navrhne. A velmi pomůže, když je na vaší straně i prezident republiky, který vás do funkce soudce jmenuje. Všechny tyto podmínky Karel Kudláček splnil. Jan Sváček jej navrhl a prezident Václav Klaus jej v listopadu 2006 jmenoval soudcem. Ale kdo Kudláček vlastně je?

Na počátku osmdesátých let měl Karel Kudláček čerstvý diplom z právnické fakulty, knížku dokládající jeho členství v tehdejší komunistické straně a prokurátorskou zkoušku s výsledkem „*výtečně způsobilý*“ [203]. Jeho kariéra začala na tehdejší vojenské prokuratuře a byla úspěšná – Kudláček to „dotáhl“ až na krajského náměstka. Podle jistého

advokáta, který před listopadovými událostmi roku 1989 zastupoval disidenty, byli vojenští prokurátoři „*ti nejkovanější a nejprověřenější – prostě loajální komunisté*“ [203]. Být loajální nemusí být vždy špatná vlastnost, naopak, taková vlastnost může být velmi vítána. V devadesátých letech Karel Kudláček pracoval jako právník v Komerční bance, jež podnikateli Petru Smetkovi půjčila peníze na „bohulibý“ projekt výstavby levných bytů a rodinných domů, který vešel do obecného podvědomí pod označením „H-System“ [200]. Ano, jedná se o ten projekt, ve kterém přibližně tisícovka důvěřivců přišla o své vložené úspory, určené na bydlení. Přestože Smetka úvěry nesplácel, banka je nevymáhala. Lidé, kteří si od společnosti H-SYSTEM kupovali byty, nevěděli, že společnost je zadlužená [200].

To ale není vše. Kudláček později pracoval jako správce konkurzní podstaty zkrachovalé společnosti H-SYSTEM. Ze své funkce měl tehdy zajistit majetek zkrachovalé společnosti, místo toho ovšem část pozemků na třicet let pronajal, aniž bylo jasné, za jakou finanční částku [200]. Jiné pozemky zase přichystal na nevýhodný prodej. A když se přidalo podezření, že věřitelům zatajoval informace, soud ho odvolal pro „*naprosté selhání*“ s tím, že vyvést majetek z firmy byl Kudláčkův předem připravený plán, a nikoli pouhé lajdáctví [200], [202]. Kudláček pak pokračoval v práci konkurzního správce a nejméně v jednom případě se ocitl v podezření, že dával zakázky spřízněné firmě [202].

V roce 2006 navrhl Jan Sváček coby předseda Městského soudu v Praze Karla Kudláčka ke jmenování soudcem. Do zdůvodnění uvedl, že „*jmenovaný splňuje všechny předpoklady včetně morálních*“ [203]. O čtyři roky později, když se Sváčka na jeho zdůvodnění zeptal novinář *Hospodářských novin*, Sváček odvětil, že o Kudláčkově machinacích při konkurzu H-SYSTEMu nevěděl [203]. O Kudláčkově kariéře ve vojenské prokuratuře však vědět musel, neboť byla uvedena v životopisu, který Sváček poslal na Ministerstvo spravedlnosti spolu s návrhem na jmenování. V roce 2010 k tomu Sváček řekl [203]:

„*To ano, ale měl jsem na něj dobré reference.*“

Prostě dobré reference. Připomíná to scénu z jednoho známého filmu, ve které z úst herce Františka Peterky na adresu STS Chvojkovice-Brod zazní: „*No, zřejmě slušnej oddíl, no...*“ To jsme ale trochu předběhli.

V listopadu 2006 byl Karel Kudláček prezidentem Klausem jmenován soudcem, načež nastoupil na Obvodní soud pro Prahu 1. Tam čtyři roky rozhodoval důležité trestní kauzy. Upozornil na sebe některými nezvykle mírnými rozsudky. Například podnikateli Pavlu Žákovi, který pod cenou rozprodal státní majetek v hodnotě 215 milionů korun, Kudláček uložil pouze podmíněný trest s tím, že škoda nebyla „astronomická“ [205]. Při vyhlášení rozsudku řekl:

„*Soud přihlédl k dosavadní bezúhonnosti a výši škody.*“

Jednalo se přitom o krystalický příklad „tunelu“: podnikatel Žák rozprodával domy a pozemky bývalého Fondu dětí a mládeže nebývale levně a navíc tak, aby je mohl koupit pouze ten „správný“ zájemce [203].

V září 2010 se Kudláček na vlastní žádost přesunul z Obvodního soudu pro Prahu 1 na Krajský soud v Hradci Králové, a to do insolvenčního úseku – tedy k věcem, jejichž podstatu dobře znal ze svého dřívějšího mnohaletého působení [200]. Na pardubické pobočce tohoto soudu působí dodnes.

Poznamenejme, že podle zákona nemůže být soudce odvolán za své činy pocházející z doby, kdy nepůsobil v justici [202]. Podle článku *Hospodářských novin* z roku 2010 novin nikdo podrobně nezkoumá ani minulost kandidátů na pozice soudců a ani jejich profesionální dráhu [202]. Zdá se vám to nemožné? Tehdejší náměstek ministra spravedlnosti tuto skutečnost v roce 2010 sám přiznal a projevil odhodlání to změnit [202]:

„Tuhle věc chceme změnit. Tak aby při jmenování soudcem hrála roli například dosavadní kariéra a vzdělání.“

Čtenář patrně bude jen s obtížemi věřit, že takové vyjádření nepronesl nějaký předlistopadový proletářský politik, který se stal terčem posměchu širokých mas obyvatel, ale náměstek pravického ministra spravedlnosti po dvaceti letech intenzivního budování tržního systému. Ve vyjádření však zaujme i slůvko „například“. Tedy, dosavadní kariéra nebo vzdělání kandidáta na soudce mohou **například** hrát roli, ale není to nezbytně nutné. Patrně jsou tedy i jiné a důležitější předpoklady, které pan náměstek již nesdělil. Je to škoda. Co zbývá? Osobní odvaha a statečnost se nejlépe prokazuje kariérou. Vyjma trestní bezúhonnosti, duševní svéprávnosti a dosažení minimálního věku je pak obtížné si ty zbývající požadavky domyslet. Nebo naopak to obtížné vůbec není...

3.5 Zbytečně se do toho zaplétat

V lednu 2011 odvysílala televize PRIMA reportáž, která se týkala Ministerstvem spravedlnosti zveřejněného seznamů aktivních soudců a státních zástupců s komunistickou minulostí [207]. Podle redaktora pořadu celkem 618 aktivních soudců a 359 státních zástupců vlastnilo před listopadem 1989 legitimaci člena tehdejší Komunistické strany Československa (KSČ). To je zhruba pětina soudců a třetina státních zástupců. Povinnost nezamlčovat stranickou minulost představitelů justice nařídil nedlouho předtím Ústavní soud [207]. Podle odtažených informací mělo komunistickou minulost celé tehdejší vedení Vrchního soudu v Praze, komunistickou minulost měla také více než čtvrtina soudců Městského soudu v Praze, včetně jeho tehdejšího předsedy Jana Sváčka a místopředsedy Luboše Vlasáka. V reportáži se k tomu Jan Sváček vyjádřil následovně [207]:

„V mém případě se jednalo o kandidátství do roku 89 a do léta 89. Asi půl roku, několik měsíců. Víc se asi k tomu nebudu vyjadřovat, protože myslím, že bychom se zbytečně do toho zaplétali.“

Na této odpovědi je zajímavý nejvíce její konec. Pokud si Jan Sváček nemohl na některé

details ze své minulosti vzpomenout, což by se dalo vzhledem k uplynulé době pochopit, mohl jednoduše přiznat, že si to přesně nepamatuje – a nic k tomu neříkat. Ale celá konstrukce věty je odlišná a ona obava o „zbytečném zaplétání se“ dávala tušit, že to celé může být i jinak. A po čase se ukázalo, že to skutečně také bylo jinak. Bývalá disidentka a právnička Hana Marvanová se totiž po čase vyjádřila, že podle Národního archivu byl Jan Sváček kandidátem členství v KSČ od června 1987 po dobu dvou let a následně na konci června 1989 do KSČ vstoupil [207], [206]. Sám Sváček ostatně později několikrát otevřeně přiznal, že skutečně byl půl roku členem KSČ. Necelý rok poté, kdy v televizi PRIMA hovořil toliko o svém kandidátství a krátce poté, kdy Marvanová upozornila na jeho nepřesnost v této věci, se Sváček ucházel o post ústavního soudce, na který jej navrhl prezident Václav Klaus. O tom, zda se Jan Sváček skutečně stane ústavním soudcem, ale rozhodoval Senát Parlamentu České republiky. Před členy jednoho z výborů Senátu Sváček ke svému členství v KSČ prohlásil [210]:

„Nemám nic na svou obhajobu. (...) Tuto svou skvrnu jsem nikdy neskrýval.“

Při schůzi Senátu dne 8. února 2012 Sváček zopakoval, že se v létě 1989 stal členem KSČ a v té souvislosti poznamenal [211]:

„Pokud jde o tento bod mého životopisu, nemám nic na svou obhajobu. Pouze to, že se jednalo v pořadí o druhou nabídku. Ta první přišla v roce 1980, v souvislosti s tím, že jsem se velmi, velmi ucházel o místo v advokacii, což v té době bez stranické příslušnosti nebylo možné. Zvolil jsem proto kariéru justičního čekatele.“

Poznamenejme, že Senát jej nakonec neschválil do funkce soudce Ústavního soudu, což mluvčí tehdejšího prezidenta Václava Klause okomentoval slovy [213]:

„Země přišla o možnost mít dobrého ústavního soudce.“

Jan Sváček byl do téže funkce navržen i v létě 2013 novým prezidentem Milošem Zemanem. Ten dokonce svého kandidáta přišel podpořit před volbou do Senátu Parlamentu České Republiky a při té příležitosti uvedl [215]:

„V naší společnosti je každý člověk, který vynikne v nějaké profesi, obklopen narůstající vlnou závidění a k ní se vážící vlnou pomluv. Tato vlna pomluv je často generována právě těmi, kdo nebyli úspěšní a kdo si takto kompenzují svůj komplex méněcennosti.“

V souvislosti s těmito závažnými psychologickými argumenty prezidenta Zemana ke Sváčkově kandidatuře na pozici ústavního soudce uvedme také slova bývalé místopředsedkyně Ústavního soudu a současné senátorky Elišky Wagnerové, která v téže době na Sváčkovu kandidaturu pronesla pádné odborné protiargumenty [215]:

„Prakticky několik desetiletí vykonává předsednické, dříve místopředsednické funkce a prak-

ticky nesoudí. Není známé jediné rozhodnutí, které by připravoval jako zpravodaj, jež by řešilo nějaký významný ústavně-právní problém. V oblasti ústavního práva nepublikuje, jeho krátké články a stati se zabývají organizačními aspekty soudnictví a v poslední dekádě neuvádí ani žádnou stať z oboru trestního či rodinného práva, jež mají být jeho odborností.“

Ale i Eliška Wagnerová se může mýlit. Podle článku *Respektu* vyjádřili prezidentu Zemanovi svoje výhrady ke Sváčkově kandidatuře také předseda Nejvyššího správního soudu Josef Baxa a tehdejší předsedkyně Nejvyššího soudu Iva Brožová [232]. Ale i to může být málo. Dejme proto prostor samotnému Janu Sváčkovi, který v březnu 2005 v souvislosti s jakýmsi rozhodnutím prezidenta Klause napsal do deníku *Právo* článek, ve kterém považoval za důležité čtenáře explicitně upozornit, že není odborníkem na ústavní právo [217]:

„Předně zdůrazňuji, že nejsem odborník na ústavní právo, a proto nepokládám za vhodné jakkoli se vyjadřovat k rozhodnutí prezidenta republiky nebo je veřejně komentovat.“

Pravda, od té doby se mohlo ledacos změnit. Čtenář nechť sám posoudí relevantnost argumentů. Patrně ji také posoudili i senátoři, kteří Jana Sváčka ústavním soudcem opět nezvolili [214].

3.6 Důležitý výběr insolvenčního správce

V září 2012 ustanovil předseda Městského soudu v Praze Jan Sváček v řízení se zkrachovalou investiční společností KEY INVESTMENTS a.s. se sídlem na Václavském náměstí v Praze insolvenčním správcem advokáta z Českých Budějovic Jiřího Švihlu [222]. Stalo se tak v jeho případě poprvé, kdy byl vybrán Městským soudem v Praze. Podle článku *České pozice* byl tento advokát skoro ve všech případech insolvenčních řízení vybrán z rozhodnutí Krajského soudu v Českých Budějovicích. V tomto případě došlo k výjimce – Jan Sváček si jej „vytáhl“ až z „dalekých“ Českých Budějovic. Podle Sváčkovy asistentky přitom v té době v Praze působilo 22 insolvenčních správců se zvláštním povolením, nutným k výkonu funkce insolvenčního správce dlužníka, který je obchodníkem s cennými papíry [222]. Jan Sváček patrně těmto „pražským“ insolvenčním správcům nedůvěřoval, což je sama o sobě poměrně závažná skutečnost. Dlužníkem byla právě společnost KEY INVESTMENTS, které v minulosti pražské městské části (např. Praha 6 či Praha 10), podniky, fyzické osoby a další subjekty svěřily více než miliardu korun – a utopily v ní stovky milionů veřejných prostředků [222], [223]. Společnosti však svěřilo peníze i Centrum pro ekonomiku a politiku Václava Klause, které ale svoji přibližně deseti milionovou investici získalo od společnosti KEY INVESTMENTS zpět na začátku roku 2012, tedy dávno poté, kdy bylo zveřejněno, že společnost svěřené prostředky investovala v podstatě do bezcenných dluhopisů bez výhledu návratnosti [226]. Pravda, v té době byl Václav Klaus ještě prezident a patrně jako takový dostal při vypořádání pohledávky přednost před ostatními věřiteli.

V říjnu 2012 se uskutečnilo setkání věřitelů krachující společnosti KEY INVESTMENTS, načež uvedený insolvenční správce Švihla neuznal platnost pohledávek podvedených klientů, kteří společnosti svěřili dohromady více než půl miliardy korun [223]. Zůstali tak jen vybraní věřitelé, kteří navíc podle všeho neměli mít zájem nahlížet do smluv a do účetnictví, pátrat po tom, zda některými operacemi nebyl někdo zvýhodněn, a následně u soudu takové nesrovnalosti napadnout [223]. Komplikované vazby a propojenosti těchto zbylých věřitelů to potvrzovaly. Zájemce o zajímavé detaily odkazujeme např. na článek [225], z něhož pro ilustraci ocitujeme alespoň následující úryvek:

„Nejpravděpodobnější vysvětlení zní, že velký hráč v zákulisí, který chce ovládnout dva cenné podniky figurující v kauze Key Investments, tedy nejmodernější fotbalový stadion v zemi a ústeckou chemičku Spolchemie, a který je též nejpravděpodobněji tím novým, tajemným vlastníkem společnosti Borsay, si nemůže jen tak dovolit, aby insolvenční řízení proti vlastní firmě neměl pod kontrolou.“

Není bez zajímavosti, že Klausově Centru pro ekonomiku a politiku byla v kauze i později přednostně vyplacena další část investovaných finančních prostředků [226], [227]. Samotná společnost KEY INVESTMENTS měla v minulosti velmi blízko k Václavu Klausovi skrze jeho spolupracovníky. Její londýnskou matku v letech 2002 až 2003 řídil Klausův kancléř Jiří Weigl. V Česku navíc onu londýnskou společnost zastupoval Robert Holman, později Klausem vybraný do bankovní rady České národní banky. Oba byli v devadesátých letech členy dozorčí rady bankovního kolosu IPB [226]. Celý průběh kauzy KEY INVESTMENTS v roce 2012 a v následujících letech, jenž byl nejen pro Václava Klause příznivý, stojí na konání insolvenčního správce, kterého určil Klausův oblíbenec Jan Sváček. Pochopitelně vše může být jenom náhoda.

3.7 O soudcovské cti

Na jaře 2013 se Jan Sváček na několika stránkách odborného časopisu *Právní rádce* krátce rozepsal o spravedlnosti, která by měla být nad zákonem – a také o soudcovské etice [234]. Bylo to nedlouho před tím, než jej prezident Miloš Zeman navrhl na post ústavního soudce. A k ústavnímu soudci takové vznešené úvahy patří. V listopadu téhož roku poté, kdy senátoři Sváčka do této vysoké funkce nezvolili, svoji úvahu o spravedlnosti zopakoval na odborné konferenci, které se zúčastnili i jiní vysocí představitelé současné české justice včetně předsedy Nejvyššího správního soudu Josefa Baxy [235]. Asi je to nová móda. Sváček se přitom v předchozích nejméně patnácti letech o spravedlnosti veřejně mnoho nevyjadřoval. A o etice tím méně. Na rozdíl od zmíněného Josefa Baxy.

Sváčkova úvaha o etice soudce je nesmírně poučná. Čtenář – nepravník – má patrně jasnou představu o tom, co by taková etika soudce mohla obnášet. Tak např. by soudce neměl zbytečně lhát, neměl by podvádět, měl by se chovat čestně. Něco jako primář Sova z *Nemocnice na kraji města*. To by byl soudce! Takové banální myšlenky ale ve Sváčkově

úvaze nenajdete. Jan Sváček považuje za porušení etických zásad soudce něco úplně jiného. Posuďte sami [234]:

„Zostouzení práce nalézacího soudu soudem odvolacím nebo naopak mezi ně patří. Stejně jako když soudce veřejně hodnotí a kritizuje nezávislou rozhodovací činnost svého kolegy. Je to sice mediálně velmi vděčné, ale neetické. Soudce nejenže nesmí překračovat meze zákona, ale musí chápat spravedlnost i jako občanskou slušnost.“

Dýchá z toho zduřelé povýšenectví a až církevní nedotknutelnost – zkritizovat odvedenou práci je neetické, i kdyby byla práce stokrát nekvalitní. Uvažovat tímto způsobem je možné jen v oborech, kde vlastně nezáleží na výsledku odvedené práce. Tam, kde na výsledku práce skutečně záleží, je kritika motorem pokroku – a pojistkou proti zmetkům. Lze ale souhlasit, že veřejné praní špinavého prádla není nic hezkého, ale někdy nic jiného nezbyvá. Jeden takový „neetický“ kazatel, který kdysi veřejně pral církevní prádlo, by mohl vyprávět – kdyby ovšem neskončil tak tragicky. Ale proč tyto úvahy?

Na konci roku 2011 se v časopise *Týden* objevila glosa, ve které autor uvedl, že byl osobně přítomen tomu, jak se Jan Sváček žoviálně pozdravil v jakési pražské kavárně s lobbistou, bývalým dlouholetým členem ODS, zastupitelem a radním na Praze 10 v jedné osobě Tomášem Hrdličkou. Shodou okolností to byl právě Sváčkův Městský soud v Praze, který Tomáše Hrdličku na konci srpna 2007 definitivně zprostil obžaloby z korupce [238]. Sváček měl odpovědět na Hrdličkův pozdrav slovy: „Ahoj Tome.“ [237]. Na pozdější přímý dotaz ohledně jeho známosti s Hrdličkou Sváček novináři oznámil [237]:

„Jaký Hrdlička? Jo, tenhle. Tak toho skoro neznám a rozhodně si netykáme.“

Jen nedlouho po zveřejnění této epizody uvede tentýž Jan Sváček v rozhlasovém pořadu Českého rozhlasu z února 2012 něco docela jiného. Citujme část přepisu z rozhlasového rozhovoru [209]:

Jan Sváček: *„(...) No, a co se týče toho kontaktu s panem Hrdličkou, jenom zopakuji, já jsem se s ním setkával opakovaně asi před 7 lety, kdy působil ve funkci místostarosty na městské části v Praze 10, řešili jsme dislokaci bytů pro zaměstnance soudu, pak jsem ho asi 7 let neviděl a poté jsem mu odpověděl na pozdrav v kavárně a...“*

Štěpánka Čechová, moderátorka: *„Tak počkejte, ale tykáte si s panem Hrdličkou?“*

Jan Sváček: *„Ano, tam jsme si před těmi 7 lety skutečně začali tykat.“*

Štěpánka Čechová, moderátorka: *„Člověk si většinou tyká s přáteli.“*

Jan Sváček: *„Tehdy to bylo velmi kontaktní prostředí, kdy jsme se setkávali, jak říkám, opakovaně i u oběda, takže jedině k tomu mohu říci, že jsem ho pak 7 let, 7, 8 let neviděl.“*

Štěpánka Čechová, moderátorka: „Zkusím to z jiného soudku, poté, co jste tedy opakovaně nucen obhajovat takové své společenské kontakty, nepovažujete to za chybu? Nebylo by bývalo moudřejší dávat si větší pozor, s kým se objevujete na veřejnosti, s kým se stýkáte?“

Jan Sváček: „No, tak tady tomu setkání jsem, paní redaktorko, nemohl zabránit, protože to bylo v kavárně, kde každý seděl u jiného stolu, a když jsem odcházel, tak mě pan Hrdlička pozdravil a já jsem mu odpověděl na pozdrav. A jenom, jak říkám, už jsem odpovídal na to i senátorům, že se mi občas stane, že mě pozdraví odsouzený, který se vrátí z výkonu trestu, a já mu také odpovím, považuji to za slušnost.“

V tomto vysvětlení by mohlo být vše v pořádku. Ale podkapitolu jsme uvedli Sváčkovou úvahou o soudcovské etice. Z uvedených citací samotného Jana Sváčka plyne, že nemluvil pravdu. Je to jenom myšlenka, ale možná by mohlo být začátkem soudcovské etiky pravidlo zbytečně nelhat. Víme, že zvyk je železná košile, ale platy soudců jsou dost vysoké na to, aby se o to ti, kterých se to týká, aspoň pokusili. V té souvislosti vzpomeňme na slavný film Miloše Formana *Přelet nad kukaččím hnízdem*, ve kterém rebelující hlavní hrdina pronese: „Ale zkusil jsem to, né? Krista Boha! Aspoň jsem to zkusil!“

Kapitola 4

Pavel Kučera – soudce, který ztratil soudnost

4.1 Životopis v kostce

JUDr. Pavel Kučera se narodil 11. února 1940 v Kladně, kde také absolvoval základní devítiletou školu a získal úplné středoškolské vzdělání ukončené maturitou na střední všeobecně vzdělávací škole. Po třech semestrech studia na Vysoké škole ekonomické se rozhodl studovat práva, po absolvování základní vojenské služby vystudoval v letech 1962 až 1967 Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, po jejím absolvování nastoupil do advokacie. V letech 1967 až 1969 pracoval jako advokátní koncipient na Kladně, po složení advokátských zkoušek v roce 1969 se stal advokátem Krajského sdružení advokátů v Praze a vykonával praxi advokáta v advokátní poradně v Kladně až do roku 1972. V roce 1972 odešel z advokacie do justice, byl zvolen soudcem a do roku 1976 pracoval jako soudce Okresního soudu v Kladně na úseku trestním. V roce 1977 byl zvolen soudcem krajského soudu v Praze, kde až do 31. ledna 1990 vykonával funkci soudce odvolací agendy a prvoinstanční agendy. V roce 1980 složil úspěšně rigorózní zkoušku. Od 1. února 1990 do 15. dubna 1991 pracoval jako náměstek vedoucího Kanceláře prezidenta republiky [270]. V květnu 1991 byl zvolen soudcem Nejvyššího soudu České a Slovenské Federativní Republiky, kde zastával funkci předsedy trestního kolegia a po vzniku samostatné České republiky přešel do funkce místopředsedy Nejvyššího soudu [271]. Tuto funkci zastával až do listopadu 2010, kdy jej tehdejší ministr spravedlnosti dočasně zprostil služby kvůli kárnému řízení, které proti Kučerovi bylo vedeno v souvislosti s jeho podílem na ovlivňování trestního stíhání někdejšího vicepremiéra Jiří Čunka (kauza „justiční mafie“). Den nato Kučera sám rezignoval, následkem čehož bylo kárné řízení zastaveno [271], [272]. Vzhledem ke tříměsíční lhůtě a věku odešel Pavel Kučera 31. prosince 2010 do důchodu v pozici místopředsedy Nejvyššího soudu [272]. Nikdy nebyl členem politické strany. Podílel se na vzniku nového trestního zákona a trestního řádu, publikuje v odborném časopise *Trestní právo* [271]. Patří mezi přátele exministra spravedlnosti Pavla Némce, jejich rodiny se často setkávají [51]. V srpnu 2005 vyhověl Nejvyšší soud tehdejšímu ministru spravedlnosti

Němcovi v případě vydání katarského prince, nepravomocně odsouzeného za zneužívání dívek, do jeho vlasti, přičemž nedlouho **před** vynesením verdiktu Nejvyššího soudu publikoval jeho místopředseda Kučera spolu se svým kolegou článek, v němž postup ministra Němce podpořili [31], [32]. Spolu s tehdejším prezidentem Václavem Klausem se účastnil pokusu o odvolání předsedkyně Nejvyššího soudu Ivy Brožové a o přidělení Jaroslava Bureše k Nejvyššímu soudu (vizte podkapitulu 2.5). Širší veřejnosti je známý Kučerův podíl na nepřipustném ovlivňování trestního stíhání vicepremiéra Jiří Čunka v kauze „justiční mafie“ (vizte podkapitulu 1.6). Při volbě prezidenta v roce 2008 byl Kučera spolu s Pavlem Němcem přítomen v kuloárech Pražského hradu, k čemuž se jeden senátor za ODS vyjádřil, že „měli úkol přemluvit Čunka, aby se hlasování nezúčastnil, a tím umožnil zvolení Klause – nesplnili to“ [274].

4.2 Soudce–lobbista

Když na počátku devadesátých let navrhl místopředseda vlády České a Slovenské Federativní Republiky Pavel Rychetský tehdejšímu federálnímu shromáždění na volbu soudce tehdejšího Nejvyššího soudu Pavla Kučera, bylo v příložené odborné charakteristice navrhovaného mimo jiné uvedeno [270]:

„JUDr. Pavel Kučera je vynikajícím právníkem, je velmi pracovitý a uvážlivý. V době, kdy vykonával funkce soudce u okresního a krajského soudu vždy patřil mezi soudce, kterým jejich vysoká odbornost dovoľovala i v minulosti prosazovat všeobecně platné principy práva a morálky.“

Bylo to nedlouho po „revoluci“ a taková slova byla v té době více než doporučení. Pokud se k tomu přidala další kratičká informace, že „nikdy nebyl členem žádné politické strany“, bylo o volbě dopředu rozhodnuto. Kučery si ještě dříve všiml tehdejší předseda federálního Nejvyššího soudu Otakar Motejl – bývalý soudce, poté advokát disidentů, předseda federálního a posléze českého Nejvyššího soudu, ministr spravedlnosti, ombudsman a velká postava české justice. A právě ten jej k sobě na úrad „povolal“. Po vzniku samostatné České republiky Otakar Motejl coby předseda Nejvyššího soudu prosadil Kučera na post místopředsedy tohoto soudu [127], [277]. V roce 2008 Motejl na Kučerovu adresu řekl [277]:

„Byl to velmi schopný soudce, který měl navíc jeden vzácný parametr – nebyl v KSČ. Oceňoval jsem i jeho organizační schopnosti.“

Pavel Kučera měl za úkol přestěhovat Nejvyšší soud z Prahy do Brna a obsadit ho soudci, kteří neměli komunistickou minulost. Otakar Motejl k tomu řekl [277]:

„Kučera vždycky bavilo vyjednávat. Za dvě hodiny dokázal objednat na soud dlaždičky nebo malíře, pak vzal auto a jel přemlouvát dobré právníky, ať jdou k nám. Ukázalo se, že mu

tahle záliba v různém lobbování zůstala a on se tím až příliš rozptyluje, než aby soudil.“

Lobbování, které měl Motejl na mysli, jsme zmínili v Kučerově stručném životopisu a podrobněji jsme jej popsali v podkapitolách 1.3 (*Vydání katarského prince*), 1.6 (*Pavel Němec a tzv. justiční mafie*), jeho role v pokusu prezidenta Václava Klause o odstranění Ivy Brožové z postu předsedkyně Nejvyššího soudu a dosazení Jaroslava Bureše na Nejvyšší soud je patrná z podkapitoly 2.5 (*Ale jsem soudce!*), v podkapitole 2.6 (*Vrchní soud v Praze – tajemný hrad v Karpatech*) jsme zmínili jeho snahu dostat kárnou žalobu na svoji osobu z Olomouce na Vrchní soud v Praze, kde působil coby místopředseda jeho kolega Jaroslav Bureš. Za zmínku stojí rovněž jeho přítomnost v kuloárech na Pražském hradě při volbě prezidenta republiky v roce 2008, kde se společně se svým kamarádem Pavlem Němcem měli pokoušet lobbovat ve prospěch Václava Klause, jemuž Kučera fandil [277], [274]. Předseda Nejvyššího správního soudu Josef Baxa k tomu tehdy řekl [129]:

„Doktor Kučera patří k inventáři české justice, ale v posledních letech ztratil soudnost ohledně toho, co soudce má a nemá dělat. Jsem soudce dvacet čtyři hodin denně: musím poznat, která pozvání je lepší odmítnout, s kterými lidmi se nemám stýkat, abych neohrozil důvěru v nestrannost a nezávislost justice.“

Když prezident skládá přísahu nebo udílí státní vyznamenání, pak samozřejmě mají přijít i šéfové justice jako představitelé státu. Ale jít na prezidentskou volbu? To je přece ta nej-syrovější podoba politiky, kuloáry se hemží voliteli a lobbisty, co tam má soudce co dělat? Každý si řekne, že i on je součástí obchodů. Tady snad musí mít soudce vnitřní brzdu – aniž to má napsáno v nějakém zákoně.“

Mnohem ostřeji se na adresu Pavla Kučery vyjádřil v lednu 2008 již citovaný Otakar Motejl [127]:

„Mně v justici za těch osmnáct let bohužel prošel rukama každé druhej. Kromě těch nejmladších skoro všechny znám. A dnes jsem z doktora Kučery doslova zděšený. Ten už dávno zapomněl, že je místopředsedou Nejvyššího soudu! To je arogance, jak on se tváří, že se jako místopředseda NS jel projet s diskreditovanou postavou Pavla Němce. To je výsměch lidem, když on se svým suverénním úsměvem neodvolatelného člověka s platem asi dvě stě tisíc měsíčně říká, proč by se nejel s Němcem projet do Ostravy! Oba víme, že to je dvě a půl hodiny tam a dvě a půl hodiny zpátky. V pracovní době! Asi na tom Nejvyšším soudě nemá co dělat. Tak si jedou navštívit vrchní státní zástupkyni Andělovou. Tady nešlo o předváděčku nového vozu. Doktorka Andělová rozhodně není zas taková fanynka na automobily, aby se musela podívat na nové auto exministra Němce. Každý mi dnes může říct: ‚Kučera je tvůj člověk.‘ Ale on je to dnes už problém Brožové, že mu za to nedá nějakou příšernou důtku.“

„Za mě by si tohle nikdy nedovolil. Nebo bych ho seřval. Udělal bych mu takové peklo, že by sám odešel. Když jsem Kučeru naposledy potkal, řekl jsem mu: ‚Děláš ostudu mně a děláš

ostudu celé justici. Prosím tě, odejdi z toho Nejvyššího soudu.‘ A on mi na to jen v klidu řekl: ‚Co blbneš?‘ Himlhergot, vždyť tohle je místopředseda Nejvyššího soudu! Co si mají myslet ostatní soudci se svými slabostmi, co třeba chlastají, když se místopředseda NS chová takhle? Stejně tak se já můžu pobavit s nějakými tanečnicemi, můžu se na veřejnosti ožrat, když se mi někdo pochlubí, že má nové auto a novou vilu, tak si s ním a jeho milenkou můžu v pracovní době vyjet na výlet. To je přece degradace těchto funkcí! Funkce musí k něčemu zavazovat!“

Tento text k chapadlům v české justici jsme úmyslně zakončili těmito ráznými slovy muže, který se již za svého života stal obecně respektovanou justiční autoritou. Muže, který ve svém životě projevil osobní odvalu a mohl si tedy dovolit označovat vážné věci tak, jak si zaslouží. Jeho slova by měla být poučením a varováním. Ale skončeme optimističtěji. Jedním z efektů kauzy „justiční mafie“ bylo, že v listopadu 2007 tehdejší ministr spravedlnosti Jiří Pospíšil na návrh nejvyšší státní zástupkyně Renaty Vesecké, jež byla označena za členku této „mafie“, odvolal vrchního státního zástupce v Olomouci **Iva Ištvana**. Ten si totiž v souvislosti s kauzou stěžoval právě na chování Vesecké a na chování Pavla Kučery [279]. Otakar Motejl se na adresu právě Ištvana v lednu 2008 vyjádřil velmi otevřeně [127]:

*„V tomto prostoru navíc dost nestandardně operuje nejvyšší státní zástupkyně Vesecká. Jen si vezměte, jak to dnes vypadá na státních zastupitelstvích. Vždyť v kauze Čunka byl odvolán – podle mého názoru – jediný velice slušný státní zástupce v Olomouci. Jsem přesvědčen, že postup nejvyššího státního zastupitelství v kauze Čunek nebyl legitimní. A už vůbec ne přesvědčivý. **Jediným výsledkem bylo, že byl odvolán korektní, poctivý, slušný, loajální a odborný olomoucký státní zástupce.**“*

V lednu 2011 tentýž ministr spravedlnosti Jiří Pospíšil na návrh nového nejvyššího státního zástupce Pavla Zemana jmenoval Iva Ištvana zpět vrchním státním zástupcem v Olomouci [280]. A začaly se dít věci. Pevně věříme, že odvážní a slušní státní zástupci napraví svými činy nedobrou reputaci svých kolegů z předešlé éry klientelistické a justičně mafiánské symbiózy politiků, lobbistů a zločinců.

Příloha

Chapadla v insolvenčních řízeních

Fenoménem posledních let jsou případy zneužití soudní moci během insolvenčního řízení. Insolvenční řízení probíhá podle zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), který vymezuje pravidla při vyhlášení úpadku, tedy při situaci, kdy firma není schopna dostát svým závazkům vůči věřitelům, a je tedy insolventní. Úpadek může na sebe vyhlásit sama společnost, nebo návrh na vyhlášení úpadku podává věřitel, který již nevěří v reálnou šanci splacení svých pohledávek. Návrh úpadku se podává na příslušném soudě a ten stanoví insolvenčního správce, který se od momentu vyhlášení insolvenčního řízení stává výkonným zástupcem společnosti a dle svého nejlepšího svědomí a v zákonném rámci řídí společnost tak, aby různými formami uspokojil věřitele, ale zároveň nepoškodil práva úpadce. To je však ideální stav. V mnoha případech se realita bohužel zásadně liší od jistě bohulibého cíle zákonodárců, kteří schvalovali příslušný insolvenční zákon [283].

V České republice je ročně podáno několik desítek tisíc insolvenčních návrhů, ale to zdaleka neznamená, že tolik společností je doopravdy insolventních. Existuje řada podaných návrhů na vyhlášení úpadku, které nesou jasné prvky tzv. šikanózních insolvenčních návrhů. Jedná se o případy, kdy dlužník v podstatě není v úpadku, čili je schopen dostát svým závazkům, a přesto je na něj podán insolvenční návrh. Věřitel mnohdy zneužívá nástroj vyhlášení insolvenčního řízení k nátlaku na dlužníka nebo s cílem poškodit jeho dobré jméno (vyřadit konkurenta). V okamžiku vyhlášení insolvenčního řízení je akceschopnost „úpadce“ velmi omezena, neboť kromě toho, že zveřejněním úpadku se v podnikatelském prostředí stává „rizikovým“, je také například omezen v nakládání s majetkem společnosti, nemůže čerpat finanční prostředky z dotačních programů, je poškozena jeho pozice při vyjednávání bankovního úvěru a v neposlední řadě jsou poškozeni i zaměstnanci, například tím, že banky zkoumají bonitu zaměstnavatele. Tím se společnost dostává do velmi nepříjemné situace, která může vyústit až v její zánik nebo převzetí konkurencí [282], [283].

Ještě závažnější jsou případy řízené likvidace společnosti s využitím nástroje insolvenčního řízení, jejichž scénář vypadá následovně. Fungující a solventní společnost (není důležité, zda se jedná o společnost s ručením omezeným či o akciovou společnost) je objektem insolvenčního návrhu. Samotný insolvenční návrh bývá většinou z formálního hlediska bez vady, ale pohledávka je doložena nejasnými podklady a „dlužník“ ji nemá vedenou v účetnictví a neuznává ji. Navrhovatel využívá všech procesních prostředků, aby insolvenční řízení co nejvíce prodloužil, například řadou odvolání proti veškerým procedurálním rozhodnutím. Tím se podstatně zhoršuje možnost „dlužníka“ se účinně bránit. Na scénu vstupuje insolvenční správce, který se stává na základě rozhodnutí soudu vykonavatelem veškerých kroků ve firmě. Například připustí pouze pohledávky, které on uzná, nebo vybírá

soudní znalce na odhad ceny např. nemovitosti, know-how či obchodní značky. A právě v osobě insolvenčního správce se mnohdy skrývá ten tzv. zakopaný pes, který místo aby „pískal“ dle pravidel, tak nadržuje jedné straně. Respektive volí nástroje insolvenčního řízení, které směřují k rozprodeji majetku vybraným spřáteleným osobám, k likvidaci společnosti, ačkoli by se nabízela – když už – varianta reorganizace. Takto „šikovný“ insolvenční správce dokáže ovlivnit i průběh jednání věřitelského výboru tím, že připustí jen ty pohledávky, od jejichž držitelů nehrozí návrh na jeho odvolání z funkce.

V jiných případech je to právě věřitelský výbor, který zásadně ovlivňuje vývoj insolvenčního řízení. Zákon totiž dává věřitelskému výboru poměrně rozsáhlé pravomoci tím, že výbor kontroluje činnost insolvenčního správce, nahlíží do účetnictví dlužníka, stanovuje posouzení pohledávek a podává soudu návrhy na další postup v řízení. Pokud se zástupci věřitelů v rámci věřitelského výboru dohodnou, otevírá se jim cesta, jak konkrétní společnost „vysát“ či zlikvidovat.

Dalším důležitým aktérem insolvenčního řízení je soudce, který může svojí nečinností přenechat hlavní odpovědnost na insolvenčním správci a umožnit tak v některých případech svým liknavým či dokonce úmyslným přístupem osobitý výklad zákona ze strany insolvenčního správce, který se pak ve spravované společnosti chová téměř jako „liška v kurníku“. V horším případě soudce sám napomáhá insolvenčnímu správci v tunelování konkrétní společnosti. Výsledky insolvenčních řízení jsou pak velmi tristní. Poznamenejme, že podle řady šetření konkrétních insolvenčních řízení v minulých letech se uspokojení pohledávek zajištěných věřitelů (věřitelé, jejichž pohledávky jsou zajištěny majetkem náležícím do majetkové podstaty) pohybuje v průměru kolem 27 % uznaných zajištěných pohledávek a uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů (typicky běžných věřitelů z obchodního styku) pouze kolem 3,5 % uznaných nezajištěných pohledávek [282]. Alarmující je rovněž skutečnost, že ve více než polovině všech insolvenčních řízení nedostanou ve výsledku věřitelé ani korunu, neboť se majetek například ztratí dřív, než je zapsán do konkurzní podstaty. Tento stav má řadu příčin na všech stranách aktérů insolvenčního řízení a nelze z toho vinit pouze insolvenčního správce a soudce. Faktem však zůstává, že právě oni mají na průběh insolvenčního řízení největší vliv [282], [283].

Na druhou stranu je třeba zmínit, že existuje řada případů návrhů na prohlášení konkurzu ze strany samotných podnikatelů na svoji společnost, kdy předem již převedli aktiva na jiný vlastněný subjekt, v konkurzu zbydou věřitelům pouze oči pro pláč a podnikatel pokračuje v činnosti bez jakékoli újmy pod hlavičkou nové společnosti. Také nelze opomenout případy, kdy na krachujícího podnikatele je vyhlášen regulérní konkurz. Podnikatel ovšem nemá zájem přenechat zbývající majetek oprávněným věřitelům. S využitím spřízněných osob (např. rodinných příslušníků) přihlásí fiktivní pohledávky, ovládne věřitelský výbor. Věřitelský výbor navrhne nového insolvenčního správce, který jedná ve shodě s většinou věřitelského výboru. Výsledek: zbytek majetku získají pouze ti věřitelé, kteří jsou spojeni s krachujícím podnikatelem.

Mezi aktéry zmanipulovaných insolvenčních řízení patří v mnoha případech také soudní znalci. Právě znalec dokáže účelově snížit odhad například ceny nemovitosti na minimum, zcela mimo tržní cenu. A úplná kouzla dokáže ten správný soudní znalec při odborném stanovení ceny nehmotného majetku, například práv k duševnímu vlastnictví.

Výše uvedená praxe a neformální vztahy mezi některými subjekty insolvenčního řízení mají mimo jiné za následek mizivé uspokojení skutečných věřitelů, zbytečné zvýšení nezaměstnanosti, snížení výnosu daní, znechucení a odchod podnikatelů a v neposlední řadě velké ztráty bank, které patří mezi zajištěné věřitele.

Že se nejedná o pouhou hysterii několika postižených podnikatelů, dokládá i výroční zpráva Bezpečnostní informační služby (BIS) za rok 2011, ve které se uvádí [264]:

„Vedle korupčních selhání jednotlivých soudců BIS zaznamenala poznatky o tom, že se v rámci některých krajských soudů zformovaly klientelistické či jinak vztahově provázané skupiny, které manipulovaly insolvenčním řízením. Na rozdíl od případů z předchozích let v nich soudci hráli podstatně významnější úlohu, než pouhých účastníků skupiny. Tyto skupiny kromě soudců tvořili insolvenční správci, představitelé dalších justičních profesí, podnikatelské subjekty, a příp. i osoby z prostředí organizovaného zločinu.“

Co bude dál? Bud' budou současní vládní představitelé „hluší“ k signálům, jež jsou již několik let vysílány, a to nejen od postižených podnikatelů a firem, ale i ze strany bank, zaměstnaneckých kruhů, Bezpečnostní informační služby a Vysoké školy ekonomické v Praze. Nebo se pokusí systémovými kroky zprůhlednit konkurzní řízení tak, aby nedocházelo ke zneužívání tohoto zákonného nástroje určeného pro likvidaci předlužené firmy. Namátkou jmenujme pouze několik bodů, které by dle odborníků mohly napomoci:

- Zásadně zvýšit vymahatelnost práva.
- Výrazně zvýšit erudici vyšetřovatelů, státních zástupců, soudců a insolvenčních soudců, neboť se jedná o vysoce organizovanou a sofistikovanou trestnou činnost. Bez pochopení řady technicko-ekonomických souvislostí nelze takovou činnost náležitě odhalit.
- Zavést důslednou a systematickou kontrolu výkonu činnosti insolvenčního správce.
- Zavést možnost vyhlášení úpadku pouze v případech současného splnění následujících podmínek: existence více věřitelů, existence pohledávek neuhrazených po 3 měsících po splatnosti, dlužník není schopen splnit své závazky.
- Zvýšit uplatnění nástroje reorganizace, jež umožňuje změnou řízení, úpravou výrobního sortimentu, vylepšenou obchodní strategií a dalšími nástroji dosáhnout za minimálních ztrát obrození obchodní společnosti a její další fungování v daném segmentu. V současnosti je podíl reorganizací v rámci insolvenčních řízení zanedbatelný. Reorganizace také přináší velký bonus v podobě zachování zaměstnanosti.
- A v neposlední řadě i zvýšit soudní poplatek, který se hradí v souvislosti s rozhodnutím o insolvenčním návrhu. Tento poplatek v současnosti činí 2 000 korun, což umožňuje podávat insolvenční návrhy v nepřiměřeném množství.

Příloha

Chronologie kauzy konkurzní mafie

Zde uvádíme chronologii kauzy konkurzní mafie soudce Jiřího Berky tak, jak ji dne 20. srpna 2014 zveřejnila Česká tisková kancelář [198]:

„Kauza soudce Berky se táhne od roku 2003

Kauza skupiny kolem ústeckého soudce Jiřího Berky se táhne od roku 2003. Její podstatou je podezření, že Berka ve spolupráci s dalšími lidmi poslal na základě údajně zfalšovaných dokumentů do konkurzu deset firem, čímž podle žalobce způsobil škodu 264 milionů korun. Kromě své spletitosti je kauza výjimečná tím, že šlo o první případ, kdy byl v souvislosti s majetkovou trestnou činností využit paragraf o zločinném spolčení.

Hlavní události kauzy:

15. dubna 2003 – Policie zadržela a obvinila soudce Krajského soudu v Ústí nad Labem Jiřího Berku, který 31. března poslal na základě údajně padělaných listin do konkurzu Union banku.

16. února 2004 – Padlo obvinění kvůli podezřelým konkurzům na firmy ZKL Klášterec nad Ohří a Stavební podnik Ralsko. Kromě Berky byli v souvislosti s tímto případem obviněni bývalý konkurzní správce Daniel Thonat, zástupce konkurzního správce Petr Tuhý, soudní znalec Martin Jurenka a zaměstnanec zpeněžování podstaty Lubor Kindl.

17. května 2004 – Berkovi, Thonatovi, Tuhému a Kindlovi bylo rozšířeno obvinění za konkurz na společnosti Zbrojovka Brno a Retema. Nově byli obviněni tehdejší prorektor Vysoké školy Karla Engliše v Brně Vladislav Větrovec a konkurzní správkyně Marta Čiháková.

15. prosince 2005 – Krajský soud v Ústí nad Labem obdržel obžalobu na Berku a dalších pět lidí. Nejvyšší soud později případ přidal Krajskému soudu v Českých Budějovicích.

20. ledna 2006 – V souvislosti s kauzou pochybných konkurzů byl z braní úplatků obviněn bývalý úředník Národního bezpečnostního úřadu (NBÚ) Vladimír Šiša. Úplatky mu podle vyšetřovatelů dával Větrovec a jeho kolega z vysoké školy Jan Harangozzo. Šiša jim za to údajně slíbil zajistit informace o vyšetřování korupce a finanční kriminality. Podle verdiktu soudu z dubna 2010 ale Šiša nepracoval v tajné sekci NBÚ, a tudíž Větrovcovi nedopomohl k žádným tajným informacím.

8. února 2006 – Kvůli podezření z napojení na skupinu kolem soudce Berky rezignoval ředitel NBÚ Jan Mareš.

24. dubna 2008 – Soudní líčení pokračovalo přednesením nové obžaloby kvůli podezřelému konkurzu na desátou firmu, Grafostroj Cvikov.

6. dubna 2010 – Tábořský krajský soud Berku nepravomocně odsoudil na devět let. Stejný trest dostali i Daniel Thonat a Vladislav Větrovec. Za účast na zločinném spolčení byli dále odsouzeni konkurzní správce Petr Tuhý na osm let, soudní znalec Martin Jurenka na sedm let a osm měsíců, podnikatelé Miroslava a Karel Melicharovi na osm let a Lubor Kindl na 6,5 roku. Marta Čiháková byla uznána vinnou z porušení povinnosti při správě cizího majetku, soud jí ale neuložil trest. Pavel Hlavatý, Vladimír Šiša a Jan Harangozzo byli zproštěni obžaloby. Z devíti nepravomocně odsouzených se jich sedm proti verdiktu odvolalo.

Srpen 2011 – Nejvyšší soud rozhodl, že odvoláním se má zabývat Vrchní soud v Olomouci, a nikoli v Praze. Opatření bylo zdůvodněno obavami z vazeb mezi některými obžalovanými a pražskými soudci. Thonat a Větrovec se proti rozhodnutí odvolali, Ústavní soud ale jejich námítky neuznal.

Květen 2012 – Olomoucký vrchní soud v neveřejném zasedání zrušil rozsudek z dubna 2010 a případ vrátil tábořskému krajskému soudu, jemuž nařídil lépe odůvodnit rozsudek.

11. ledna 2013 – Soud v Táboře zastavil na základě novoroční prezidentské amnestie Berkovo stíhání. Podle nepravomocného rozhodnutí soudu se amnestie v celém rozsahu týkala rovněž Thonata a Kindla, částečně pak Vladislava Větrovce a Marty Čihákové. Státní zástupce podal proti zastavení stíhání stížnost.

Počátek dubna 2013 – Vrchní soud v Olomouci rozhodl, že amnestie platí pro Berku, Thonata a Kindla jen částečně. Stíhání tak mělo pokračovat pouze v případech konkurzů firem Báňské stavby Most, Zemědělské družstvo Kravaře v Čechách, Mostecké obchodní sdružení export, import a Grafostroj. Vrchní soud zároveň potvrdil zastavení řízení u Vladislava Větrovce.

17. června 2013 – Nejvyšší státní zástupce Pavel Zeman podepsal dovolání k Nejvyššímu soudu, jímž napadl částečné zastavení stíhání Berky, Thonata a Kindla. Dovolání podali také právníci těchto tří obžalovaných, kteří se naopak domáhali úplného zastavení stíhání.

20. srpna 2014 – Nejvyšší soud potvrdil informaci České televize, podle níž vyhověl dovolání nejvyššího státního zástupce a věc předal k novému projednání soudu v Táboře.“

Literatura

- [1] ÚŘAD VLÁDY ČR. *JUDr. Pavel Němec – Vláda ČR*. [online]. 2015. Dostupné na www.vlada.cz/cz/clenove-vlady
- [2] NAŠI POLITICI. *JUDr. Pavel Němec – životopis – Naši politici*. [online]. 29. 5. 2012. Dostupné na www.nasipolitici.cz/cs/politik/354-pavel-nemec
- [3] KOLÁŘ, Petr. „*Němec pro vládu jen píše stanoviska*“. 13. 6. 2007. Lidové noviny.
- [4] BÁRTOVÁ, Eliška. *Byznys Pavla Němce s černými pasažéry*. 18. 3. 2014. Mladá fronta Dnes.
- [5] (ELB). *Wagnerová: Případ z Varů by měla vyšetřit policie*. 18. 3. 2014. Mladá fronta Dnes.
- [6] KUBITA, Jan. *Co radil Němec vládě? Neví se, úřad zničil smlouvu*. 9. 2. 2011. Hospodářské noviny.
- [7] SYROVÁTKA, Tomáš; VACA, Jan. *Pavel Němec — JUDr. státní zakázka*. 19. 12. 2009. Mladá fronta Dnes.
- [8] ČESKÁ ADVOKÁTNÍ KOMORA. *Věstník České advokátní komory, Ročník 2007*. [online]. 2007. Dostupné na www.cak.cz/assets/files/49
- [9] BIELINOVÁ, Petra. *Žaloba o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb.* [online]. 27. 5. 2011. Dostupné na www.bezkorupce.cz/wp-content/uploads/2011/08
- [10] ČT24. *Kanceláři exministra Němce se nebývale daří vyhrávat státní zakázky*. [online]. 28. 7. 2010. Dostupné na www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci
- [11] SYNÁČOVÁ, Jarka. *Pospíšil zbavuje Němce vlivu na úřad*. 30. 7. 2010. Lidové noviny.
- [12] SEHNOUTKA, Petr; KOPP, Milan. *VZP chce na vymáhání dluhů najmout poradenskou firmu za 430 milionů*. [online]. 18. 2. 2010. Dostupné na www.rozhlas.cz/zpravy/politika
- [13] SEHNOUTKA, Petr. *VZP chce pokračovat v tendru na vymáhání pohledávek*. [online]. 17. 12. 2010. Dostupné na www.rozhlas.cz/zpravy/politika

- [14] SEHNOUTKA, Petr; VINCUREK, Lukáš; MAŇOUR, Igor. *Zakázku VZP na vymáhání dluhů zkoumá antimonopolní úřad*. [online]. 3. 3. 2010. Dostupné na www.rozhlas.cz/zpravy/politika
- [15] BLAŽEK, Vojtěch. *Exministr Němec usiluje o zakázku. Kritici: Je předražená*. 26. 4. 2011. Hospodářské noviny.
- [16] BLAŽEK, Vojtěch. *Auditoři radí VZP: Zrušte tendr pro exministra Němce*. 29. 4. 2011. Hospodářské noviny.
- [17] BLAŽEK, Vojtěch. *VZP nechá vydělat exministra Němce*. 30. 8. 2011. Hospodářské noviny.
- [18] SEHNOUTKA, Petr. *VZP dala 120 milionů za systém na lepší vymáhání pohledávek. Přesto vybrala méně peněz*. [online]. 26. 8. 2013. Dostupné na www.rozhlas.cz/zpravy/politika
- [19] ŠŤASTNÝ, Kamil. *Kancelář exministra Němce vyhrála zakázku VZP za 120 milionů*. [online]. 26. 4. 2011. Dostupné na <http://zpravy.idnes.cz>
- [20] EICHLER, Pavel; PROKOP, Dan. *ČT vypověděla smlouvu firmě, která špatně vyhledala neplatiče*. [online]. 13. 8. 2008. Dostupné na <http://zpravy.idnes.cz>
- [21] SYROVÁTKA, Tomáš; VIKTORA, Antonín. *Právníci z Plzně chtějí získat miliony od ČEZ*. 1. 4. 2010. Mladá fronta Dnes.
- [22] SYROVÁTKA, Tomáš. *„Neparazituji na státu, zůstal jsem mu loajální“*. 1. 4. 2010. Mladá fronta Dnes.
- [23] CIRCLETECH. *O společnosti – CircleTech*. [online]. 2013. Dostupné na <https://www.circletech.net/o-spolecnosti>
- [24] KOLÁŘ, Petr. *Exministr prodává šifrovací mobily. Politikům i kmotrům*. 9. 10. 2014. Mladá fronta Dnes.
- [25] KOLÁŘ, Petr. *Oči v mobilech mocných*. 10. 10. 2014. Téma.
- [26] KŘÍŽ, Ladislav. *Ve veřejné zakázce na právní služby uspělo 13 uchazečů*. [online]. 2010. Dostupné na <http://www.cez.cz/cs/pro-media/tiskove-zpravy>
- [27] NOVINKY; ČTK; PRÁVO. *Katar prince za sex s nezletilými Češkami soudit nebude*. [online]. 10. 4. 2008. Dostupné na <http://www.novinky.cz>
- [28] BLAŽEK, Vojtěch. *Němec zaútočil kvůli katarskému princovi na soudce*. 30. 5. 2005. Právo.
- [29] NOVINKY. *Princ z Kataru půjde na 30 měsíců do vězení*. [online]. 30. 5. 2005. Dostupné na www.novinky.cz

- [30] LIDOVKY.CZ. *Katarský princ vyhrál, soudit ho nebudou*. [online]. 10. 4. 2008. Dostupné na www.lidovky.cz
- [31] VÁCLAVEK, Jiří; KUNCOVÁ, Zuzana. *Soud: Sání bude vydán do Kataru*. 22. 8. 2005. ČT 1. Pořad: Události, komentáře.
- [32] NOVINKY; ČTK. *Vydání prince do Kataru je zákonné, myslí si dva nejvyšší soudci*. [online]. 20. 8. 2005. Dostupné na www.novinky.cz
- [33] ŠŤASTNÝ, Jiří. *Katarský princ byl ve vězení správně, vyšetřování Němce vážne u žalobců*. [online]. 19. 1. 2012. Dostupné na <http://zpravy.idnes.cz>
- [34] HRBÁČEK, Jan; KOPP, Milan. *Aktivity ministra spravedlnosti Němce v kauze katarského prince šetří státní zastupitelství*. [online]. 24. 2. 2006. Dostupné na www.rozhlas.cz
- [35] VACULÍK, Radim. *Žalobci znovu otevřou kauzu katarského prince*. 13. 12. 2011. Právo.
- [36] ČT24. *Soud zčásti zrušil amnestii pro katarského prince*. [online]. 20. 3. 2013. Dostupné na www.ceskatelevize.cz
- [37] MMR. *Věstník veřejných zakázek – Ministerstvo pro místní rozvoj*. [online]. 9. 10. 2013. Dostupné na <http://www.vestnikverejnychzakazek.cz/en/Form/Display>
- [38] ČT24. *Protonové centrum: Policie navrhla obžalovat jednoho člověka*. [online]. 20. 3. 2015. Dostupné na www.ceskatelevize.cz
- [39] MUŽÍKOVÁ, Michaela. *Muž, jehož podpis má VZP stát 16 miliard*. 6. 3. 2013. Hospodářské noviny.
- [40] TICHÝ, Oldřich. *Rozhodčí soud dal za pravdu VZP ve sporu s protonovým centrem*. [online]. 1. 7. 2014. Dostupné na www.vzp.cz
- [41] WAGNER, Vladimír. *Urychlovače v boji proti nádorům*. [online]. 15. 4. 2008. Dostupné na <http://hp.ujf.cas.cz>
- [42] PETRÁŠOVÁ, Lenka. *Chci proton a připlatím si! Lékaři před tím varují*. 2. 12. 2014. Mladá fronta Dnes.
- [43] MICHNA, Lukáš. *Smlouva s VZP byla Ústavem státu a práva AV ČR posouzena jako platná*. [online]. 14. 3. 2013. Dostupné na www.ptc.cz/media
- [44] KABÁTEK, Zdeněk. *Ředitel Kabátek si psal s ministrem Babišem kvůli sporu VZP a protonovým centrem*. 3. 4. 2014. Dostupné na www.vzp.cz
- [45] ČT24. *Protonové centrum: Policie navrhla obžalovat jednoho člověka*. [online]. 20. 3. 2015. Dostupné na www.ceskatelevize.cz

- [46] BEZDĚKOVÁ, Iva. *Do protonového centra jsem šel pro medicínu, nikoli kvůli kšeftu.* [online]. 22. 11. 2012. Dostupné na www.tribune.cz
- [47] NFPK. *Miroslav Kalousek a 20 let jeho úřednických a politických her.* [online]. 1. 7. 2014. Dostupné na www.nfpk.cz
- [48] ČTK. *Kauza údajné justiční mafie definitivně skončila smírem.* 24. 2. 2015. Právo.
- [49] (ZUJ). *Rekonstrukce kauzy Čunek: nezvyklé schůzky, náhlá rozhodnutí.* 19. 12. 2007. Mladá fronta Dnes.
- [50] KAISEROVÁ, Zuzana. *Jak se „očisťoval“ Čunek.* 19. 12. 2007. Mladá fronta Dnes.
- [51] (ZUJ). *Naše role v případě se přeceňuje.* 19. 12. 2007. Mladá fronta Dnes.
- [52] CEPL, Vojtěch. *Česká republika – Rozsudek jménem republiky.* [online]. 5. 6. 2008. Dostupné na <http://upload.wikimedia.org>
- [53] SLONKOVÁ, Sabina. *Čunek očištěn. K soudu nepůjde.* [online]. 7. 8. 2007. Dostupné na <http://zpravy.aktualne.cz>
- [54] SALICHOV, Arif. *Usnesení.* [online]. 16. 11. 2007. Dostupné na <http://special.novinky.cz/files/cunek-salichov-usneseni.pdf>
- [55] VACULÍK, Radim. *Čunek očištěn, může do vlády.* 21. 11. 2007. Právo.
- [56] KUNDRA, Ondřej; BLECHOVÁ, Silvie; SPURNÝ, Jaroslav. *Puzzle Čunek.* 13. 8. 2007. Respekt.
- [57] ČTK; LIDOVKY.CZ. *Vesecká a spol. vyhráli kauzu justiční mafie. Benešová se musí omluvit* [online]. 8. 2. 2011. Dostupné na www.lidovky.cz
- [58] (RK). *Benešová nakonec couvla. Omluví se a zaplatí 400 tisíc.* 25. 3. 2011. Lidové noviny.
- [59] SYROVÁTKA, Tomáš; KOPECKÝ, Josef. *Žalobcům, kteří ochránili Čunka, hrozí soud.* 18. 8. 2011. Mladá fronta Dnes.
- [60] MARKUSOVÁ, Helena. *Nejvyšší státní zastupitelství ukončilo vnitřní dohled v trestních věcech souvisejících s kauzou Jiřího Čunka a spol. a v tzv. kauze katarského prince.* [online]. 17. 8. 2011. Dostupné na www.nsz.cz
- [61] TŘEČEK, Čeněk; IDNES.CZ; KOPECKÝ, Josef. *Benešová se nemusí omluvit za „justiční mafii“.* *Nejvyšší soud kauzu vrátil.* [online]. 17. 1. 2013. Dostupné na zpravy.idnes.cz
- [62] NEJVYŠŠÍ SOUD. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30.10.2013, sp. zn. 25 Nd 274/2013.* [online]. 30. 10. 2013. Dostupné na www.nsoud.cz

- [63] RAKUŠANOVÁ, Lída. *Přes 930 tisíc soudních exekucí proběhlo v České republice jenom v loňském roce*. 15. 4. 2012. Český rozhlas 6.
- [64] MAZÁK, Jaromír. *Blýská se v byznysu s dluhy na lepší časy?* [online]. 30. 4. 2013. Dostupné na denikreferendum.cz
- [65] FOJT, Viktor. *Vývoj situace ohledně náhrady nákladů spojených se soudním vymáháním bagatelních pohledávek*. [online]. 25. 9. 2012. Dostupné na www.elaw.cz
- [66] RYCHETSKÝ, Pavel. *Sbírka zákonů – Vyhláška Ministerstva spravedlnosti ze dne 18. prosince 2000*. [online]. 18. 12. 2000. Dostupné na www.sagit.cz
- [67] NĚMEC, Pavel. *Sbírka zákonů – Vyhláška ze dne 31. května 2006*. [online]. 31. 5. 2006. Dostupné na www.sagit.cz
- [68] NOVINKY; ČTK. *Počet exekucí loni klesl, rekordman jich má 213*. [online]. 16. 4. 2014. Dostupné na www.novinky.cz
- [69] LIDOVKY.CZ; ČTK. *Počet exekucí v Česku se zvyšuje. Přibývá i zadlužených seniorů*. [online]. 25. 1. 2015. Dostupné na www.lidovky.cz
- [70] TICHÝ, Jan. *Elektronická spravedlnost*. 6. 6. 2011. Lidové noviny.
- [71] GUTTLER, Vojen. *Česká republika – Nález Ústavního soudu*. [online]. 25. 7. 2012. Dostupné na www.usoud.cz
- [72] GUTTLER, Vojen; DUCHOŇ, František; RYCHETSKÝ, Pavel. *Česká republika – Nález Ústavního soudu*. [online]. 29. 3. 2012. Dostupné na <http://nalus.usoud.cz>
- [73] ÚSTAVNÍ SOUD ČR. *Sbírka zákonů – Nález Ústavního soudu*. [online]. 17. 4. 2013. Dostupné na www.sagit.cz
- [74] PARLAMENT ČR. *JUDr. Pavel Němec – Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna 1998–2002*. [online]. 2004. Dostupné na <http://www.psp.cz/sqw>
- [75] BLAŽEK, Vojtěch. *Němcův návrat: dostal další státní zakázky*. 28. 7. 2010. Hospodářské noviny.
- [76] BEZDĚKOVÁ, Iva. *Marek Šnajdr: obžaloby zproštěn*. [online]. 6. 11. 2012. Dostupné na www.tribune.cz/clanek
- [77] (LUK); (PER). *Skutečný vládce zdravotnictví Šnajdr skončil*. 5. 6. 2010. Právo.
- [78] SLONKOVÁ, Sabina; SYROVÁTKA, Tomáš. *Malér soudce Bureše: Večírek u Pavla Němce*. [online]. 8. 3. 2015. Dostupné na <http://neovlivni.cz>
- [79] SHABU, Martin. *Bureš na párty. Přijde žaloba?* 24. 3. 2015. Lidové noviny.

- [80] KUBITA, Jan. *Jaroslav Bureš: Nejsem pouhou figurkou*. 14. 12. 2002. Mladá fronta Dnes.
- [81] (SIM). *Nejsem kariérista, jen jsem vždy chtěl být odborníkem*. 13. 1. 2003. Hospodářské noviny.
- [82] VLÁDA ČR. *JUDr. Jaroslav Bureš – Vláda ČR*. [online]. 25. 4. 2005. Dostupné na www.vlada.cz
- [83] KOLOMAZNÍKOVÁ, Jana. *Příštích sedm dní Jaroslava Bureše*. 29. 1. 2001. Mladá fronta Dnes.
- [84] DOLEJŠÍ, Václav. *Nechci sedět na židli držené KSČM*. 7. 4. 2005. Mladá fronta Dnes.
- [85] DVOŘÁK, Vít. *Jmenování Jaroslava Bureše místopředsedou Nejvyššího soudu*. 8. 11. 2006. Radiožurnál.
- [86] MICHL, Josef. *Brněnský okruh*. 6. 2. 2006. Euro.
- [87] MICHL, Josef. *Past na prezidenta*. 4. 12. 2006. Euro.
- [88] RÁKOSOVÁ, Julie; JANOUSH, Vilém. *Místopředseda Nejvyššího soudu označil některé ústavní soudce za podjaté*. [online]. 1. 12. 2006. Dostupné na www.rozhlas.cz
- [89] PRÁVO. *Ústavní soud zrušil přidělení Bureše k Nejvyššímu soudu*. 20. 12. 2006. Právo.
- [90] (MIŠ). *Soudcem jsem. Mám dekret*. 20. 12. 2006. Lidové noviny.
- [91] VESELOVSKÝ, Martin. *Jaroslav Bureš*. 14. 9. 2007. Radiožurnál. Pořad: 20 minut Martina Veselovského.
- [92] LUTONSKÝ, František. *Téma – Profil s Janem Burešem*. 20. 9. 2007. ČT1.
- [93] PÍSAŘOVICOVÁ, Daniela. *Insolvenční zákon*. 23. 11. 2007. ČT24. Pořad: Ekonomie ČT24.
- [94] ÚSTAVNÍ SOUD ČR. *Pl.ÚS 87/06 ze dne 12. 9. 2007 – Nález Ústavního soudu*. [online]. 12. 9. 2007. Dostupné na <http://nalus.usoud.cz>
- [95] OCHVAT, Radim. *Prezident jmenoval předsedu Vrchního soudu v Praze*. [online]. 2. 1. 2013. Dostupné na www.hrad.cz.
- [96] ROSÁK, Jan. *Tandem: JUDr. Jaroslav Bureš – advokát a bývalý ministr spravedlnosti*. [online]. 17. 2. 2012. Dostupné na www.rozhlas.cz
- [97] PLESL, Jaroslav. *S Hušákovým mužem se sešel soudce Bureš*. 31. 3. 2011. Hospodářské noviny.

- [98] KUBÁTOVÁ, Zuzana. *Aleš Hušák: Ti, kdo teď chtějí Sazku, tomu vůbec nerozumějí.* 31. 3. 2011. Hospodářské noviny.
- [99] SHABU, Martin. *Linka lobbisty Ulčáka do justice.* 23. 7. 2014. Lidové noviny.
- [100] KOLOMAZNÍKOVÁ, Jana; BÍLEK, Ondřej; ŠVERDÍK, Michal. *Chci dokončit, co Otakar Motejl začal.* 20. 11. 2000. Mladá fronta Dnes.
- [101] CIHLÁŘOVÁ, Ivana. *Soudce se musí naučit řemeslu.* 8. 11. 2001. Právo.
- [102] BEDNÁŘ, Petr. *Bureš pomlouvá soudce.* 19. 11. 2001. Právo.
- [103] (VAC). *Zákon o reformě soudů prošel.* 1. 12. 2001. Právo.
- [104] KRČMÁŘ, Zdeněk. *Reforma nebere soudcům nezávislost.* 14. 12. 2001. Právo.
- [105] NAVARA, Luděk; KUBITA, Jan. *Bureš: soudce, spartan a tankista.* 5. 10. 2002. Mladá fronta Dnes.
- [106] NAVARA, Luděk. *Reforma justice je opět na začátku.* 21. 6. 2002. Mladá fronta Dnes.
- [107] PICKOVÁ, Zuzana. *Ať investoři řeknou, koho museli uplatit.* 25. 3. 2002. Lidové noviny.
- [108] POHANKA, Vít. *Zavedení instituce soukromých exekutorů v ČR.* 31. 10. 2001. BBC.
- [109] OTTO, Pavel. *Bureš si pochválil změny v justici.* 7. 6. 2002. Hospodářské noviny.
- [110] JAKLOVÁ, Dana. *Senát dnes podpořil zákon o sportu a exekuční řád.* 28. 2. 2001. Radiožurnál.
- [111] SCHUSTER, Michal. *Konec jedné vlády.* 11. 7. 2002. ČT1.
- [112] DRTINOVÁ, Daniela. *Do druhého parlamentního čtení postoupil návrh zákona o soudních exekutorech.* 1. 12. 2000. ČT1. Pořad: Události plus.
- [113] PRAVEC, Josef. *Do právního řádu se vracejí exekutoři.* 4. 12. 2000. Hospodářské noviny.
- [114] MLADÁ FRONTA DNES. *Co řekl Bureš.* 14. 1. 2003. Mladá fronta Dnes.
- [115] (VAC). *Exministr Bureš se vrátí do justice.* 16. 9. 2003. Právo.
- [116] NAVARA, Luděk; GAZDÍK, Jan. *Hrad neprosadil Bureše za soudce.* 4. 10. 2003. Mladá fronta Dnes.
- [117] HVÍŽDALA, Karel. *Přezkušování odborné způsobilosti soudců.* 11. 10. 2004. Český rozhlas 6.

- [118] SVOBODOVÁ, Kateřina; ŠÁLEK, Marek. *Hušák, Bureš a baklažány*. 5. 4. 2004. Týden.
- [119] (KM). *Klaus je můj prezident, říká Jaroslav Bureš*. 14. 1. 2004. Mladá fronta Dnes.
- [120] BLAŽEK, Vojtěch. *Bureš nesmí soudit, pracuje v evidenci*. 20. 2. 2006. Hospodářské noviny.
- [121] ŠTĚTKA, Jan. *Klaus versus Brno*. [online]. 4. 9. 2006. Euro.
- [122] KNOTIG, Petr. *Ústavní soud: Klaus odvolal Brožovou v rozporu s ústavou*. 13. 9. 2006. Právo.
- [123] JIRSOVÁ, Miroslava. *Nový zákon nahrává spíše věřitelům*. 17. 12. 2007. Hospodářské noviny.
- [124] BLAŽEK, Vojtěch. *Stát zamezí falešným konkurzům*. 29. 10. 2007. Hospodářské noviny.
- [125] (HAŠ). *Soudci znovu bouří*. 15. 10. 2007. Euro.
- [126] ČTK. *Pospíšil navrhl kárnou žalobu na manžela Brožové*. [online]. 4. 1. 2008. Dostupné na <http://ihned.cz>
- [127] KALENSKÁ, Renata. *Klaus a justice? Otřesná bilance!* 26. 1. 2008. Lidové noviny.
- [128] LIDOVKY.CZ. *Brožová vyhrává i spor s ministrem*. [online]. 3. 3. 2008. Dostupné na www.lidovky.cz
- [129] NĚMEČEK, Tomáš. *Hledám soudce, kteří se neschovávají*. 29. 2. 2008. Hospodářské noviny.
- [130] NAVARA, Luděk. *Zlobím se na justici*. 9. 6. 2008. Mladá fronta Dnes.
- [131] SPURNÝ, Jaroslav; KUNDRA, Ondřej. *Šťěstí soudce Kučery*. 23. 3. 2009. Respekt.
- [132] SPURNÝ, Jaroslav. *Politici proti spravedlnosti*. 20. 4. 2009. Respekt.
- [133] NĚMEČEK, Tomáš. *Kdo se bojí potíží, nemá dělat soudce*. 26. 9. 2009. Lidové noviny.
- [134] KOUKAL, Josef; VACULÍK, Radim. *Údajní dlužníci chtějí ušlé milióny zpět*. 15. 3. 2010. Právo.
- [135] ADAMIČKOVÁ, Nad'a; KONIGOVÁ, Marie. *U nemravných smluv budou moci soudy snížit sankční úrok*. 27. 1. 2010. Právo.
- [136] CAUSIDISOVÁ, Kateřina; KŘÍŽEK, Martin. *Prezident se ohradil proti tvrzení Hospodářských novin*. 1. 4. 2011. Radiožurnál.

- [137] KŘIVKA, Vladimír; SYNÁČOVÁ, Jarka. *Pětina soudců byla v KSČ, stát odtajnil jejich jména*. 8. 1. 2011. Lidové noviny.
- [138] VESELOVSKÝ, Martin. *Host: Jaroslav Bureš, místopředseda Vrchního soudu Praha*. 2. 11. 2012. Radiožurnál.
- [139] HADRAVA, Lukáš. *Vojenská rozvědka: mocná organizace, do které není příliš vidět*. [online]. 18. 6. 2013. Dostupné na www.ceskatelevize.cz
- [140] RICHTER, Tomáš. *Konkurz na funkci, již nikdo nechtěl*. 22. 11. 2012. Lidové noviny.
- [141] NĚMEČEK, Tomáš. *Hledáme soudce málo racionálně*. 27. 9. 2012. Lidové noviny.
- [142] NĚMEČEK, Tomáš. *Žena, kterou nenávidí muži*. 24. 3. 2012. Lidové noviny.
- [143] ŠNÍDL, Vladimír. *Uplácení soudců: prostor nabízejí hlavně drobné kauzy*. 26. 2. 2013. Hospodářské noviny.
- [144] (JAV). *Klaus jmenoval Bureše předsedou Vrchního soudu v Praze*. [online]. 2. 1. 2013. Dostupné na www.ceskatelevize.cz
- [145] ČTK; (KCH). *Místopředsedou vrchního soudu je Vladimír Stibořík*. 8. 1. 2013. Pražský deník.
- [146] MORAVEC, Václav. *Rozhovor s nově zvoleným prezidentem České republiky*. 26. 1. 2013. ČT1.
- [147] SHABU, Martin. *Podivný výběr favoritů soudce Bureše*. 29. 9. 2014. Lidové noviny.
- [148] DRCHAL, Václav. *Sváček vycouval*. 22. 12. 2014. Euro.
- [149] TAKÁČ, Daniel. *4,5 roku vězení pro Romana Janouška*. 16. 9. 2014. ČT24.
- [150] SHABU, Martin. *Soudní nešvar: post jako úplatek*. 4. 7. 2014. Lidové noviny.
- [151] BLAŽEK, Vojtěch. *Podezřelý je zahradník*. 7. 11. 2014. Hospodářské noviny.
- [152] SHABU, Martin. *Chystá se revoluce v obsazování soudů*. 1. 8. 2014. Lidové noviny.
- [153] HODKOVÁ, Zuzana. *Osobních bankrotů přibývá*. 8. 4. 2015. ČT24. Pořad: Ekonomie ČT24.
- [154] KRAMER, Jaroslav. *Okolo nejvyšších soudů panuje ticho*. 26. 1. 2015. Lidové noviny.
- [155] POKORNÝ, Marek. *Bouře v justici. Šéf soudu jde proti ústavě, tvrdí kolegové*. [online]. 1. 2. 2015. Dostupné na <http://zpravy.aktualne.cz>
- [156] AUGUSTOVÁ, Marcela. *Kauzy konkurzních podvodů*. 2. 4. 2015. ČT1.

- [157] SHABU, Martin. *Sváček získal funkci. Zastupuje zástupce*. 13. 1. 2015. Lidové noviny.
- [158] MONIOVÁ, Eva. *Když jsou dluhy vysoké, ani slušný příjem nestačí*. 30. 4. 2015. Mladá fronta Dnes.
- [159] SHABU, Martin. *Nejtěžším soupeřem byl Kalousek*. 16. 2. 2015. Lidové noviny.
- [160] (MPA); ČTK. *Klaus: Obávám se, aby nešlo o politický proces*. 21. 4. 2000. Lidové noviny.
- [161] OVEČKA, Jiří. *Jak to vidí soudce Městského soudu v Praze*. 6. 8. 2001. ČT1.
- [162] SVÁČEK, Jan. *O korupci soudců mluvíte konkrétně*. 6. 3. 2002. Mladá fronta Dnes.
- [163] LINK, Petr. *Soudce, který se nechtěl stát ministrem*. 23. 9. 2003. Mladá fronta Dnes.
- [164] CIHLÁŘOVÁ, Ivana. *U nás se vleče jen několik soudních případů ze sta*. 11. 4. 2003. Právo.
- [165] HYNEK, Jiří. *Podle Sváčka policie porušuje rezoluci OSN*. 25. 4. 2004. ČT1.
- [166] ČESKÝ ROZHLAS. *Čermák, Sváček, Stibořík prý nemají s kauzou Berka nic společného*. 23. 6. 2004. Radio Praha ČRo 7.
- [167] KMENTA, Jaroslav. *Žalobce: Kauza Berka sahá vysoko*. 22. 6. 2004. Mladá fronta Dnes.
- [168] MORAVEC, Václav. *Rozhovor s Janem Sváčkem*. 12. 9. 2005. BBC.
- [169] MORAVEC, Václav. *Rozhovor s Jaromírem Jirsou*. 15. 3. 2005. BBC.
- [170] KOUBA, Aleš. *Jan Sváček z kauzy Berka chce očistit svoje jméno*. 20. 2. 2006. Radiožurnál.
- [171] (TIM). *Sváček požádal Němce i Veseckou o stanovisko*. 21. 2. 2006. Právo.
- [172] BLAŽEK, Pavel. *Případ Berka: v odposleších jsou další soudci a žalobci*. 7. 3. 2006. Právo.
- [173] ČTK. *NS nařídil znovu projednat rozsah amnestie v Berkově kauze*. [online]. 20. 8. 2014. Dostupné na www.ceskenoviny.cz
- [174] TŘEČEK, Čeněk. *Amnestie pro ústeckého soudce Berku neplatí*. 21. 8. 2014. Mladá fronta Dnes.
- [175] KUČERA, Petr. *Chyba vrátila soudci funkci*. 4. 9. 2006. Lidové noviny.
- [176] IDNES.CZ; ČTK. *Němec dočasně zprostil funkce soudce Sováka* [online]. 24. 2. 2006. Dostupné na <http://zpravy.idnes.cz>

- [177] NAVARA, Luděk. *Soudce a žalobce opisovali odborné práce od kolegů*. 27. 1. 2004. Mladá fronta Dnes.
- [178] (VAC). *Soudci i žalobci hrozí obžaloba*. 7. 6. 2005. Právo.
- [179] STRAKA, Eduard. *Soudci a pedagog VŠ zaplatí 100 000 Kč*. 22. 8. 2006. Právo.
- [180] ČT24; ČTK. *Soudce vrchního soudu Sovák ustál kárnou žalobu kvůli opisování*. [online]. 7. 5. 2008. Dostupné na www.ceskatelevize.cz
- [181] HYNEK, Jiří; ELIÁŠOVÁ, Kateřina. *Větrovec hledal pomoc u poradců Klause*. 17. 2. 2006. ČT1.
- [182] HYNEK, Jiří. *Obviněný soudce znovu ve funkci*. 2. 9. 2006. ČT1.
- [183] HYNEK, Jiří; CHLÁDKOVÁ, Tereza. *Další odvolání v kauze Berka*. 23. 2. 2006. ČT1.
- [184] (JUM); (IDS). *Kauza Davida Železného nečekané skončila*. 15. 11. 2001. Mladá fronta Dnes.
- [185] KNOTIG, Petr. *Za znásilnění v Unhošti neměl být David Železný odsouzen*. 15. 11. 2001. Právo.
- [186] VIKTORA, Antonín. *Policista z Ústí se zabil, vydírali jej kvůli půjčce*. 5. 6. 2004. Mladá fronta Dnes.
- [187] (PN); (SAN). *Justicí otřásá mafiánský skandál*. 2. 6. 2004. Mladá fronta Dnes.
- [188] MLADÁ FRONTA DNES. *Lidé, kteří se objevují ve spojitosti s případem Berka a Větrovec*. 2. 6. 2004. Mladá fronta Dnes.
- [189] KMENTA, Jaroslav; NAVARA, Luděk. *Žalobce: Exministr Čermák kryl soudce*. 21. 6. 2004. Mladá fronta Dnes.
- [190] CIHLÁŘOVÁ, Ivana. *Kauza soudce Berky letos neskončí*. 22. 9. 2003. Právo.
- [191] KADEŘÁVKOVÁ, Lenka. *Soudce Berka ve vazbě*. 18. 4. 2003. Právo.
- [192] KUČERA, Pavel. *Soudce odpovídá svou pověstí*. 28. 4. 2003. Právo.
- [193] NOVÁKOVÁ, Pavla. *Soudce jde za banku do vazby*. 15. 4. 2003. Mladá fronta Dnes.
- [194] (APB); (RUP); (VAC). *Poprvé v ČR obviněn soudce ze zločinu*. 17. 2. 2004. Právo.
- [195] KALINOVÁ, Jana. *Konkursní správci skončili ve vazbě*. 19. 2. 2004. Lidové noviny.
- [196] SLONKOVÁ, Sabina. *Konkursy jsme podcenili, přiznávají politici*. 24. 9. 2004. Hospodářské noviny.

- [197] KALINOVÁ, Jana. *Berkovi spoluobvinění opustili vězení*. 17. 2. 2005. Lidové noviny.
- [198] ČTK. *NS nařídil znovu projednat rozsah amnestie v Berkově kauze*. [online]. 20. 8. 2014. Dostupné na www.ceskenoviny.cz
- [199] AUGUSTOVÁ, Marcela. *Kauza Berka znovu u soudu*. 23. 3. 2015. ČT1. Pořad: Události.
- [200] BLAŽEK, Vojtěch. *Neuhlídal miliardový konkurz. Teď bude soudit dlužníky*. 8. 11. 2010. Hospodářské noviny.
- [201] SYROVÁTKA, Tomáš. *Soudkyně bere podvedeným klientům H-Systému naději*. 6. 10. 2010. Mladá fronta Dnes.
- [202] BLAŽEK, Vojtěch. *Machinace nevadí. Soudce si ještě polepší*. 6. 9. 2010. Hospodářské noviny.
- [203] BLAŽEK, Vojtěch. *Totalitní prokurátor, který byl „výtečně způsobilý“*. 3. 9. 2010. Hospodářské noviny.
- [204] POKORNÝ, Marek. *„Létající poslankyně“ se stala soudkyní*. 27. 5. 2010. Hospodářské noviny.
- [205] BLAŽEK, Vojtěch. *Mírný trest za tunel. A proč? Soudce mlčí*. 5. 8. 2010. Hospodářské noviny.
- [206] NĚMEČEK, Tomáš. *Jak pochopit doktora Sváčka*. 12. 12. 2011. Lidové noviny.
- [207] PARMOVÁ, Sandra; FOJTA, Roman. *Ministerstvo spravedlnosti zveřejnilo seznamy zaměstnanců s komunistickou minulostí*. 7. 1. 2011. PRIMA TV.
- [208] NĚMEČEK, Tomáš. *Co se teď ukradlo, musí být vráceno*. 28. 11. 2011. Lidové noviny.
- [209] ČECHOVÁ, Štěpánka. *Jan Sváček, předseda pražského městského soudu*. 23. 2. 2012. Radiožurnál.
- [210] (JOV). *Sváčka soc. dem. grilovali v dalším výboru*. 2. 2. 2012. Právo.
- [211] SENÁT PČR. *Senát PČR: Stenozáznam z 1. dne 17. schůze*. [online]. 8. 2. 2012. Dostupné na www.senat.cz
- [212] ČAK. *Bulletin advokacie 12/2009*. [online]. 11. 12. 2009. Dostupné na www.cak.cz
- [213] NAVARA, Luděk. *Klausův kandidát pro Ústavní soud se kál za KSČ. Neprošel*. 9. 2. 2012. Mladá fronta Dnes.
- [214] BREJLOVÁ, Iva. *Jan Sváček se ani na druhý pokus ústavním soudcem nestal*. [online]. 21. 8. 2013. Dostupné na www.ceskatelevize.cz

- [215] JANUŠ, Jan; KLESLA, Jan. *Jan Sváček: Šedá eminence justice*. 20. 8. 2013. Hospodářské noviny.
- [216] MORAVEC, Václav. *BIS – Stát si vydržuje organizovaný zločin?!, BIS – česká justice je zatížena korupcí*. 11. 9. 2011. ČT1. Pořad: Otázky Václava Moravce.
- [217] SVÁČEK, Jan. *Jednání místo petic a hysterie*. 22. 3. 2005. Právo.
- [218] KŘIVKA, Vladimír; SYNÁČOVÁ, Jarka. *Konec korupce u soudů? Případy rozdělí počítadla*. 5. 12. 2011. Lidové noviny.
- [219] NĚMEČEK, Tomáš. *Ještě horší, než jsme mysleli*. 10. 10. 2011. Lidové noviny.
- [220] POKORNÝ, Marek. *Pospíšil plánuje revoluční změny ve výběru soudců*. 8. 6. 2011. Hospodářské noviny.
- [221] SVÁČEK, Jan. *Předseda soudu není ničím spojencem*. 27. 2. 2012. Právo.
- [222] LÉKO, István. *Kauza Key Investments smrdí čím dál víc*. [online]. 14. 9. 2012. Dostupné na <http://ceskapozice.lidovky.cz>
- [223] LÉKO, István. *Úpadek Key Investments se mění v justiční frašku*. [online]. 1. 11. 2012. Dostupné na <http://ceskapozice.lidovky.cz>
- [224] LÉKO, István. *Key Investments končí, ale její archiv bude politiky strašit do smrti*. [online]. 18. 7. 2012. Dostupné na <http://ceskapozice.lidovky.cz>
- [225] LÉKO, István. *Key Investments: Dostanou klienti další úder? Jak kdo*. [online]. 26. 1. 2013. Dostupné na <http://ceskapozice.lidovky.cz>
- [226] PLHOŇ, Tomáš. *Klausův CEP vydělal na tunelu Key Investments, městské části se chtějí bránit*. [online]. 22. 5. 2014. Dostupné na www.lidovky.cz
- [227] PLHOŇ, Tomáš. *Problém Klausova think tanku. Čelí žalobě v kauze Key Investments*. [online]. 10. 3. 2015. Dostupné na www.lidovky.cz
- [228] GINTER, Jindřich. *Pachatelé mají více práv než oběti, varoval soudce Jan Sváček*. [online]. 14. 10. 2013. Dostupné na www.novinky.cz
- [229] GINTER, Jindřich. *Pachatelé mají více práv než oběti*. 14. 10. 2013. Právo.
- [230] FROUZOVÁ, Kateřina. *Zatčený soudce měl v rukou až příliš velkou moc*. 25. 2. 2013. Mladá fronta Dnes.
- [231] E15.CZ. *Sváček po 14 letech končí v čele městského soudu, jde na vrchní*. [online]. 12. 9. 2013. Dostupné na www.e15.cz
- [232] KUNDRA, Ondřej; SPURNÝ, Jaroslav. *Stíny doktora Sváčka*. 5. 8. 2013. Respekt.

- [233] SVÁČEK, Jan. *Odpovídají soudci za chod soudnictví?* 27. 6. 2013. Právní rádce.
- [234] SVÁČEK, Jan. *Etika práce soudce.* 25. 4. 2013. Právní rádce.
- [235] GINTER, Jindřich. *Rozklad státu může skončit zákonem o slunečním svitu, řekl šéf Nejvyššího správního soudu Baxa.* [online]. 8. 11. 2013. Dostupné na www.novinky.cz
- [236] NĚMEČEK, Tomáš; DRCHAL, Václav. *Případ muže, který uměl pomáhat.* 2. 3. 2013. Lidové noviny.
- [237] HYMPL, Josef. *Prašivá Hrdlička aneb Ahoj Tome.* [online]. 8. 12. 2011. Dostupné na www.tyden.cz
- [238] ČTK. *Krátce.* 30. 8. 2007. Právo.
- [239] BLAŽKOVÁ, Jana; VACA, Jan. *Klausova přítěle nahrávali kvůli zmizelé miliardě.* 27. 10. 2004. Mladá fronta Dnes.
- [240] CIHLÁŘOVÁ, Ivana. *Bankéře, kteří dali Smetkovi úvěry, asi nebude soudit městský soud.* 21. 4. 2005. Právo.
- [241] ČT24; ČTK. *Za úvěry pro H-System tresty nepadnou.* [online]. 20. 4. 2011. Dostupné na www.ceskatelevize.cz
- [242] ČTK. *Bankéř stíhaný za H-System zemřel.* 6. 4. 2004. Právo.
- [243] ZEMAN, Martin. *Klausová byla kvůli H-Systemu u výsledku.* 20. 9. 2004. Lidové noviny.
- [244] SPURNÝ, Jaroslav. *Prezidentův přítel Pecič.* 1. 11. 2004. Respekt.
- [245] ZEMAN, Martin. *Soud uzavřel kauzu H-System.* 4. 2. 2004. Lidové noviny.
- [246] ZEMAN, Martin. *Šéf H-Systemu dostal 12 let.* 20. 2. 2004. Lidové noviny.
- [247] SLONKOVÁ, Sabina; ČTVRTEČKOVÁ, Adéla. *H-System: soud nezjistil, kde jsou vylákané miliardy.* 23. 2. 2004. Hospodářské noviny.
- [248] BLAŽEK, Vojtěch. *Šéf H-Systemu dostal 12 let vězení.* 7. 6. 2006. Hospodářské noviny.
- [249] (DRV). *Soud potrestal pád H-Systemu.* 7. 6. 2006. Lidové noviny.
- [250] ČTK. *Šéf H-Systemu Smetka nečekaně skončil ve vězení.* 9. 9. 2006. Lidové noviny.
- [251] ČTK. *Exšéfové H-Systemu půjdou do vězení.* 24. 4. 2009. Hospodářské noviny.
- [252] SOTONOVÁ, Jana. *Třetí ortel nad H-Systemem: 8 a 2x 9 let.* 14. 12. 2010. Lidové noviny.

- [253] ČTK; (DRV). *Po letech tahanic manažeři H-Systemu zůstanou volní*. 30. 6. 2011. Lidové noviny.
- [254] IDNES.CZ; TŘEČEK, Čeněk. *Mírné tresty pro manažery H-Systému jsou nezákonné, míní Nejvyšší soud*. [online]. 20. 12. 2012. Dostupné na <http://ekonomika.idnes.cz>
- [255] RADIL, Jaroslav. *Mohou obvinění a jejich obhájci za průtahy v kauze H-System?* [online]. 7. 1. 2013. Dostupné na www.protext.cz
- [256] ČTK. *Soud zamítl žádost Smetky z H-Systemu o propuštění*. 14. 8. 2001. Hospodářské noviny.
- [257] DOLANSKÝ, Lukáš. *Konec kauzy H-System*. 25. 9. 2013. ČT24. Pořad: Události, komentáře.
- [258] LÉKO, Kristián. *Daniela Zemanová: Nahodilost výběru soudců je neudržitelná*. [online]. 23. 9. 2014. Dostupné na <http://ceskapozice.lidovky.cz>
- [259] ČESKÁ NÁRODNÍ RADA. *Ústava České republiky*. [online]. 16. 12. 1992. Dostupné na www.psp.cz
- [260] PARLAMENT ČR. *6/2002 Sb. (Zákon o soudech a soudcích)*. [online]. 2011. Dostupné na www.nssoud.cz
- [261] SHABU, Martin. *Soud otočil. Nagyová vítězí*. 30. 5. 2015. Lidové noviny.
- [262] MLADÁ FRONTA DNES. *Kučera hanbou české justice?* 6. 3. 2008. Mladá fronta Dnes.
- [263] BIS. *Bezpečnostní informační služba: Výroční zpráva 2010*. [online]. 7. 9. 2011. Dostupné na www.bis.cz
- [264] BIS. *Bezpečnostní informační služba: Výroční zpráva 2011*. [online]. 22. 8. 2012. Dostupné na www.bis.cz
- [265] ČTK. *Soudce Nagy byl zbaven svéprávnosti, možná se tak vyhne vězení*. [online]. 1. 12. 2010. Dostupné na www.tyden.cz
- [266] MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI. *Justice.cz – přehled soudů*. [online]. 17. 6. 2015. Dostupné na <http://portal.justice.cz>
- [267] LESCHTINA, Jiří. *Vojtěch Cepl: Boj s korupcí? Ještě jsme nezačali*. [online]. 1. 7. 2014. Dostupné na <http://nazory.aktualne.cz>
- [268] VACULÍK, Radim. *Válková se vzdala pravomoci ovlivňovat výběr soudců*. [online]. 1. 3. 2015. Dostupné na www.novinky.cz

- [269] SOCIOLOGICKÝ ÚSTAV AV ČR. *Tisková zpráva – Prestiž povolání – červen 2013*. [online]. 3. 9. 2013. Dostupné na <http://cvvm.soc.cas.cz>
- [270] POSLANECKÁ SNĚMOVNA PČR. *FS ČSFR 1990–1992, tisk 527*. [online]. 1991. Dostupné na www.psp.cz
- [271] VACULÍK, Radim. *Kučeru zprostil ministr funkce, den nato rezignoval a chce ještě soudit*. [online]. 11. 11. 2010. Dostupné na www.novinky.cz
- [272] (RAV). *Nejvyšší soud zastavil kárné řízení se svým místopředsedou*. 12. 11. 2010. Právo.
- [273] SVOBODOVÁ, Ivana. *Někam jsme jeli, o něčem si povídali*. 23. 6. 2008. Týden.
- [274] DOLEJŠÍ, Václav; SVOBODOVÁ, Ivana. *Rozhodla noc lobbistů*. 11. 2. 2008. Mladá fronta Dnes.
- [275] KAISEROVÁ, Zuzana. *Kde je náš Čunek?* 11. 2. 2008. Mladá fronta Dnes.
- [276] DOLEJŠÍ, Václav; JANOUSH, Václav. *Intriky na Hradě*. 11. 2. 2008. Mladá fronta Dnes.
- [277] ŠŤASTNÝ, Ondřej. *Soudce na pranýři*. 6. 3. 2008. Mladá fronta Dnes.
- [278] NAVARA, Luděk. *Motejl práskl dveřmi kvůli soudci*. 26. 2. 2010. Mladá fronta Dnes.
- [279] VACULÍK, Radim. *Kauzu Čunek odskákal vrchní žalobce Ištvan*. 3. 11. 2007. Právo.
- [280] KOUKAL, Josef. *Vrchním žalobcem v Olomouci bude opět Ištvan*. 8. 1. 2011. Právo.
- [281] POSLANECKÁ SNĚMOVNA PČR. *PČR, PS 1998–2002, seznam tisků – JUDr. Pavel Němec, předkladatelem návrhů zákonů*. [online]. 2002. Dostupné na www.psp.cz
- [282] VŠE; TA ČR. *Tisková zpráva vědeckého týmu Výzkum insolvence k mezinárodní vědecké konferenci Insolvence 2014 – Hledání cesty k vyšším výnosům*. [online]. 20. 5. 2014. Dostupné na <https://www.vse.cz>
- [283] VŠE. *Sborník z konference Insolvence 2015: Šedé zóny a selhání v insolvenční praxi*. [online]. 14. 4. 2015. Dostupné na [ttp://www.vyzkuminsolvence.cz](http://www.vyzkuminsolvence.cz)